

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha ili kukabiliana na hali za dharura

MWONGOZO WA MKUFUNZI

SHIRIKA LA KAMATI YA KIMATAIFA YA UOKOAJI (IRC): Tangu mwaka wa 1996, IRC imetekeleza mipango yenye lengo la kukuza na kulinda haki za wanawake na wasichana katika mazingira hali za dharura ya muda mrefu. IRC imepata sifa kama kiongozi wa kimataifa kutokana na ujuzi wake wa kipekee, pamoja na utaalamu na uwezo wa kukabiliana na kuzuia Unyanyaswaji wa Kijinsia (GBV)

Yaliyomo

UTANGULIZI

Hadhira Iliyolengwa
Kanuni za mafundisho
jinsi ya kutumia mwongozo huu
Kitabu cha mshiriki
Miongozo

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.

7

Error! Bookmark not defined.

MAANDALIZI

Eneo
Washiriki
Vipimo vya vipindi
Vifaa
Vifaa vya washiriki wa kabla ya mafundisho
Vifaa vya kutumia nguvu za umeme
Vyeti

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.

8

Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.

MAFUNDISHO

vidokezo ujuzi wakati wa kufundisha
Kukabiliana na mienendo ya kijinsia
kukabiliiana na uwazi
kujitunza

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.

YALIYOMO KATIKA MAFUNDISHO

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

SIKU YA 1

Error! Bookmark not defined.

Kikao cha 1: Madhumuni na matarajio katika mafundisho 21
Kikao cha 2: Akina mama, wasichana na vita vya kijinsia katika nyakati za dharura 23
Kikao cha 3: Utangulizi wa tathmini na maadili 28
Kikao cha 5: Tathmini

33

SIKU YA 2

38

Kikao cha 5: Utangulizi wa mfano wa programu 38
Kikao cha 6: Kukabiliana mfano wa wakati wa dharura 41
Kikao cha 7: Usaidizi wa kisaikolojia wa wakati wa dharura 45
Kikao cha 8: Usaidizi wa kiafya wakati wa dharura 50
Kikao cha 9: mifumo ya rufaa 53

SIKU YA 3

Error! Bookmark not defined.

Kikao cha 10: Kupenyeza katika Jamii Error! Bookmark not defined.
Kikao cha 11: kupunguza hatari kwa wanawake na wasichana wakati wa dharura 62
Kikao cha 12: Kukabiliana na mbinu zingine za vita vya jinsia katika dharura 68
Kikao cha 13: Njia za kutunza na kueneza habari 71

SIKU YA 4

73

Kikao cha 14: Uhusiano na utetezi 74
Kikao cha 15: Kujitayarisha dhidi ya nyakati za dharura na mipango ya ufanisi 78
Kikao cha 16: hitimisho 81

MAREJEO

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

UTANGULIZI

Tatizo la dhuluma za kijinsia (GBV) limeweza kuwa jambo la kuzingatiwa kati ya wahusika wa mipangilio ya kueneza maisha bora na utu, katika miaka ya hivi karibuni, wakizingatia zaidi hatari zinazowakumba kina mama na wasichana katika tatizo hili, katika nchi kama vile Syria, Pakistan, Haiti, Libya, na Ivory Coast. Hatua kwa hatua, jambo hili limefafanua jinsi vita na majanga ya asili yanavyoweza kudhoofisha miundo ya kijamii na, kwa sababu hiyo, kuongeza ongezeko la kina mama na wasichana wanaodhulumiwa kwa muda mrefu.

Uwepo wa miongozo ya kimataifa, hasa mipangilio dhidi ya dhuluma za kijinsia katika jamii ya Kamati ya Kudumu ya Shirikisho la Umoja wa Mataifa (IASC), umekuwa na umuhimu katika kusaidia kuwahusisha kina mama na wasichana kwenye ajenda ya kukabiliana na dharura. Miongozo hii pia imeongeza imefafanua pakubwa vipaumbele katika kukabiliana na dhuluma za kijinsia. Fauka na hii, washiriki wengi wa wa kuhamasisha pamoja na watunga sera hawajaona umuhimu wa dhuluma dhidi ya wanawake kama suala ambalo linafaa kukabiliwa kama jambo la dharura. Kuna ukosefu wa kuzingatia mahitaji ya kina mama, na hivyo basi dhuluma dhidi yao, kwa kiasi kikubwa kuwa jambo ambalo halijazungumziwa kwa wiki, miezi au miaka hata baada ya kuwepo kwa wakati uliohitaji dharura na kusababisha matokeo mabaya yaliyodumu kwa watu binafsi, familia na jamii. Hii pia inamaanisha ugavi mdogo zaidi wa rasilimali za programu za vita dhidi ya dhuluma ya jinsia pamoja na upungufu wa wataalamu wa dhuluma ya jinsia ambao wamejiandaa kuongoza juhudi za kukabiliana nayo.

AGIZO: Kwa mujibu wa matumizi ya kitabu hiki, maneno janga na dharura yametumika kwa kabadala na yanamaanisha ghasia na janga asili.

Mtaala huu pamoja na kitabu cha mshiriki cha Kukabiliana na nyakati hali za dharura za dhuluma ya jinsia ni mojawapo wa ahadi za Kamati ya Kimataifa ya Uokoaji (IRC) katika kuandaa wataalamu walio nyanjani na ujuzi muhimu ili kukabiliana na dhuluma za kijinsia wakati wa dharura. Yaliyomo katika mtaala huu yametayarishwa ili kuimarisha vifaa vya mafunzoni rasilimali zilizopo zilizozinduliwa na mashirika mengine na wataalamu, na kuwezesha miongozo muhimu, ikiwa ni pamoja na miongozo ya IASC.

Toleo hili limeundwa kutoa maarifa ya kinadharia na yale ya ujuzi yenye umuhimu wa:

- Kutengeneza na kutumia vifaa halisi vya kukusanya habari ili kuongoza tathmini za haraka za dharura zinazohusu dhuluma ya jinsia;
- Kuwezesha na kupendekeza hatua, kulingana na mazoea ya mbinu zoefu za kimataifa;
- Kubuni na kutekeleza hatua za kuzuia na kukabiliana na dhuluma ya jinsia katika hali za dharura;
- Kutumia mbinu zilizopo na kutoa msaada kwa wanawake kwenye mazingira na vikwazo katika hali za dharura;
- Kuweka shughuli zisizo za dhuluma ya jinsia kwa kuzitumia kama sera maalum ili kuwahusisha na kuwapa kipaumbele wanawake katika hali za dharura;
- Kuimarisha uandalizi wa mashirika katika mazingira ya yaliyo ya dharura na kukabiliana na mahitaji ya wanawake na wasichana kwa kuzuia na kukabiliana na dhuluma ya jinsia.

HADHIRA ILIYOLENGWA

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

Waliokusudiwa katika toleo hili la mafunzoni mashirika yanayolenga mahitaji ya wanawake na wasichana, katika maeneo yaliyokumbwa na hali za dharura, pamoja na wataalamu wanaohusika na dhuluma ya jinsia.

Kwa hakika, shirika la IRC katika kuwafundisha wataalamu na wakufunzi wanaohusika na dharura za dhuluma za jinsia, limepata kwamba wa kwanza wa kuwajibika katika hali za dharura huwa ni mashirika madogo ya kijamii yasiyo ya serikali ya nchi husika kisha mashirika makubwa ya kijamii, ya kimataifa yasiyo ya serikali huwajibika baadaye. Maono haya yameonyesha kuwa, mengi ya mashirika ambayo yana uwezo ya kukabiliana na mahitaji ya wanawake na wasichana katika dharura sio lazima yawe makubwa, au mashirika ya kimataifa yasiyo ya serikali; badala yake, yainaweza kuwa mashirika madogo, yasiyo na uzoefu, ambayo tayari yanawajibikia mahitaji ya wanawake na wasichana na/au waathirika wa dhuluma ya jinsia katika dharura. Kwa hakika, mfumo wa ujumla kwa jumla unazidi kuzingatia umuhimu wa kuunga mkono na kukuza mashirika ya nchi zao kama washiriki waliowekwa bora katika kukabiliana na janga. Kwa hivyo, toleo hili jipya la mafunzoni kukabiliana na dharura za dhuluma za jinsia (ER &P), ni maalum kwa mashirika yasiyo ya kimataifa, ambayo yanaweza kufanya kazi katika mazingira ya rasilimali duni na yanaweza pia kuwa na mafunzoya pekee au 'kutimu' katika kazi maalum zinazohusiana na dhuluma ya jinsia.

Kukabiliana na dhuluma ya jinsia kunahitaji rasilimali maalum na kujitolea kwa watendaji wote wa kijamii. Hadi wahusika wote watambue wajibu wao kwa wanawake na wasichana, hatua za kuzuia na kukabiliana na dhuluma ya jinsia katika hali ya dharura zitabaki kuwa hazijazingatiwa.

Mafunzohaya hayyahusishi masuala yote ya kukabiliana na kuzuia dhuluma ya jinsia; huu ni uwanja mgumu na changamoto za kitaalamu, ambao mambo yote hayawezi kuhusishwa katika fundisho moja. Kwa hivyo inaweza kuwa muhimu kutoa mafunzoya ziada kwa washiriki. Idadi iliyopendekezwa ya washiriki ni 25 kwa mafundisho; inawezekana kuwa na kikundi cha washiriki hadi 30 lakini itaathiri matokeo ya mafundisho.

KANUNI ZA MAFUNDISHO

Yote yaliyomo ndani ya mafunzohaya, na kwa mikakati inayohusiana na dhuluma ya jinsia katika nyakati za dharura, huongozwa na kanuni msingi.

Kanuni zinazoongoza vita dhidi ya dhuluma ya jinsia¹

1 - Usalama

Usalama wa waathirika na wengine, kama vile watoto wake na watu ambao wamemsaidia, lazima uwe kipaumbele kwa wahusika wote. Watu ambao huonyesha kuwa katika tukio la unyanyasaji wa kijinsia au historia ya unyanyasaji mara nyingi huwa katika hatari kubwa ya kudhulumiwa zaidi na wahalifu au kutoka kwa watu wengine walio karibu nao.

2 - Usiri

Usiri unaonyesha imani kwamba watu wana haki ya kuchagua yule ambaye wanataka kumweleza habari zao. Kudumisha usiri kuna maana ya jambo lolote kila mara kwa yeyote, bila ridhaa ya mtu anayehusika. Usiri huendeleza usalama, uaminifu na uwezesaji. Katika muktadha wa mafunzohaya, kuzingatia kanuni hii ina maana ya kuanzisha kanuni awali thabiti ya usiri (angalia kifungu cha 5, Kikao cha 1 kwa habari zaidi juu ya kanuni awali) pamoja na washiriki wote, mkufundishi akiwa

¹ Kamishna Mkuu wa Umoja wa Mataifa kwa Wakimbizi, *Unyanyasaji wa kijinsia dhidi ya wakimbizi: Miongozo ya Kuzuia na Jibu*, Geneva, 1995.

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

ameheshimu kanuni hii na kuwakumbusha washiriki wasioshiriki binafsi kuwa wasifunue habari zozote za kisiri ambazo hufunuliwa katika chumba cha mafundisho.

3 - Heshima

Hatua zote zitakazochukuliwa zitaongozwa na heshima katika uchaguzi, matakwa, haki, na hadhi ya mhudumu. Ni muhimu kudumisha hali ya heshima kwa wanawake, wasichana na waathirika ndani ya chumba cha mafunzo- tazama maelezo hapa chini juu ya kusimamia taarifa za kukera.

4 - Kutobagua

Waathirika wa dhuluma wanapaswa kupata matibabu sawa na ya haki bila kujali umri wao, rangi, dini, taifa, ukabila, mwelekeo wa kijinsia, au sifa nyingine yoyote.

Kutunza kanuni kuu²

Kuimarisha utunzi, ambako kuna umuhimu katika hatua zote za kijamii, husaidia katika kuzingatia utunzaji wa kanuni. Husaidia katika ubunifu na utekelezaji wa mipango ndipo hatari na ukiukaji huzingatiwa, na kulengwa katika mikakati na miongozo mingine, pamoja maeneo ya Mkataba wa shirika za Kijamii, katika kukabiliana na janga. Kanuni za Mwongozo wa kukabiliana na dhuluma ya jinsia zinahusiana na kuungwa na vipengelevifuatavyo vya kuimarisha ulinzi.

1 – Kipaumbele kiwa katika usalama na heshima, na usisababisha madhara

Kuzuia na kupunguza iwezekanavyo madhara yoyote yasiyotarajiwa ya usaidizi wako ambao unaweza kuongeza uwezekano wa hatari za kimwili na za kisaikolojia kwa watu.

2 – Maana katika urahisi wa kusaidiwa

Panga jinsi ambavyo watu watapata urahisi wa kupokea usaidizi na huduma - kulingana na mahitaji na bila vikwazo (k.m. ubaguzi). Kuwa wa makini sana kwa watu binafsi na makundi ambayo yanaweza kuwa hatari zaidi au kuwa na ugumu wa kupata huduma usaidizi wowote. Kumaanisha, usaidizi wowote unaohusu ya dhuluma ya jinsia unapaswa kuchambuliwa kuepuka vikwazo vya kitamaduni na kijamii, kiuchumi na kimwili ambavyo vinaweza kuzuia waathirika kupata usaidizi.

3 - Uwajibikaji

Kuweka taratibu zinazofaa kwa njia ambayo watu walioathirika wanaweza kupima ufanisi wa hatua, na kufafanua matatizo na malalamiko.

4 – Kuhusika & Uwezeshaji

Kusaidia katika kukuza uwezo wa kujitetea na kusaidia watu kudai haki zao, ikiwa ni pamoja na - sio tu - haki zao katika kupata makazi, chakula, maji, usafi wa mazingira, afya na elimu.

Kanuni kuu za kijamii³

Hatimaye, Kanuni za Mwongozo katika kukabiliana na dhuluma ya jinsia pamoja na Kanuni za Kuimarisha Ulinzi zinaongozwa na kanuni kuu za kijamii, ambazo zilianzishwa awali katika Kanuni za Msingi za Msalaba Mwekundu na Mwezi Mwekundu na sasa zinazotumiwa, kwa njia tofauti, na aina mbalimbali za watendaji kkazi za kijamii.

1 - Utu

²<http://www.globalprotectioncluster.org/en/areas-of-responsibility/protection-mainstreaming.html>. Kumbuka kwamba kuna viwango mbalimbali vya viwango vilivyopo vinavyoonyesha maelezo sawa kuhusu ulinzi katika hatua ya kibinadamu. Kwa madhumuni ya mwongozo huu, tutazungumzia viwango vya kuimarisha ulinzi ilivyoielezwa na Kundi la Ulinzi la Kimataifa

³ https://docs.unocha.org/sites/dms/Documents/OOM_HumPrinciple_English.pdf

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

Mateso ya kibinadamu yanapaswa kushughulikiwa popote yanapoonekana. Kusudi la ufanisi wa kijamii ni kulinda maisha na afya na kuhakikisha kuwa kuna utu.

2 – Kutokuwa na ubaguzi

Wafanyakazi wa kijamii hawapaswi kuchukua pande katika vita au kushiriki katika mashaka ya hali ya kisiasa, rangi, kidini au kiitikadi.

3 – Kutoegemea

Hatua za usaidizi wa kijamii lazima zifanyike kwa msingi wa mahitaji pekee, kuwa na kipaumbele kwa matukio ya kutatuliwa haraka katika nyakatti za dhiki na kutoweka tofauti kwa misingi ya taifa, rangi, jinsia, imani ya dini, darasa, au maoni ya kisiasa.

4 – Uhuru katika usaidizi

Hatua za usaidizi wa kijamii zinapaswa kuwa huru na malengo ya kisiasa, kiuchumi, kijeshi au mengine ambayo muigizaji yeyote anaweza kushikilia kuhusiana na maeneo ambapo hatua ya kibinadamu inatekelezwa.

Kanuni hizi za msingi zinategemeana na kulingana, na lazima zote ziheshimiwe katika kukabiliana na kusaidia hali za dhuluma ya jinsia

JINSI YA KUUTUMIA MWONGOZO HUU

Soma mwongozo wote angalau mara moja kabla ya kuitumia. Kumbuka maswali na maeneo yasiyo wazi; uwazi wao unawezaonekana unavyoendelea kupitia mwongozo. Ikiwa sio, shauriana na mkufunzi wako au mkufunzi mkuu.

Ishara

Utaona ishara mbalimbali zikitumika katika mwongozo huu ili kusaidia katika mafundisho:

Malengo ya Kikao.

Wakati unaohitajika katika Kikao. Ishara hii na taarifa inayoambatana inaweza kupatikana mwanzoni mwa kila Kikao, na kabla ya kila sehemu ya Kikao.

Vifaa vinavyohitajika katika Kikao.

Maandalizi ambayo yanapaswa kukamilika kabla ya kikao.

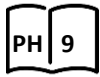
Maelezo kwa mkufunzi. Ishara hii inaonyesha mambo ambayo unapaswa kukumbuka wakati wa kufundisha.

Maelezo ambayo yanaambatana na vidokezo. Nambari ndani ya ishara inaonyesha nambari husika za vidokezo. Pahali ambapo ishara pia inajumuisha F baada ya nambari ya kidokezo,

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

hii inaonyesha kwamba hii ni habari muhimu ambayo inapaswa kuandikwa kwenye chati ukiwa hutumii vidokezo.

Ishara hii inaonyesha ambapo maelezo sambamba yanaweza kupatikana katika Kitabu cha Mshiriki.

Maandiko zaidi. Yaliyomo katika ishara hii yanaweza kuelezwa zaidi katika maandiko yaliyoambatanika na kitabu hiki, ambataniko la 10.

- Sehemu ya risasi ya almasi inaonyesha hatua ambazo mkufundishi anapaswa kuchukua (k.m. kueleza, kuonyesha)
- Nambari ya risasi ya wazi huonyesha orodha ya habari

KITABU CHA WASHIRIKI

Kitabu cha Mshiriki kinachoambatana na mafunndisho imetayarishwa kufuata vikao vya mafundisho. Kila kikao cha Mwongozo wa Mkufundishi kinaonyesha kurasa zinzoambatana katika Kitabu cha Mshiriki. Maelezo muhimu hutolewa ndani ya kila kikao cha Kitabu cha Mshiriki ili washiriki hawatahitajika kuandika majadiliano; pia, maswali na nafasi ya kutafakari pia zitatumika ili washiriki waweze kujipatia mwongozo wao na kumakinika baada ya mafundisho.

VIDOKEZO

Uwasilisho wa vidokezo umeandaliwa ili kuongoza na kusaidia mafunzohaya - ishara ya vidokezo inaonyesha pale ambapo fundisho linaloambatana linapatikana, na nambari inayofaa ya vidokezo. Unaweza kubadilisha utumizi wa vidokezo kukiwa na hitaji.

Kwa vile viindi vingi vinahusisha sana, una uhuru wa kukosa kutumia vidokezo au kuvitumia kukusaidia katika tathmini ya vipindi. Pia, huenda ikawa kuwa unafundisha katika eneo lisilo rahisi kutumia vidokezo au vifaa vingine muhimu katika kuonyesha vidokezo. Kwa sababu hii taarifa zote zinazotolewa katika mafunzozinajumuishwa katika mwongozo huu. Ikiwa unafanya mafunzobila kutumia vidokezo, angalia F ndani ya ishara ya vidokezo - hii itafafanua maelezo muhimu ya kuandikwa kwenye chati au kuonyeshwa kwa washiriki.

MAANDALIZI

Mafunzohaya yatafanikiwa zaidi ikiwa yanapangwa mapema. Sehemu hii hutoa mambo muhimu ya kuzingatia wakati wa kuandaa mafundisho; hata hivyo, kulingana na eneo lako, masuala mengine yanahitaji kuzingatiwa.

ENEO

Utahitaji nafasi kubwa ya kutosha kukaa watu 25-30, wakiwa wameketi kwenye madawati. Utahitaji pia nafasi ya ziada kwa ajili ya majadiliano ya vikundi vidogo, na kwa ajili ya kutembea kwa washiriki wakati wa mazoezi. Katika kuchagua eneo lako, tia makini maswala ya usalama - Je, wanawake wanaweza kufikia huko salama? Je, ni nafasi ambayo watapata kushiriki vizuri? - pamoja na ubora wake katika shughuli na kujifundisha. Mwangaza wa jua husaidia washiriki kuwa wenye makini na tahadhari, kama vile viwango vinavyofaa vya joto. Kuwa wa makini na joto pamoja na mwangaza. Eneo lako linapaswa pia kupatikana kwa urahisi kwa walio na upungufu katika matembezi, ikiwezekana.

Chumba cha mafunzokinafaa kupangwa vyema ili washiriki wawe huru na waweze kumwona mkufundishi wakati wote. Kwa vile ushiriki wa wazi unahitajika katika mafunzohaya, ni muhimu kuanzisha chumba chako cha mafunzokwa njia inayohimiza ushirikiano wazi - kila mkufundishi ana mapendekezo yake mwenyewe, lakini kuweka mpangilio unaochukua umbo la U, au vikundi vidogo Mipangilio ya washiriki nyuma ya wenzao huwafanya wenzao kuwazuia washiriki wengine. Ikiwa hii ndiyo chaguo pekee, hakikisha kuwa washiriki katika safu za nyuma wanazingatia hasa majadiliano ya ya tathmini, na iwezekanavyo, ubadili mipangilio ya kuketi kila siku ili watu tofauti wawe katika maeneo ambayo yanajali zaidi.

WASHIRIKI

Kwa aina hii ya mafundisho, makundi madogo ni rahisi kusimamia, na kuhakikisha mtiririko wa mafundisho. Kikundi cha washiriki hadi 25 ni bora; washiriki zaidi ya 30 haipendekezwi. Washiriki wanapaswa kuwa ufahamu unaohusu unyanyasaji wa kijinsia.

MUDA

Toleo hili la mafunzolinafwatilia ajenda ya siku nne za kazi kutoka saa 3 asubuhi hadi saa 11 jioni. Ikiwa hali yako hairuhusu siku nne za mafunzo- au badala yake ikiwa una muda kwa siku za ziada - unaweza kuboresha au kuongeza maundisho katika mwongozo huu, au kwa kubadilisha kulingana na hali yako. Inaweza pia kuwa bora kupangilia mafunzoya muda mfupi ikiwa washiriki hawawezi kustahimili muda wa siku nne za dharura.

Katika maeneo mengine, na kulingana na hali ya usalama, haiwezi kuwa salama kwa wanawake kusafiri au kutoka mahali katika nyakati hizi za siku. Ikiwa ndivyo ilivyo katika eneo lako, unaweza kubadilisha mafunzoili kuanza baadaye au kumaliza mapema (kuongeza siku za mafunzoya ziada zikiwaa zitahitajika)

VIFAA

Utahitaji vifaa mbalimbali kwa ajili ya mafunzohaya vikiwemo:

- Vyombo vya kuangazia vidokezo
- Chati ya kuandikia
- Kalamu za kuandika kwenye chati
- Gundi za kunatisha chati
- Kalamu za kuandika kwenye chati (za rangi nne)
- Chombo cha tarakilishi, USB, (ikiwa itapatikana) kwa kunakili kazi ya ziada.

Vifaa maalum vinavyohitajika kwa kila shughuli vinatambuliwa ndani ya maelezo katika vipindi.

VIFAA VYA MAANDALIZI YA WASHIRIKI

Kwa vile mafunzohaya yanahusu mada nyingi katika muda mfupi, ni muhimu kwamba washiriki wawe na ujuzi wa awali - hususan ya dhuluma za kijinsia - kabla ya kuhudhuria. Jedwali lifwatalo linapaswa kutumwa kwa washiriki angalau wiki mbili kabla ya mafunzoili kuwezesha kila mtu kusoma taarifa zinazofaa, kujaza jedwali la matarajio na uzoefu, na kukamilisha mafunzoyoyote ya yanayofaa ya mitandao.

Vifaa vya maandalizi:

- Mipangilio ya mshiriki (angalia Kifungu 1);
- Kusoma historia ya asili (angalia Kifungu 3);
- Usimamizi wa Programu za kukabiliana na dhuluma za Jinsia katika nyakati za dharura, za UNFPA, <https://extranet.unfpa.org/Apps/GBVinEmergencies/index.html>;
- Usimamizi wa programu za kukabiliana na dhuluma za kijinsia katika nyakati za dharura, Mwongozo wa kutumika mtandaoni, <http://www.unfpa.org/publications/managing-gender-based-violence-programmes-emergencies>;
- Jedwali lifuatalo linalohusu uzoefu wa mshiriki na matarajio ya mafundisho:

Maswali	Jibu la Mshiriki
Unatarajia kupata nini kutokana na mafunzohaya?	
Je? umemaliza mafunzoyoyote ya awali katika mambo yafuatayo (au ya kuhusiana)? Ikiwa ndio, tafadhali elezea urefu na maudhui ya jumla ya mafundisho. <ul style="list-style-type: none">• Dhumula za jinsia• Maandalizi ya kukabiliana na hali za dharura na (k.m. kuelewa migogoro, majanga ya asili na athari zao katika mahitaji ya kijamii)• Hatua za kijamii (ikiwa ni pamoja na Miongozo ya teule, kwa mfano)• Jinsia katika kazi za kijamii• Mifumo za uwiano kazi za kijamii (kama vile mfumo wa vikundi)	
Tafadhali eleza mfumo wa uratibu kulingana na mpangilio wenu ikiwemo jinsi wewe na / au shirika lako linakabiliana nao.	
Je! Una maswali yoyote kuhusu mbinu zakukabiliana na dharura zinazohusu dhuluma zaa kijinsia?	
Je, kuna mada yoyote ungependa kuzingatia?	

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

Je! Una wasiwasi wowote kuhusu kutekeleza mipango za kukabiliana na dhuluma ya Jinsia? Ikiwa ndiyo, tafadhali elezea.	
---	--

****** Unaweza kutumia habari hii ili kuambatana na Kikao cha Uhusiano na utetezi. Ikiwa washiriki hawazungumzi, au hawaelezi wazi wazi, mfumo wa vikundi, hakikisha kuwa taarifa hili linasisitizwa katika Kikao chako.

Wakumbushe washiriki kwamba matarajio na jedwali la uzoefu lazima zijazwe na kurudishwa kabla ya wiki moja kabla ya mafundisho.

VIFAA VYA KUTUMIA UMEME

Mambo mengi yanayojadiliwa katika mafunzoni pamoja na yaliyomo katika Kitabu cha Mshiriki. Hata hivyo, inaweza kuwa na manufaa pia kutoa vifaa katika miundo ya elektroniki, ikiwa inawezekana - kwa mfano kwenye USB, au kupitia barua pepe. Hii inaweza kuwa pamoja na Kitabu cha Mshiriki, vidokezo na mbinu zozote zilizojadiliwa za kuhusu mafunzohaya. Ikiwa una chaguo la kutoa vifaa katika muundo wa elektroniki, tengeneza miundo misingi kabla ya mafundisho, kisha uongeze vifaa mafunzoyaatakapoendelea, ikiwa ni muhimu.

VYETI

Vyeti vya mafunzomara nyingi ni muhimu kwa washiriki, kama alama ya yale waliyojifundisha katika vipind na kama thibitisho wa kuwa wamehudhuria mafundisho. Wanaweza pia kuwa na manufaa kwa ajira za siku zijazo. Ikiwa umeamua kutoa vyeti, hakikisha kuwa vimetayarshwa ili kuwapa washiriki mwishoni mwa mafundisho.

MITIHANI YA KABLA NA BAADA YA MAFUNZO

Toleo hili la mafunzohalina mitihani ya awali na ya baada ya mafundisho. Hii inategemea maono yaliyopita kwamba mitihani hiyo haionyeshi kila ufahamu au mafunzoya washiriki, kulingana na viwango vya vipimo vya maandishi, mitindo tofauti ya kujifundisha na ubora wa tafsiri katika mazingira tofauti. Kwa hivyo, mafunzohaya yanajumuisha baadhi ya njia za kupima ufahamu wa washiriki. Ikiwa hali au mpangilio wako unahitaji 'matokeo' kutoka kwa mitihani ya kabla / baada ya mafundisho, majaribio hayo yanaweza kuendelezwa kutokana na malengo ya mafunzo- kwa njia badala, wasiliana na wpe@rescue.org au kupitia anwani gbvresponders.org kwa msaada.

MAFUNZO

Mafunzohaya yanapasa kufanywa kwa ushirikiano wa wakufunzi wawili walio na uzoefu wa kazi zinazohusu unyanyasaji wa kijinsia na inapowezekana, wawe wametekeleza mipango ya hali za dharura yanayohusu dhuluma ya jinsia - hii inapaswa kujumuisha ujuzi wa kufanya kazi na vifaa vya kutathmini zilizomo katika mwongozo huu wa mafundisho, pamoja mipangilio kutekeleza kazi zenyewe. Wakufunzi wanapaswa kuwa na ufahamu wa mifumo ya sheria za kimataifa zinazohusiana na migogoro, ufurushaji na maswala ya jinsia pamoja na viongozo vingine vinayotumiwa usaidizi wa kijamii katika nyakati za dharura. Katika maeneo yaliyoathiriwa na migogoro ya kikabila, ukabila huo (wa wakufunzi na washiriki wanaotarajiwa) unapaswa kuzingatiwa wakati wa kuchagua ya timu za mafundisho.

Kama mkufunzi, una jukumu la kujenga mazingira yenye usalama, mafunzoya maana, yanayohusisha washiriki, kwa heshima na uwajibikaji wa pamoja kati yao. Mtaala huo hutumia mbinu shirikishi, kukuwezesha katika kuongoza kikundi, na pia huwatia moyo washiriki katika kuwajibika mafundishoni. Hii pia inakuwezesha kuleta kwa pamoja uwezo na tajiriba tofauti za washiriki ili waweze kusaidia katika utatuzi wa pamoja.

VIDOKEZO NA UJUZI WAKATI WA KUFUNZA

Kuwasiliana bila ya mazungumzo, na kwa kutumia mazungumzo – mawasiliano huhusisha sauti au ishara. Ni vyema kuwa na tahadhari unapowasiliana na mwingine. Ni muhimu pia kutilia makini hali zilizo za kimya - inaweza kuonyesha kwamba watu wanafikiri, kwamba hawajaamua yale watakayoyasema au kuwa hawako huru kuzungumza katika wakati huoi. Mara nyingi, ukiruhusu kimya ili kuendelea, mmoja wa washiriki ataamua kunena.

Kusikiliza kwa kina - Tumia ishara kuonyesha kuwa unasikiliza washiriki wanapozungumza - kwa mfano, usionyeshe kuweka mikono kifuni au kutozingatia wanayosema (ingawa wakati mwingine unaweza kuhitaji kinyume unapoandika kwenye chati). Unapaswa pia kuzingatia kwamba washiriki wengine hawamsumbui yeyote anayechangia (k.m. kwa kuzungumza kwa wakati mmoja). Kurudia majibu ya washiriki kwa sauti kubwa, kusema kwa muhtasari yale uliyoyafahamu kutoka kwa michango yao na kuwashukuru kwa kuchangia, kunaweza kusaidia kuonyesha kwamba unasikiliza na pia kusaidia kuimarisha maoni ya washiriki wengine. Kulizia mifano maalum pia kunaweza kuwa na manufaa.

Kuuliza kwa uwazi - Uliza maswali yanaliyo wazi (ambayo hayawezi kujibiwa kwa ndiyo au hapana). Kwa mfano - Je, unaelewa vipi dhuluma ya jinsia? Ina maana gani kwako? Epuka maswali ambayo yanaonyesha wazo la mtu binafsi kama vile 'Kwa nini unadhani hivyo?'. Badala yake, unaweza kusema kitu kama 'Je! Unaweza kueleza nini unamaanisha kwa hilo?', Au 'Je, ni sababu gani umesema hivyo?'. Waulize maswali ya kutafakari, na kurudia kuulizia maswali hayo kwenye kikundi kwa kusema vitu kama 'Je, jibu lako kwa hilo ni gani?', 'Je, wengine wa kikundi wanafikiria vipi?'. Unaweza pia kutafakari au kurekebisha swali ili kueleza muktadha tofauti na usaidie kikundi hiki katika mazungumzo nyeti. Maswali halisi na ya moja kwa moja, ni yenye ufanisi zaidi katika mafunzoya makundi.

Mipaka na kujitunza - Ingawa mafunzohaya yanahusu mada nyeti, hayajatarashwa kutoa maelezo ya kibinafsi yasiyofaa. Ikiwa washiriki watajifungua na kueleza hali za vurugu walizopitia, maelezo hayo yanapaswa kubaki siri kwa kikundi (tazama sehemu inayozungumzia kukabiliana na ufunuo,

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

chini). Vilevile, washiriki wote na wakufunzi lazima wazingatie mahitaji yao wakati wa mafunzo- ikiwa ni ngumu sana kushiriki katika zoezi fulani, washiriki wanapaswa kujisikia huru kuacha mafunzokwa wakati wowote wanaohitaji. Ikiwa wanahitaji kuzungumza ana kwa ana na mkufunzi, wakati maalum unapaswa kutengwa kwa hili badala ya kujaribu kufanya hivyo wakati wa vikao vya mafundisho. Kama mkufunzi, ni muhimu pia kudumisha mipaka yako na hisia zako, na kuhakikisha kuwa washiriki wanazingatia maudhui na malengo ya kikao.

Kutunza makini, muda na mtiririko wa kikao, - Mienendo na kumakinika kwa kikundi ni mambo muhimu katika mafunzohaya. Nia pamoja na mazoezi yaliyoelezwa katika mwongozo huu yanapaswa kutumika kuwa mpangilio wa mafundisho, katika haya yote, utahitajika kukabiliana na muda na mahitaji ya kikundi chako pamoja na hisia zao. Tumia mazoezi ya kutunza makini ya wahusika kama inahitajika, na uhakikishe kuwa makini ya kikundi inaambatana na urefu wa Kikao. Kutunza muda wa majadiliano ya kikundi ni mojawapo ya changamoto ya kuwezesha mafundisho, kwaa vile washiriki wengine watataka kuchangia kila jambo, iwapo wenzao tayari wamefanya michango sawa au la. Utahitaji kutumia hukumu yako katika kuamua jinsi ya kutunza mazungumzo ya msingi kwenye majadiliano husika, na jinsi ya kupata usawa katika majadiliano. Kumbuka kwamba sio swali lolote linaloweza kujibiwa kwa wakati uliouliziwa - kila mshiriki atachukua njia yake ya kujifundisha, na anaweza kufikiri masuala mengine ambayo si sehemu ya majadiliano hayo. Katika hali hii, utatumia maegesho, kwa kuwahakikishia wahusika kuwa maswali yao yatajibiwa baadaye ila hayatasahaulika. Pia inakuwezesha kuandaa vikao vya baadaye ili kuelewa maswali na mambo yaliyofafanuliwa.

Ushirikiano mafundishoni - Kuwezesha mafunzokama haya ni kazi nyingi na kunahitaji viwango vya juu vya maandalizi na makini. Mafunzokwa ushirikiano, kwa vile ni ya manufaa na yamependekezwa, yanahitaji maandalizi maalum - wakufunzi wote wanahitaji kuelewana jinsi ya kusimamia vikao, watakavyoongoza shughuli tofauti, jinsi ya kujibu maswali na jinsi wanaweza kuungana mikono kwenye vipindi. Kabla ya mafundisho, pitieni matayarisho na mchague mkufunzi atakayeongoza kila Kikao; unapokuwa haufundishi katika Kikao, unapaswa kumsaidia mwenzako kwa kuzingatia hoja kuu za mafunzoubaoni itakapohitajika, kuweka vidokezo kwenye tarakilishi, kutoa vifaa, nk. Ni muhimu kutambua kwamba wakufunzi wakiwa wa kiume na wa kike, ni vyema kugawana majukumu kwa makini, unapaswa kuhakikisha kwamba kuna haki na usawa wa kazi; yaani, wakufunzi wa kike hawapaswi kusimamia majukumu zaidi ya wakufunzi wa kiume. Zaidi ya hayo, kuwe na tahadhari ya makini kati ya watoa mafunzowakati wa majadiliano, kuhakikisha kwamba wakufunzi wa kike na wanaume wanafanya kazi muhimu katika kujibu maswali kutoka kwa washiriki, na kwamba hakuna mkufunzi anayedhoofisha mwingine. Hii itasaidia kutekeleza ushirikiano kamili wa wanawake katika mchakato wa mafundisho.

Changamoto ya masala nyeti - Yafwatayo ni masala nyeti ambazo wakufunzi wanapaswa kujiandaa kutambua (kwa wenyewe) na kukabiliana nayo. Yote ya athari hizi:

- Ni wasomi; wamefundishwa na jamii yetu ili kuimarisha kanuni na hatimaye, uongozi wa kiume.
 - Kuwazuia wanaume kuchukua wajibu kwa vitendo vyao au wanaume wengine.
 - Kuwaruhusu wanawake kujitenga na waathirika wa vurugu.
 - Kukubalia upungufu, pingamizi, na haki.
 - Wamekosa na wanaendeleza dhuluma dhidi ya wanawake.
1. Kupinga: Kuthibitisha kuwa kitu sio kweli wala si tatizo - "Hiyo siyo suala kubwa", sijui wapi alipata kuumizwa uso wake, lazima awe ameanguka ", Hakuna tatizo hapa - hakuna kitu kilichotokea "
 2. Kukubali upungufu: Kufanya kitu kuwa kidogo au kidogo zaidi ya kilivyo - "Sijui ni kwa nini wanawake hufanya jambo hili kuwa kubwa", "Nimewaipigwa awali - sio mbaya", "Ilikuwa tu kuzabwa kofiKufanya dhuluma ya jinsia kuonekanana kuwa jambo dogo," Kupigana ni jambo la kawaida katika uhusiano wowote – usilifanye likawa jambo kubwa."

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

3. Kuruhusu: Kusema kuwa kitu ni sahihi au busara - "Wanawake wanapaswa kujifundisha kutii na kuwasikiliza wanaume wao", "Alistahili"
4. Kurushiwa lawama: Kuelezea au kuashiria kwamba mhasiriwa ana hatia katika dhuluma aliyopata - "Angmsikiliza mumewe, hili halingefanyika", "Aliiomba kwa njia ya (tabia) zake", "Alinikasirisha, sikuwa na chaguo"
5. Kulinganisha waathiriwa: Kubadili mwelekeo wa mjadala/hali kwa kusema kuwa kundi lingine pia linaathirika na tatizo sawia - "Wanaume hupata vurugu pia", "Wanaume na wanawake ni waathirika wa unyanyasaji - kwa nini kila mara inahusu wanawake?", "Wanawake wanaweza kudhulumu wanaume pia"
6. Kuwa kimya: Kuchagua kimya au kutonena juu ya uovu au kitendo cha dhuluma – Kunyamaza wakati unadhulumiwa/utovu wa heshima hutokea, kupuuza kitu au kujifanya haukuona
7. Kuimarisha Maadili: Kuhusika na tabia ambazo zinakuza dhuluma ya jinsia itikadi na tabia mbaya - Kutawalia kazi zinazokuza dhuluma ya jinsia dhidi ya wanawake, kuendeleza dhuluma/ubaguzi
8. Kufanya mipango: Wanaume wanaotetea uovu wa wanaume wengine - Kukubaliana na mambo yoyote yaliyotajwa awali - kwa kujieleza kwa maneno au kimya, kuamini au kuunga mkono ukosefu wa haki katika nyakati za vurugu, kukubaliana na itikadi na tabia mbaya ambazo wanaume wengine wanasema

Yafuatayo ni baadhi ya hatua zilizopendekezwa za kuwapa changamoto wanaopinga mambo kama haya yaliyotajwa.

- Uliza ufafanuzi / Jifundishe kwa nini wana maoni hayo
 - » Fupisha alichosema, au utoe hoja lako
 - » Jitambulishie "Majibu ya kawaida ya kupinga" yanaelezewa na taarifa au matendo ya kudhuru
- "Asante kwa kutupatia maoni yako." Je! Unaweza kutuambia ni kwa nini unahisi hivyo? "
 - "Kwa hivyo inaonekana kama unakubaliana nayo?"
 - "Unafikiria wenzako wa kike katika kikao hiki watalichukulia vipi jambo hilo?"
- Tafuta maoni mbadala/washirikishe wengine
 - » Waulize washiriki swali hilo kwa njia nyingine iliyo ya wazi. Kwa mfano:
 - "Je, ninyi nyote mnafikiria vipi juu ya maneno hayo (au mtazamo huu)?"
 - "Kwangu taarifa hilo linaonekana kuwa la kutupia mwingine lawama. Je, wengine mnaona vipi? "
 - "Unasema kwamba dini yako inakubaliana na aina hii ya dhuluma dhidi ya wanawake. Wale wengine wa dini kama hiyo watakubaliana na tafsiri hiyo? "
- Kama hakuna mtu anatoa maoni mbadala, toa moja.
 - "Ninafahamu kuwa watu wengine hawatakubaliana na jambo hili. Wengi wa wanaume kwa wanawake wanafikiria kuwa aliyenajisi ndiye aliyefanya makosa pekee yake, sote tunafaa kuheshimu aki za wenzao wanapokataa kitendo cha ngono.
- Toa hoja zinazoleta mtazamo tofauti na kusisitiza mtazamo unaofaa. Kwa mfano, takwimu zinaunga mkono mtazamo kwamba wanawake wengi hudhulumiwa kijinsia kuliko wanaume, na kwamba matokeo ni mabaya sana kwa wanawake. Wakati mwingine kuna sheria zinazoweza kusaidia msimamo huu lakini sheria hii haiwezi kutambuliwa ndani ya nchi au jamii. Ikiwa utaenda kutaja sheria, tafadhali hakikisha kuwa imedhinishwa katika jamii:
 - "Sheria inasema kwamba kila mtu ana haki ya "kukataa" kushiriki ngono, na aliyenajisi ndiye mtu pekee anayepaswa kulaumiwa. Nakubaliana na hili na kama mwanaume, nadhani ni muhimu kwamba tuheshimu haki za mwanamke kufanya maamuzi yake juu ya ngono. Haijalishi alichovaa au kufanya, hafai kubakwa. "

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

- Rudia mambo ya awali yaliyohusu ubaguzi, dhuluma na unyanyasaji ambayo ni msingi wa dhuluma dhidi ya wanawake na wasichana, katika kuelezea majukumu ya makundi haya – kutozingatia suala la takwimu (ambazo zinaweza mara nyingi kuleta madai kwamba dhuluma dhidi ya wanaume ni ya chini- taarifa kwa sababu huduma zimezingatia wanawake), tunazingatia dhuluma dhidi ya wanawake na wasichana kwa sababu ya jinsi vikundi hivi vinavyodhulumiwa kwa kimya, hawahusishwi katika kufanya maamuzi na wamechukulwa kuwa wa 'chini' katika jamii duniani kote. Tofauti hii ya nguvu ni msingi wa unyanyasaji wa kijinsia, kwa sababu nan i sababu wanaume wanaeneza dhuluma dhidi ya wanawake (dhuluma iliyofanywa na kikundi cha watu wenye nguvu dhidi ya kikundi kidogo cha watu) si sawa na dhuluma ya wanaume dhidi ya wanaume, au dhuluma ya wanawake dhidi ya wanaume. Vivyo hivyo, ikiwa swala hili hujitokeza, linaweza kuwakumbusha washiriki kwamba wanawake wanaathirika na matokeo mabaya - ikiwa ni pamoja na kifo, k.m. mauaji yaliyokusudiwa kuleta heshima – kama vile waathirika wa kiume huwa wanaposhtaki ukatili uliofanywa dhidi yao.

Ni muhimu kama mkufunzi kuepuka kuimarisha kauli mbaya au madhara kwa kuwaacha kwenda bila kuskizwa. Kuzungumzia swala hili huleta heshima kwa wanawake katika chumba na kuibua changamoto zilizopo.

KUKABILIANA NA HALI ZA KIJINSIA

Mienendo ya jinsia iliyopo katika jamii pia hupatikana ndani ya vyumba vya mafundisho. Wanawake wanaweza kupata vigumu kujieleza waziwazi mbele ya wanaume, na wanaume wanaweza (kwa kujua au bila kufahamu) kujiona kuwa chini ya wanawake. Wanaume mara nyingi wamezoea kuzungumza kwanza, kuzungumza zaidi, na kuwa na nguvu zaidi kwa maoni yao - hii inaweza kujitokeza katika njia zote za wazi katika mafundisho. Kwa mfano, kama wanaume ni wa kwanza kuinua mikono wakati swali likiulizwa, mara nyingi watakuwa wa kwanza kuitwa, watadhamia kuwa wanawake hawawezi kuchangia ikiwa wanahisi kwamba mawazo yao tayari yameelezwa au kwamba hawakubaliana na kile mwenzake wa kiume amesema, hila hawatakuwa huru kujieleza katika hali hii. Mienendo hii mara nyingi siyo ya makusudi; hata hivyo, unaweza kuwa na madhara kwa mafunzoya kundi zima, na hasa ya washiriki wa wanawake.

Aidha, mara nyingi wanawake huwa wanaelewa kwa kina zaidi, dhuluma ya jinsia na changamoto zinazokabiliwa na wanawake na wasichana katika jamii yao. Hata kama hawajawahi kuchambua au kuzungumzia uzoefu huu, mjadala unapoanza utaona kwamba masuala haya hujionyesha sana kati ya wanawake ambao wataelezea mapito yao, au kujua mtu anayepitia hali fulani. Kwa sababu hii, majadiliano hayo yanaweza kuleta hisia za kibinafsi kati ya wanawake; ikiwa hali haitakuwa hivi (ingawa inaweza kuwa) kwa wanaume, ambao hawana uzoefu mkubwa na hali hii, au kuhusishwa na mapungufu hayo na/au vurugu. Mbali na hayo, wanaume wanawezakosa uhuru wa kukiri kuwa wanakabiliwa na aina za ukiukwaji ambao wao hupitia; wanaume (na wanawake) wanaweza kukabiliana na dosari hili kwa kufanya utani, kupunguza dhuluma ya jinsia na masuala ambayo wanawake wanakabiliwa nayo, na kutetea wanaume, au kuonyesha kuwa sio wanaume wote husababisha shida hizi. Wanaweza pia kusema kuwa wanaume hupatia dhuluma pia.

Mojawapo ya mambo ambayo huzidisha changamoto za kufundisha vyenye mchanganyiko wa watu ni kusimamia mienendo hii kwa njia ambayo wanawake wanasaidiwa na kuwa na uwezo wa kujifundisha na kuwa kwa uwezo wao binafsi, wakati wakati huo wanaume wanahimizwa kutazamia imani na matendo yao wakiwa na wanaume wengine. Mapendekezo yafuatayo yanaweza kusaidia kuunda na kudumisha mazingira mazuri ya kujifundisha kwa washiriki wa kiume na wa kike.

- Kuwa makini na mpangilio katika chumba - unaweza kuweka wanawake pamoja ili waweze kuhisi kuwa na nguvu zaidi na kuwa hawatishwi na moni ya wanaume (hata pale ambapo wanaume

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

hawataki kuwatishia wenzao wa kike, hii inaweza kuwa matokeo ikiwa mwanamke mdogo ameacha kuwa kati ya wanaume wawili na wenye sauti kuu, mfano tu).

- Katika vikundi vidogo, inaweza kuwa na manufaa kuwa na vikundi vya wanawake pekee kwa mazoezi fulani, lakini vinginevyo kuhakikisha kuwa kuna wanawake katika kila kikundi, kwa kuwa hakuna mazungumzo kuhusu wanawake yatakayojitokeza bila wanawake wanaohusika.
- Warai kwa kusudi wanawake kujibu kwanza wakati utakapouliza swali.

SWALA LA KUTOA HABARI

Kunao uwezekano mkubwa kwamba washiriki wa kike watakuwa wamepitia, au kujua mtu aliyepata kupitia, aina fulani ya dhuluma. Ingawaje mafunzohaya hayahitaji au kutarajia washiriki kuzungumza juu ya uzoefu wao wenyewe wa dhuluma, inawezekana kwamba taarifa hizo zinaweza kutokea - kama mkufunzi unapaswa kujiandaa kukabiliana na hali kama hizo. Sio jukumu lako kutoa ushauri nasaha au usaidizi wa kisaikolojia; hata hivyo, njia ya awali ya kukabiliana na uwazi inaweza kuwa muhimu sana.

Mtazamo unaozingatia mwathiriwa wa dhuluma ya jinsia husaidia katika kuwawezesha waathirika kwa kumtia katikati ya njia ya kupokea usaidizi. Mtazamo unaozingatia aliyepitia dhuluma ya jinsia husaidia kila washiriki waliopitia mambo kama hayo kwa njia za kimwili, kisaikolojia, kihisia, kijamii na kiroho. Njia hii pia inachunguza historia ya utamaduni na kijamii alipotoka mwathiriwa katika maisha yake ambayo inaweza kusaidia na kuwaponya waliopitia hali kama hii. Dhuluma ya jinsia ni dhihirisho katika uwezo na nia. Ikiwa watoa huduma-ambao huwa katika nafasi za juu, huendelea kuhusiana na waathirika-na kuwataka kufwata maoni yao, au mapendekezo yao, wanaweza kusababisha hali ya kutokuwa woga kati ya waathiriwa kwa njia asizojua mhudumu. Mtazamo unaozingatia wahudumu hutambua kwamba:

- Kila mtu ni wa kipekee
- Kila mtu huathirika kitofauti na dhuluma ya jinsia na atakuwamotokeo yaliyo ya mahitaji tofauti.
- Kila mtu ana uwezo tofauti, rasilimali na utaratibu tofauti wa kukabiliana na janga.
- Kila mtu ana haki ya kuamua ni nani anayepaswa kujua kuhusu kilichotokea na kile kinakusudiwa kutokea

Kumbuka kwamba hii inaweza kuwa mara yake ya kwanza kusimulia aliyopitia. Kuwa mwema, na uonyeshe msaada. Usamharakishe, usimwulize maswali mengi au kumlazimisha kukupa maelezo. Ikiwa hawezi kuwa wazi katika mazingira ya kikundi, mwulize ikiwa angependa kuzungumza nawe kwa mkutano wakati mwingine.

Tabua rasilimali zinazopatikana, ikiwa ni pamoja na huduma za afya, huduma za kisaikolojia na huduma za kisheria, ikiwa zinafaa. Ikiwezekana, tafuta au uandae orodha ya rufaa kabla ya mafunzoili uweze kushiriki kwa urahisi na washiriki wowote wanaohitaji huuduma hizi. Sio jukumu lako kutoa ushauri (isipokuwa kama una mafunzomaalum ya kufanya hivyo na unaweza kutoa msaada huu kwa njia salama, ya siri na endelevu nje ya mafundisho). Ukiwa hauko huru na hali hii ya uwazi, itisha msaada kutoka kwa mkuu wako.

KUJITEGEMEA

Washiriki katika mafunzoyako huenda wakifanya kazi katika hali ngumu, au angalau wanatarajiwa kufanya hivyo wakati fulani baadaye. Kwa hiyo ni muhimu kuwapa mbinu muhimu za kujitunza na kujijali wakiwa nyanjani - hii pia ni njia ya kusaidia kuvunja vikao vizito (vinaweza kutumika pamoja na, au badala ya, vipindi vya kuongeza makini) na kuhakikishia makini ya washiriki katika mafundisho. Sehemu hii inajumuisha mazoezi mafupi ambayo unaweza kutumia kwenye vipindi vya mafundisho; Maeneo yaliyopendekezwa yanajumuishwa katika ajenda, lakini kuvitumia kila wakati vinahitajika ili

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

kupata mtiririko wa vikao vyako. Ikiwa una wataalam wa misaada ya kisaikolojia kati ya washiriki wako, unaweza kuwauliza kuwajibika kwa baadhi ya (au yote ya) mbinu hizi za mazoezi.

Yoga ya kiumbo cha kiti

Kuketi ukiwa unapinda shingo

Keti imara kwenye kiti. Tazamia dari, shingo likiwa imara. Pinda upande wa kushoto ukuelekza sikio kwenye bega lako na ubaki katika hali hii. Zungusha kichwa chini kisha ulete kidevu chako kwenye kifua chako na uwe katika hali hii kwa muda. Pinda upande wa kushoto ukuelekza sikio kwenye bega lako na ubaki katika hali hii. Pumua kwa mpangilio wa upole kwa njia ya pua. Rudia mara mbili.

Kuketi kwa mtindo wa mlima

Keti imara kwenye kiti . Zungusha ncha ya mabega kuelekea juu, nyuma na chini, mikono ikiwa imetulia kando ya mwili wako. Vuruta kitovu ndani ili kuhusisha misuli ya tumbo ukiwa umekanyagia wayo chini kwenye sakafu. Pumua kwa kupitia mapua ukiwa umeinua mikono juu ya kichwa. Hakikisha nafasi ya kutosha kati ya mikono, ukiwa umeacha mabega kuwa tulivu. Unapohisi mabega kuenda juu zaidi, yapumzisha. Tazamia kupitia katikati ya mikono hadi juu kwenye dari. Aa katika hali hii ukiwa unapumua mara tano.

Kuketi kwa umbo la tai

Keti imara kwenye kiti. Zungusha ncha za mabega kuelekea juu, nyuma na chini, mikono ikiwa kando ya mwili. Vuruta kitovu ndani ili kuhusisha misuli ya tumbo ukiwa umekanyagia wayo chini kwenye sakafu. Lainisha mikono yako mbele ichukue umbo la mraba, viganja vya mikono vinaangaliana. Weka mkono wako wa kulia chini ya mkono wako wa kushoto na finyilia nyuma ya viganja kwa pamoja. Pumua ndani ukiwa umeketi imara kasha pumua nje, ukikiweka kidevu chako kuelekea kwenye kifua kasha lainisha nyuma ya shingo lako. Kaa katika hali hii ukiwa unapumua mara tano kwa upole, badilisha mikono kasha tena kaa hivyo katika kumua mara tano.

Kuketi kwa umbo la kutazamia mbele

Keti imara kwenye kiti . Zungusha ncha ya mabega kuelekea juu, nyuma na chini, mikono ikiwa imetulia kando ya mwili wako. Vuruta kitovu ndani ili kuhusisha misuli ya tumbo ukiwa umekanyagia wayo chini kwenye sakafu. Fungua miguu yako kidogo zaidi ikiwa kwa umbali wa hatua. Pumua hewa nje na ujipinde kwenye kiuno polepole ukielekeza kwenye sakafu, (au kwenye mapaja yako). Kwa polepole pinda sehemu ya juu ya mgongo wako, ukiteremsha kifua chako katikati ya miguu ukiwa umeacha kichwa chako na shingo lako chini. Acha mabega yako yawe huru. Kisha ukae katika hali hii ukiwa unapumua mara tano. Pumua polepole, ujiachilie, hatimaye ukiinua kichwa chako.

Kuketi katika umbo la paka/ng'ombe

Keti imara kwenye kiti . Zungusha ncha ya mabega kuelekea juu, nyuma na chini, mikono ikiwa imetulia kando ya mwili wako. Vuruta kitovu ndani ili kuhusisha misuli ya tumbo ukiwa umekanyagia wayo chini kwenye sakafu. Unapopumua ndani, pinda mgongo wako kwenye sakafu, (ukiachilia kifua kitangulie) na kuangalia juu kuelekea dari. Inua kidevu kasha uachilie mikono yako kupumzika karibu na mwili wako. Unapopumua nje, pinda uti wako wa mgongo wako ukiachilia kichwa chako kikiongoza. Songesha kidevu ukiruhusu mabega yako kuenea. Rudia mara tano, ukibadilisha kutoka umbo la paka na la ng'ombe katika kila pumzi.

Kusimama ukiwa umepinda mbele ya kiti

Anza kwa kusimama kimo cha urefu wa mkono nyuma ya kiti. Miguu yako inapaswa kuwa chini ya nyua zako; mabega yako yanapaswa kuwa nyuma na yakiangalia chini, na misuli yako ya tumbo yakihusishwa. Pumua ndani ukishika kiti, ruhusu mwili wako uteremke. Pinda magoti yako kidogo, ukizuia kuigusanisha, na kuruhusu kichwa kisimame. Ketu katika hali ya kupumua mara tano kisha

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

ujiachilie polepole.

Kuketi ukiwa umepinda mbele ya kiti

Keti kwenye sakafu mbele ya kiti chako na miguu yako ikiwa mbele yako, chini ya kiti. Weka kiti karibu na mwili wako ili uweze kuigusa kwa mikono yako wakati mikono imelainishwa. Pvuta tumbo lako ndani ili kuhusisha misuli yako ya tumbo na kuimarisha miguu yako ukiwa umeiunganisha. (Pinda magoti yako ukiwa huwezi kuyalainisha). Jipinde kwenye kiuno ukiweka mikono yako kwenye kiti, kisha uachilie kidevu kwenye kifua ukiwa unazungusha sehemu ya juu ya mgongo wako kuelekea mbele. Ketu katika hali hii katika kindi cha kupumua mara tano au kumi, kisha ujitoe polepole katika hali hii.

Kupumua kwa uzito

Hebu fikiria kuwa una puto tumboni. Weka mkono mmoja chini ya kitovu, kisha upumue polepole kupitia pua kwa sekunde nne, uhisi kuwa puto limejazwa na hewa - tumbo lako linapaswa kupanuka. Wakati puto limejaa, pumua nje polepole kwa kupitia mdomo wako kwa sekunde nne. Mkono wako utainuka na kuanguka wakati puto linajaa au kupoteza hewa. Subiri sekunde 2, kisha utoe hewa. Rudia mara chache. Wakati unapopumua kwa tumbo, hakikisha mwili wa juu (mabega na kifua) uko huru

Mtazamo

Pata sehemu tulivu na ufunge macho yako. Fikiria mahali tulivu, mahali pa amani ambao umewahi kutembelea. Jione mwenyewe ukiwa mahali hapo. Eleza: linaonekana vipi, kunahisi vipi, kunaleta mandhari gani. Fikiria maelezo yote madogo, kama upepo, hisia za majani au chochote kingine. Fikiria ukiwa hapo kisha upumue sana kwa pumzi kadhaa. Rudi hapa wakati unahisi una wasiwasi.

Kupumzisha Misuli

Fanya ngumi kwa kila mkono ukifinya ngumi kwa nguvu. Finya...finya...finya kisha pumzika. Sasa, wakati unapofanya ngumi tena, kaza mikono yako ili ufinye mwili wako, . Finya...finya...finya kisha pumzika. Sasa, wakati huu pia utafinya miguu yako pamoja huku unafanya ngumi na kufinya mikono yako pamoja, . Finya...finya...finya kisha pumzika. Rudia. Tingisha mikono na miguu yako.

Ikiwa una muda, unaweza kufanya zoezi hili na misuli tofauti - Kuanzia kwa mguu wa kushoto, paja la kushoto, tako la kushoto, kwenda kwenye mguu wa kulia, kisha mkono wa kushoto, bwaga mkono, mkono wa kulia, kisha mgongo, uso, nk.

Kunakili

Gawanya washiriki katika vikundi vidogo au jozi. Eleza kuwa utawauliza waandike juu ya hali ngumu waliyopitia katika kazi yako, na kisha watawasomea wenzao yale waliyowaandikia. Hawafai kukusanya yale waliyoandika, na wana uhuru wa kukosa kusoma yale waliyoandika ikiwa hawataki. Waulize kutumia dakika 5 kuandika kuhusu hali hiyo na kilichowasaidia kukabiliana na hali hiyo.

Baada ya dakika 5, waambie watumie dakika 5 kusoma yale waliyoandika kwa kundi lao. Wahusika hawapaswi kutoa ushauri au kuchambua kile kinachosemwa, wanapaswa kusikiliza tu. Baada ya kila mtu katika makundi madogo kupata nafasi ya kusoma, rudia kundi lote la washiriki. Tathmini – hali ya waliyopitia ilikuwa vipi? Je, kuna kitu kilichokushangaza? Ni gani ilikuwa ngumu, ni nini kilisaidia?

Hadithi za Mafanikio

Maumivu yanapoenea sana na mahitaji yanayotokana nayo kuwa mengi, inaweza kuonekana kama haijalishi tunayoyafanya, huwa hayatoshi. Zoezi hili limeundwa kusaidia wafanyikazi kutambua hata mafanikio madogo.

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

Mwishoni mwa siku ya kazi, kusanya wafanyakazi pamoja na uulize kila mtu kuzungumza juu ya mafanikio waliyo nayo siku hiyo au wiki hiyo - bila kujali kuwa ni ndogo kiasi gani. Ikiwa mtu hawezi kueleza mafanikio, wana kikundi wengine wanapaswa kuwasaidia. Kufanya jambo hili mara kwa mara kunaweza kuanza kusaidia wafanyakazi kutambua kile wanachotimiza, badala ya kutazama kwa kina kile kinachohitajika kufanyika. Huu unaweza kuwa mkakati wa kusaidia – iliyo rahisi - dhidi ya uchovu.

Uchongaji

Mshiriki mmoja anaweza kujitolea kuwa mchongaji, wakati wana kikundi wengine wanajitolea kuwa "udongo." "Mchongaji" huulizwa kutengeneza picha zao za nyakati za shida. Mchongaji hatasema hadithi, lakini anawauliza wasimame kwenye nafasi ambazo zinawakilisha mapito ya shida. Mchongaji anaweza kujiunga na uchongaji wake. Wana vikundi watakubaliwa kukusanyika karibu na kutazama "uchongaji" na kuelezea kile wanachokiona. Mkufunzi kisha atawauliza wale wale waliojitolea kuwa udongo waache kuwa udongo.

Mchongaji huyo basi ataulizwa "kuchonga" sanamu yao ya "uhuru kutoka kwa shida" - kwa kutumia waliojitolea kuwa "udongo". Mchongaji kuwa katika hali sanamu pia. Mara nyingine tena, wanachama wengine wa kikundi wataalikwa kukusanyika karibu na kuelezea kile wanachokiona. Mkufunzi kisha atawauliza waliojitolea kuacha kuwa katika hali hii.

Hatimaye, kiongozi atawauliza waliojitolea kuchukua msimamo wa awali (wa shida), na - kama mkufunzi atahesabu polepole hadi 10 - polepole wabadilishe picha ya awali ya dhiki katika uchongaji hadi kwa ya pili ya kuwa na uhuru wa shida.

Mkufunzi atawauliza wote kurudi kwenye viti vyao, na kutathmini mafunzoni washiriki, akiwauliza ilivyokuwa kwao kuchukua nafasi walizochukua awali, jinsi walivyohisi katika miili yao, na jinsi walivyohisi walipoingia kwenye uhuru kutoka nafasi ya shida.

Uwazi

Hatimaye, njia rahisi lakini yenye ufanisi ya kusaidia kujitegemea kwa washiriki ni kuchukua muda kama kikundi (au vikundi vidogo vidogo) kujadili na kushiriki mbinu wanazozitumia ili kupunguza matatizo na kujijali wenyewe kwa mujibu wa wengine. Unaweza kukuza majadiliano kwa kutumia maswali kama yafuatayo:

- Ni nini kinachokusumbua akili, au hukunyanganya makini yako?

- Je, unafanya nini ili kupunguza matatizo, au kujipa nguvu za kihisia/kiakili/ kimwili?

Waulize washiriki kushiriki mikakati au mbinu ambazo wanatumia, zijadilii.

Yaliyomo katika mafunzo

AJENDA

Siku ya 1	
Muda	Kikao
3:00 – 4:00	1 - Ukaribisho, Matokeo na Matarajio
4:00 – 4:15	Mapumziko ya chai/kahawa
4:15 – 6:35	2 - Wanawake, Wasichana, na unyanyasaji wa kijinsia katika dharura
6:35 – 8:00	Chakula cha mchana (ikiwa ni pamoja na dakika 25 ya kuimarisha nguvu)
8:00 – 9:15	3 - Tathmini - Utangulizi na Mipangilio ya Maadili
9:15 – 9:30	Mapumziko ya chai/kahawa
9:30 – 10:45	4 - Tathmini - Vifaa & Mazoezi
10:45 – 11:00	Hitimisho

Siku ya 2	
Muda	Kikao
3:00 – 3:30	Utangulizi wa Siku (pamoja na dakika 10 za kujitunza)
3:30 – 4:30	5 – Utangulizi wa pangilio
4:30 – 4:45	Mapumziko ya chai/kahawa
4:45 – 6:00	6 – Kukabiliana na hali ya mfano
6:00 – 7:20	7 - Msaada wa Kisaikolojia
7:20 – 8:20	Chakula cha mchana
8:20 – 9:30	8 – kukabiliana kiafya
9:30 – 9:45	Mapumziko ya chai/kahawa
9:45 – 10:45	9 – Mifumo ya Rufaa
10:45 – 11:00	Hitimisho

Siku ya 3	
Muda	Kikao
3:00 – 3:15	Utangulizi wa Siku
3:15 – 4:45	10 – Huduma kwa jamii
4:45 – 5:00	Mapumziko ya chai/kahawa
5:00 – 7:10	11 - Kupunguza Hatari
7:10 – 8:30	Chakula cha mchana (ikiwa ni pamoja dakika 20 za kuimarisha nguvu)
8:30 – 9:30	12 – Kukabiliana na hali nyingine za unyanyasaji wa kijinsia kaika nyakati za dharura
9:30 – 9:45	Mapumziko ya chai/kahawa
9:45 – 10:45	13 – Utunzaji wa habari na uwazi
10:45 – 11:00	Hitimisho

Siku ya 4	
Muda	Kikao
3:00 – 3:30	Utangulizi wa Siku (ikiwa ni pamoja na dakika 15 za kuimarisha nguvu)
3:30 – 5:00	14 – Uunganishi na utetezi
5:00 – 5:15	Mapumziko ya chai/kahawa

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

5:15 – 7:35	15 – Uandalizi wa nyakati za dharura
7:35 – 9:00	Mapumziko ya chakula cha mchana (ikiwa ni pamoja na mia 25 kujiimarisha nguvu)
8:30 – 9:30	16 - Hitimisho

Agenda hii imetolewa kama mwongozo; unaweza kurekebisha vikao na muda wa kila siku kulingana na uzoefu wa washiriki, ujuzi, vipaumbele na mahitaji. Kwa mfano, ikiwa una wakufunzi wawili wenye nguvu, unaweza kushughulikia Kikao cha Kukabiliana na hali ya mfano na ule wa Msaada wa Kisaikolojia kwa sambamba (mwongozo wa ziada unapatikana kwa kusaidia katika maelezo ya kikao husika). Kulingana na muktadha wako, unahitaji pia kubadili nyakati za mwanzo au za mwisho za mafundisho, au mapumziko ya ratiba kwa nyakati fulani ili kuambatana na mahitaji ya washiriki kama vile maombi au mipangilio ya ziada (mkutano wa usalama, ukaribsho kutoka kwa wakuu waliopo). Angalia mahitaji haya mapema iwezekanavyo ili kuepuka mabadiliko makubwa katika dakika za mwisho; hata hivyo, inawezekana kwamba utabadili mipangilio katika mwendo wa mafundisho. Kuwa mwepesi wa kubadilika na ukumbuea kuwa fundisho moja haliwezi kutoa kila kipengele mtiririko wa mafunzo- wala washiriki hawawezi kuhifadhi kila kitu unachokijadili - hivyo ni muhimu zaidi kuzingatia kuwafundisha mambo muhimu, kanuni na mambo ya kukumbuka.

SIKU YA 1

Siku ya 1	
Muda	Kikao
3:00 – 4:00	1 - Ukaribisho, Matokeo na Matarajio
4:00 – 4:15	Mapumziko ya chai/kahawa
4:15 – 6:35	2 - Wanawake, Wasichana, na unyanyasaji wa kijinsia katika dharura
6:35 – 8:00	Pumziko la chakula cha mchana (ikiwa ni pamoja na dakika 25 ya kuimarisha nguvu)
8:00 – 9:15	3 - Tathmini - Utangulizi na Mipangilio ya Maadili
9:15 – 9:30	Mapumziko ya chai/kahawa
9:30 – 10:45	4 - Tathmini - Vifaa & Mazoezi
10:45 – 11:00	Hitimisho

KIKAO CHA 1: MATOKEO NA MATARAJIO YA MAFUNZO

Malengo kuu ya kujifundisha:

- Tathmini matarajio na matokeo ya mafundisho.
- Kutunga kanuni ongozi
- Kagua miongozo ya usalama kwa wageni kwenye eneo la mafundisho.

Muda: saa 1

Vifaa vinavyohitajika: Taa ya vidokezo, kiwambo, chati za ubaoni, kalamu za chati, mkanda.

Kujitayarisha kwa Mkufunzi:

- Kagua vidokezo husika.
- Tayarisha chati ubaoni yenye kichwa 'Kanuni ongozi' kwa kuzingatia mtazamo wa kikundi
- Tayarisha chati ubaoni yenye kichwa 'maegesho' kwa kuzingatia mtazamo wa kikundi
- Tayarisha jedwali la yaliyomo: Karatasi zilizoandikwa Siku ya 1, Siku ya 2, Siku ya 3, Siku ya 4, chakula cha mchana x4, na majina ya kila Kikao. Weka kwenye ukuta, ukielezea vikao vya asubuhi na vya mchana vya kila siku.

• Hakikisha kila mshiriki ana nakala ya Kitabu cha Mshiriki, pamoja na vifaa vya kuandika.

• Ikiwa hutumii vidokezo, tengeneza chati za ubaoni zinazofaa kama ilivyoielezwa katika maelezo yanayofuata ya kikao.

Majadiliano: Utangulizi – dakika 20.

- ❖ Wakaribishe washiriki. Tanguliza timu ya wakufunzi na mathumuni makuu ya mafundisho: ili kuimarisha uwezo wa kujiandaa kukabiliana na dhuluma ya jinsia na mahitaji ya wanawake na wasichana katika hali za dharura. Kumbuka toleo lao la Kitabu cha Mshiriki. Wahimize kuweka

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

alama katika maeneo muhimu katika Kitabu hicho, na kukitumia kuandika maelezo wakati unahitajika.

- ❖ Eleza kuwa mafunzohaya ni sehemu ya mpango wa IRC ili kuimarisha uwezo wa jamii ya mashirika ya kusaidia katika majanga ili kuzindua kwa kasi na kwa haraka jinsi ya kukabiliana na dhuluma ya jinsia katika nyakati za dharura. Eleza kuwa yanalenga mashirika ya ndani ya nchi kwa vile ndio wanaoweza kukabiliana na dharura zinazowahusu wasichana na wanawake.
- ❖ Mwaambie kila mshiriki aeleze kwa kifupi jina lake na walipotoka ili kuja katika mafundisho, na jambo moja la kufurahisha au la kushangaza kuhusu mazingira wanayofanya kazi.

Majadiliano: Tathmini ya Matarajio na Matokeo – Dakika 10.

- ❖ Wakumbushe washiriki kwamba waliulizwa kueleza matarajio yao kabla ya mafundisho, kulingana na taarifa waliyopokea. Eleza baadhi ya matarajio muhimu ambayo washiriki waliyataja.
- ❖ Zingatia matokeo ya mafunzoyaliyotajwa hapa chini.

- Utumizi wa mbinu sahihi za kukusanya ujumbe ili kuongoza tathmini za haraka za hali zinazohusika na dhuluma ya jinsia katika hali za dharura; Buni na utekeleze hatua za kuzuia na kukabiliana na unyanyasaji wa kijinsia katika nyakati za dharura;
 - Buni na utekeleze hatua za kuzuia na kukabiliana na unyanyasaji wa kijinsia katika nyakati za dharura;
 - Tumia mbinu zilizopo ili kuwasaidia wanawake na wasichana wanapokwazwa katika hali za dharura.
 - Andaa shughuli zisizohusiana na unyanyasaji wa kijinsia ili kuwasaidia na kuwapa kipaumbele wanawake na wasichana;
 - Imarisha maandalizi ya mashirika katika kukabiliana na hali za dharura na mahitaji ya wanawake na wasichana katika kukabiliana na dhuluma za jinsia
- ❖ Uliza ikiwa washiriki wana maswali yoyote.

Majadiliano: Tathmini ya mafunzoya wiki - dakika 10.

- ❖ Tathmini ratiba ikiwa kwenye ukuta, ukielezea mada kuu ya kuzingatiwa kila siku. Hakikisha kuhusisha mada na matarajio ya wahusika yaliyotajwa awali na ueleze jinsi ajenda itawiana na malengo ya mafunzokwa jumla. Unaweza kubadilisha mpangilio wa vikao katika ajenda hii kama itahitajika.
- ❖ Tanguliza enelo la “maegezo” - onyesha kwenye chati ukutani na ueleze kuwa ndipo kutakapoandikwa kumbukumbu za maswali hadi yatakapojibiwa. Eleza kwamba washiriki wako huru kuandika maswali yao hapa, au kuuliza wakufunzi kufanya hivyo.

MAJADILIANO: Kanuni za mafunzo - dakika 10.

Waulize washiriki kuchangia kanuni za mafunzoili kuongoza katika vipindi. Andika michango yao kwenye chati ukutani

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

- ❖ Ongeza kitu ambacho unaona hakiko na uulize ikiwa wanakubaliana nacho. Hakikisha kanuni zote zimeelezewa wazi - kwa mfano, waulize washiriki kuelezea maana ya 'heshima' maisha ya kawaida. (Kanuni zenyewe zinapaswa kuonekana kwa uwazi katika mafundisho.)
- ❖ Ikiwa una wakati, waulize washiriki kutia sahihi kanuni kama kukubalia sheria zenyewe.

Kulingana na kikundi na wakati walio nao, unaweza kufanya mazoezi haya zaidi kwa kuuliza washiriki kuiga mfano wa tabia wanazoziona (au wasizoziona) bila kuzitaja. Wengine katika kundi watafakari ni tabia gani.

MAJADILIANO: Maandalizi - dakika 10.

- ❖ Pitia taarifa kuhusu eneo, jinsi ya kufika, chakula, usalama, nk.
- ❖ Ulizia kama yeyote wa washiriki ana maswali yoyote kuhusu maswala haya au mafunzokwa ujumla.

KIKAO CHA 2: WANAWAKE, WASICHANA NA UNYANYASAJI WA KIJINSIA KATIKA DHARURA

Malengo ya Mafundisho:

- Kutambua njia inayoeleza kwa uwazi maana ya unyanyasaji wa kijinsia.
- Kutambua sifa za hali za dharura – janga asili ya asili au zilizoletwa na watu - na jinsi sifa hizi zinaathiri na kuwaweka hatari wanawake na wasichana.

Muda: Masaa 2 dakika 20

NB: Ikiwa una muda wa ziada, zidisha kikao hiki ili uongeze majadiliano zaidi kuhusu jinsi hali za dharura zinavyoathiri wanawake na wasichana, na matokeo ya dhuluma ya jinsia.

Vifaa vinavyoitajika: Taa ya kumulika vidokezo, kiwambo, chati za ubaoni, kalamu za chati, mkanda kadi za kumbukumbu (au vijikaratasi vya kuandika kumbukumbu), vitabu dokezi (angalia Kifungu cha 4).

Maandalizi ya Mkufunzi:

- Kagua vidokezo husika.
- Tayarisha kadi zinazofanua dhuluma ya jinsia (Kifungu 7) - ongeza tafsiri, ikihitajika.
- Panga chati mbili ubaoni zenye majina ya "Majanga" na 'Migogoro'
- Ikiwa hutumii vidokezo, tengeneza chati za ubaoni zinazofaa kama ilivyoelezwa katika maelezo ya majadiliano yafuatayo.
- Chagua mfano unaofaa kisha mkubaliane kuutumia. Kumbuka kwamba matukio mawili yapo katika toleo: Moja la janga na lingine la mgogoro. Matukio haya yanajumuisha maeneo yasiyo halisi, majina na vikundi vilivyo jihami; unaweza kuchagua kutumia hali hizi zilivyo au kuzibadilisha ili zifanane na maudhui ambayo yanafaa mazingira yako. Unaweza kuchagua kutumia zaidi ya hali moja na kikundi chako; hata hivyo, kukumbuka kwamba unavyozidi kutoa mifano ndivyo utahitaji muda mwingi wa kijadiliana katika vikundi.

KUFIKIRI KATIKA HALI YA MAJADILIANO: *Unyanyasaji wa kijinsia ni nini? - dakika 20.*

- ❖ Sambaza kadi zinazofanua dhuluma ya jinsia kwa washiriki (ikiwa una kundi kubwa itakubidi kufanya hivyo katika makundi mawili, ukiwa na seti mbili za kadi). Waeleze watafakari wanachoelewa kuhusu unyanyasaji wa kijinsia, na wakiwa katika kakundi, wenzao watayarishe kadi na kuzibandika (katika ukuta, meza, au sakafu), ili kuleta maana.
- ❖ Ruhusu dakika 10 kwa washiriki wafanye ufafanuzi. Ikiwa una makundi mawili, waeleze tofauti zilizopo katika vikundi.
- ❖ Ikibidi, fafanua maana ya dhuluma ya jinsia kwenye vidokezo au ubao (ikiwa washiriki wako wamefanya mpangilio sahihi wa kadi, unaweza kuanza kufanya majadiliano nao):

UNYANYASAJI WA KIJINSIA Ni neno linalosheheni mambo yote yanayohusu matendo yanayotendwa kinyume na mapenzi ya mtu, huwa ni katika misingi ya kijamii inayowahusu wanaume/wanawake (jinsia). Inajumuisha vitendo vinavyosababisha madhara ya kimwili, ya ngono, ya kisaikolojia, vitisho vya matendo kama hayo huwa ni ya kulazimishwa, na kumnyima mwingine uhuru wake. Vitendo hivi vinaweza tendwa mkutanoni au kwa siri. Neno unyanyasaji wa kijinsia hueleza matendo haya na mwelekeo wao katika mambo ya kijinsia; kwa maana nyingine, uhusiano kati ya nafasi hafifu ya wasichana na

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

wanawake katika jamii na jinsi nafasi hii inavyochangia katika kueneza dhuluma dhidi yao. Dhuluma ya jinsia inaweza kuwa kwa njia ya kushiriki ngono, kimwili, kisaikolojia na kiuchumi, na inajumuisha vitendo, kwa kujaribu au kwa kutishia, kudhalilishwa, kudanganywa, au kulazimishwa na bila ridhaa ya mwathiriwa.⁴

MWATHIRIWA ni mtu ambaye amepitia unyanyasaji wa kijinsia.

- ❖ Eleza kuwa katika kuelewa dhuluma ya jinsia huwa kuna changamoto nyingi kwa sababu sisi sote tuna mtazamo tofauti katika hali tofauti; lakini bila kuelewana, mara nyingi kuna kuchanganyikiwa kati ya wale wanaohusika na kutatua shida hizi. Wakati wa dharura, ni muhimu kuwa na mazungumzo hayo haraka iwezekanavyo ili kuhakikisha kuwa kuna ufahamu wa kawaida ili kuepuka mjadala usiohitajika unapojaribu kuweka malengo na kuanza kuyatekeleza.

- ❖ Katika hali nyinginezo, huwa ni vigumu kuzungumzia “dhuluma dhidi ya wanawake na wasichana.” Ingawaje, kuna watu au mashirika mengi ambayo hutumia dhuluma za kijinsia kama jambo linalohusu wanaume kwa wanawake kwa usawa, ni muhimu kutambua kuwa jambo hili lilijitokeza kwa ajili ya haja ya kutaka kuelewa kuwa dhuluma dhidi ya wasichana na wanawake imesheheniwa katika majukumu yao ya kijinsia – kumaanisha, imehusishwa, kuendelezwa na kuimarishwa na na jamii. Kwa vile pia wanaume wanapitia dhuluma na waathirika wa kiume pia huwa katika hali ya kuhitaji kutunzwa na kupata usaidizi, kazi ya kukabiliana na dhuluma dhidi ya wanawake husaidia katika kuzingatia waathirika wa kike, kwa sababu ya hali zao dhaifu na uwezo hafifu wa wanawake na wasichana ulimwenguni.
- ❖ Zingatia kuwa kwa vile waathirika wengi wa dhuluma za kijinsia ni wasichana na wanawake, na kwasababu ya ukosefu wa usawa, kukandamizwa na ubaguzii ambao wanawake na wasichana wanapata - mafunzohaya yawatazingatia sana. Pia tunatambua kwamba wavulana huwa wanaathirika katika hali ya dharura na kwamba wanaopambana na hali za harura wanapaswa kuelewa mahitaji ya kipekee ya wanaume na wavulana ambao wanapata kudhulumwa kijinsia.
- ❖ Zingatia kuwa dhuluma ya jinsia haipo tu katika nyakati za dharura, wala 'haitokei' wakati wa migogoro tu. Dhuluma ya jinsia hujitokeza katika nyakati zote; hata hivyo, huwa inazidishwa katika nyakati za dharurajinsi itakavyo jadiliwa kutoka sasa.

MAJADILIANO: Dharura? Mgogoro? Janga - Kuelewa hali za Dharura - dakika 30.

- ❖ Ulizia mshiriki mmoja kujitolea kusoma ufafanuzi wa dharura:

DHARURA: Hali yoyote ambayo maisha au ustawi wa raia unaathirika na matukio ya kiasili kama janga, uchafuzi au katika vitisho na kwamba hatua ya haraka zinafaa kuchukuliwa, na ambazo zinahitaji usaidizi wa kipekee.

- ❖ Waulize washiriki kutaja majanga na migogoro. Andika majibu yao kwenye chati zinazofaa ubaoni.

⁴Kamati ya Kudumu ya Uingilianaji, Mwongozo wa Kuunganisha Utekelezaji wa Vurugu kwa Ukimwi katika Hatua za Kibinadamu: Kupunguza hatari, kukuza ustahimilifu na kusaidia kuokoa, 2015.

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

Mifano ya Hali za Migogoro	Mifano ya Hali za Janga
Vita unyanyasaji wa kisiasa kama vile vita za kabla/baada ya uchaguzi vurugu migogoro ya kikabila / Migogoro ya kidini mashambulizi ya kundi za waasi	ukame mafuriko miporomoko ya ardhi dhoruba kubwa tetemeko la ardhi mlipuko wa volkano na uvujaji wa gesi tsunami

- ❖ Uliza washiriki kuhusu sifa za kufanana ambazo hali za janga zinazo. Kisha waulize kuhusu zile sifa zinazofanana za hali za dharura zinazoletwa na migogoro:
 - Migogoro mara nyingi hukuzwa kwa muda na inaweza kuendelea kwa muda mrefu. Inaweza kuanza katika maeneo fulani lakini huenea kwa muda. Inaweza kulenga watu halisi.
 - Majanga, ukitoa ukame na mlipuko wa volkano, huleta maharibifu katika muda mfupi sana. Kwa ujumla, watu wengi katika eneo hilo huathirika; hata hivyo, waajiriwa maskini, maskini na waliokandamizwa huwa wanaumizwa zaidi na wana ugumu wa kuponea. Kihakika, wanawake na wasichana wana uwezekano mkubwa wa kuuawa katika janga (kwa sababu kwa sababu mara nyingi wanawajali wengine - watoto na wazee, kwa mfano – na kwa upande mwingine, kwa sababu ya udhaifu wao wa kupata uwezo wa kujiokoa, kwa mfano ikiwa wanawake hawawezi kuogelea, hawatakuwa na uwezekano wa kuponea mafuriko au tsunami.
 - Migogoro na majanga yanaweza kutokea kwa wakati mmoja, na kufanya hali iwe ngumu zaidi. Katika hali hizi mbili kunaweza kuwa na uhamisho mkubwa na uharibifu mkubwa wa usalama wa kijamii.
- ❖ Jadili athari na nyakati za aina tofauti za migogoro na majanga:
 - Hali za dharura huwa haziambatani - zinaweza zinaweza kuwa kubwa na kuenea, kuwa bora au kuharibika zaidi, au kutendeka katika nyakati tofauti. Aidha, aina tofauti za janga zinawezajitokeza kwa wakati mmoja.
 - Hali za dharura zinaweza kutambulika kama za kukithiri, na katika hali hii huenda zikazidi kuwa mbaya – kwa mfano, tetemeko la ardhi au mkurupuko wa migogoro – au kuenea, katika hali nyingine, kuzidi kuwa mbaya katika hali ya kuzua shida za usalama kwa muda mrefu baada ya migogoro wa awali. Dharura za muda mfupi zinaweza imarika (kwa mfano, kambi iliyoimarika ya wakimbizi) kuliko dharura kudumu, lakini hali zote huwaweka kwa wanawake na wasichana katika hali za hatari. Mafunzohaya yanalenga zaidi hali ya dharura inayodumu, ingawaje hali inawezakuwa tofauti sana, ikizingatia kwa ziada kwenye miundo na mifumo iliyopo; Hata hivyo, vipindi hivi vitaangazia hali za dharura za muda mfupi.

MAJADILIANO: Utangulizi wa Mifano – dakika 15.

- ❖ Eleza kwamba wakati wa mafundisho, washiriki watahughulika katika hali fulani, ambazo zinaelezwa katika mwongozo wa mifano.
- ❖ Peana mifano kisha uruhusu dakika chache kwa washiriki wazisome.
- ❖ Wahimize kuuliza swali lolote, kisha uzijadili.

KAZI YA KIKUNDI : Hali zilizo za mifano - dakika 30.

Ikiwa unaweza, chagua vikundi 3, na kila kimoja kikitazamia maoni ya mtoto fulani, kijana au mtu mzima. Hata hivyo, ikiwa vikundi ni vikubwa sana inaweza kuwa muhimu kuwa na vikundi zaidi. Pia ni muhimu kuwa na hali zaidi ya tatu za dhaura na pia washiriki wawe na kikundi kwa kulingana na hali zao. Isitoshe, hakikisha kuwa una angalau maoni ya mtoto mmoja, kijana na mtu mzima. Ikiwa hali ya dharura ina vipimo vya kikabila (k.m. migogoro ya kikabila inayotokana na ukabila) au ikiwa kuna tofauti katika jinsi ya kuwakabili waathirika kulingana na ukabila wao, hakikisha kwamba makundi yatazingatia ukabila wa waathirika wakati wa kuendeleza mafundisho.

- ❖ Eleza kikundi kufikiria hali ya mwanamke, mtoto msichana, au kijana wa kike, katika hali ambayo imejadiliwa. (Unaweza kutaka kila kikundi kiwe na umri maalum wa kuzingatiwa, ili kwamba hali zotetatu zijadiliwe kwa kina.)
- ❖ Uliza kila kikundi kuunda mfano mmoja mdogo kulingana na msichana au mwanamke waliyemfikiria awali. Waeleze kuwa wampe jina na hadithi iliyo ya kweli kulingana na hali yao, ikiwemo aliyoyaona katika migogoro au katika hali ya dharura.
- ❖ Baada ya haya, kila kikundi kitaandika kwenye ubao jinsi maisha yalivyokuwa kwa mtoto wao msichana au kwa mwanamke, wiki mbili baada ya dharura iliyomkumba. Wanafaa kuzingatia:
 1. Anaishi wapi? Na nani? Je! Hii inamtia katika hatari zaidi?
 2. Majukumu yake ya kila siku ni yapi yanayomsaidia kujitunza na katika kutunza familia yake? Je hii inamweka hatarini?
 3. Akihita msaada, huwa anaenda wapi? Je! Hii inamtia katika hatari zaidi?
- ❖ Unaweza pia kutoa mfano wako bora wa hali hii.
- ❖ Patia kila kikundi hadi dakika 30 kujibu maswali haya. Kila kikundi kinapomaliza, weka chati yao ubaoni.

KUTAZAMA KAZI YA WENZANKO NA MKUTANO MKUU: Majadiliano – Dakika 25.

- ❖ Wape washiriki dakika tano kuandamana kwa ufupi wakitazamia picha na kuona jinsi makundi mengine yamejifundisha masomo yao kumhusu msichana.

- ❖ Tamatisha kisha ufanye katika muhtasari yale tunayoyafahamu kuwa yanahusu hatari wanazokumbwa wanawake na wasichana katika migogoro na katika majanga..

- ❖ Hama kutoka majadiliano ya kile wanawake na wasichana wanapitia katika hali ya dharura kwa na urudi katika kukumbuka madhara dhuluma ya jinsia; Waulize nini matokeo ya kupitia hali hizi yanaweza kuwa nini. Hakikisha hoja zifuatazo zimezingatiwa:
 - Kuumizwa kimwili kama vile: kukwaruzwa, vidonda, mifupa iliyovunjika, kujeruhiwa ndani ya mwili, ulemavu wa kudumu (ikiwa pamoja na kifo).
 - Madhara ya kisaikolojia kama vile: upweke, wasiwasi, matatizo ya hofu, matatizo ya usingizi, mawazo, kujitazamia kuwa hafifu, na kukata tamaa.
 - Madhara ya njia ya uzazi: Magonjwa ya zinaa, mimba zisizohitajika, matatizo ya ujauzito, udhaifu katika ngono, kupoteza mimba.

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

- Madhara ya kitabia: Matumizi mabaya ya madawa ya kulevya, kujiweka kwenye hatari ya kubakwa, kujidhuru.

Madhara ya kiuchumi na kijamii: Ubaguzi, kutengwa kwa jamii, kukanwa, ukosefu wa mshahara/mapato.

- Madhara katika familia na jamii kama vile kuvunja miundo ya familia na jamii, athari kwa watoto walioshuhudia vurugu, kupoteza mapato kwa familia, nk.

- ❖ Eleza kuwa mafunzohaya yanaangaia dhuluma za kimapenzi, kwa sababu ndiyo dhuluma kuu katika nyakati za dharura, kwa sababu ya hatari za kuathiriwa kwa muda au hata kifo honekana mara nyingi, na kwa sababu kuna mambo ambayo yanaweza kufanywa ili kuzuia kutendeka kwa dhuluma hizi kwa mara nyingine. Ingawaje, kuna njia nyinginezo za udhulumiwa, za kuzidishwa na hali za dharura. Ukiwa unatumia vidokezo, tanguliza hoja ifuatayo ya shirika la IASC. Ukiwa hautumii vidokezo, sisitiza maneno yafuatayo kwenye ubao:

Kwa sababu ya hatari iliyo wazi, na matokeo yake ya kiafya, na kwa vile kuna uwezo wa kuzuia madhara haya kwa kupitia matibabu, dhuluma ya mapenzi hupewa kipaumbele katika jamii. Kwa wakati huo, kuna ufahamu ambao jamii husika hupata kwa kupitia dhuluma za kijinsia katika nyakati za migogoro na majanga, katika kufurushwa, na katika kurudishwa. Kwa hakika, dhuluma kutoka kwa wapenzi inazidi kutambuliwa kuwa jambo kuu linalohusisha jamii.

Aina hizi zaidi za dhuluma, - ukijumuisha pamoja na dhuluma kutoka wa wapenzi na njia nyinginezo za dhuluma nyumbani, kulazimishwa au kuingizwa katika ukahaba, ndoa za watoto au za kulazimishwa, ukeketaji na usafirishaji wa watu kwa ajili ya ukahaba pamoja na kulazimishwa kutenda kazi – lazima zijumuishwe katika kukabiliana na dhuluma za kijinsia, na mahitaji yao kutambulika katika hali zao tofauti.

- ❖ Waulize wahusika kuuliza maswali yoyote na uyajadili.
 - Matokeo ya kimwili kama vile: mateso, majeraha ya wazi, mifupa iliyovunjika, majeruhi ya ndani, ulemavu wa kudumu (hadi ikiwa ni pamoja na kifo).
 - Matokeo ya akili na kisaikolojia kama vile: unyogovu, wasiwasi, matatizo ya hofu, matatizo ya usingizi, vikwazo vya kupungua, kujitegemea chini, tamaa ya kujiua.
 - Madhara ya kujamiiana na uzazi: Maambukizi ya ngono, mimba zisizohitajika, matatizo ya ujauzito, kuharibika kwa ngono, utoaji wa mimba
 - Matokeo ya tabia: Dhuluma na matumizi mabaya ya madawa ya kulevya, kuchukua hatari ya kujamiiana, kujidhuru.
- Matokeo ya uchumi na kijamii: Unyanyasaji, kutengwa kwa jamii, kukataa, upotevu wa mshahara / mapato.
- Matokeo kwa familia na jamii kama vile kuvunja miundo ya familia na jamii, athari kwa watoto wa kushuhudia vurugu, kupoteza mapato kwa familia, nk washiriki washiriki kushirikiana maswali yoyote, na kujadili.

MAJADILIANO KATIKA MKUTANO: Kanuni za kazi za kukabiliana na dhuluma ya jinsia na Majadiliano na waathirika - dakika 20.

- ❖ Rejelea kanuni zilizo ukutani - Usalama, Heshima, Usiri, Kutobagua. Gawa kadi za mfano (Kifungu 7) kwa washiriki, na uwaeleze kupangilia mifano yao chini ya kichwa kinachoambatana nayo. Kila kadi inaweza kutoa mfano kuheshimu au kukosa kuheshimu kanuni - hii itafanya washiriki kufikiri kwa undani zaidi juu ya mifano, na inaweza kusababisha majadiliano mengine.
- ❖ Mara baada ya kadi zote ziko ukutano, jadili kama kikundi - hakikisha kuwa kadi zimetambulika kwa usahihi ikiwa ni ya kuheshimu au kukosa kuheshimu kanuni. Taja taarifa zifuatazo kama maelezo ya jumla ya zoezi hili.
- ❖ USALAMA - Hakikisha kwamba wathirika yuko salama sasa, na uepuke kumtia madhara zaidi

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

- ❖ HESHIMA - Ruhusu mtu aliyeathirika kufanya maamuzi yake na kuamini kuwa anaweza kufanya hivyo.
- ❖ USIRI – Usifichue hali ya mwathirika na mtu yeyote asiyekubaliwa au asiye na ruhusa ya kujua. Usiambie rafiki yako, mama, dada, au mume. Ikiwa unajadili hali hii na mkubwa wako kazini, wako wa kliniki, usitaje maelezo ya kumtambua mwathirika.
- ❖ KUTOBAGUA - Usimhukumu mwathirika kutokana na aliyoyapitia, usimwulize kwa nini anafikiri kilitendeka au kile ambacho huenda alitenda ili jambo lenyewe likatendeka, usipunguzie jinsi unavyomtunza kutokana na taarifa zake kuhusu hali yake. Usipunguze huduma kulingana na sifa yoyote aliyeathirika.
- ❖ Kumbuka kwamba miongozo hii inatumika kwa kila mtu ambaye anahusika na wanawake, wasichana, na hasa waathirika wa dhuluma ya jinsia.
- ❖ Eleza kwamba kila mtu anayehusika na waathirika lazima afanye hivyo kwa njia nzuri, ya kufana, kuthibitisha na yenye kuwezesha.
 - Sikilizeni kwa kina hadithi ya mwathirika. Tumia ishara, ishara za macho, sauti (k.m kusema uh-huh) na maneno (k.m. ninaona) kuonyesha kuwa unasikiliza.
 - Onyesha kwamba unamwamini. Usiulize au kuhukumu kwa nini alitenda kwa njia fulani - kukubali kwamba alifanya uchaguzi bora awezavyo katika hali liyokuwa ngumu.
 - Wakati mhathirika anavyozungumzia alyoyapitia, tumia maelezo ya kufariji:
 - o Ninasikitikia yale ambayo yalitokea.
 - o si kosa lako.
 - o Uko salama sasa.
 - o Niko hapa kukusaidia.
 - o Ninakuamini.
 - o Nitajaribu niwezavyo ili kukusaidia.
- ❖ Waulize washiriki kutilia maanani kanuni hizi kwa ajili ya vipindi vyote.

KIKAO CHA 3: TATHMINI, UTANGULIZI NA MAADILI

Malengo ya Kikao:

- Kuelewa ni kwa nini na jinsi tunavyokusanya taarifa ili kujulisha hatua za kukabiliana na dhuluma ya jinsia katika dharura.
- Kuelewa maadili wakati wa kubuni na kufanya tathmini.

Muda: saa 1 dakika 15

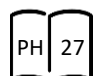

Vifaa vinavyohitajika: Taa ya kumulika vidokezo, kiwambo, chati za ubaoni, kalamu za chati, mkanda

Maandalizi ya Mkufunzi:

- Kagua vidokezo husika.
- Ikiwa hutumii vidokezo, tengeneza chati na kanuni za kimaadili na usalama wa Shirika La Afya Ulimwenguni (WHO), kama ilivyoelezwa katika Kikao kifuatacho.

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

- Ikiwa hutumii vidokezo, tengeneza chati zinazofaa ilivyotajwa katika maelezo yafuatayo.
- Hakikisha washiriki wana nakala za hali kutoka Kikao cha awali

❖ **MAJADILIANO: Kwa nini tunakusanya habari? - dakika 20.**

- ❖ Anzisha kikao kwa kuwauliza washiriki kwa nini ni muhimu kukusanya taarifa kabla ya kuanza kukabiliana na dhuluma ya jinsia wakati wa dharura. Eleza malengo yafuatayo:
 - Kutambua na kuboresha maana ya:
 - o hali ya dhuluma dhidi ya wanawake na wasichana;
 - o sababu zinazohatarisha katika migogoro;
 - o huduma zilizopo;
 - o upungufu na mahitaji ya kutazamia kwa kina.
- ❖ Waulize washiriki ikiwa tunahitaji kufanya tathmini 'kuthibitisha' kwamba DHULUMA YA JINSIA huwa katika hali ya dharura. Jadili.
- ❖ Eleza kwamba tunapaswa kufahamu a) kuwa dhuluma ya jinsia inajitokeza katika mazingira yote na kwamba inazidishwa na hali za dharura, na b) kwa vile hali za dhuluma ya jinsia ni nyeti na zenye itikadi, tunapaswa kufahamu kwamba hatuwezi kupata hisabati sahihi kuhusu matukio ya unyanyasaji hadi huduma bora za kuaminika zitakapoanzishwa.
- ❖ Ikiwa unatumia vidokezo, onyesha hoja zifuatazo za Kanuni za IASC za kuhusu dhuluma ya jinsia. Ikiwa hutumii vidokezo, nakili sentensi zilizoandikwa kwa uzito kwenye chati:

Ni muhimu kukumbuka kwamba dhuluma ya jinsia hutokea kila mahali. Huwa haitangazwi duniani kote, kwa sababu ya hofu ya unyanyapaa au kulipiza kisasi, na ukosefu wa watoa huduma za kuaminika, ukiukajai wa wahalifu, na ukosefu wa ufahamu wa faida zinazohusu mbinu za kutafuta huduma. Kusubiri au kutafuta hisabati ya idadi ya watu juu ya kutathmini uzitowa dhuluma ya jinsia hakufai kupewa kipaumbele katika hali za dharura, kwa sababu ya usalama na chngamoto za maadili katika kukusanya hisabati zenyewe.

Hili likitiliwa maanani, wafanyakazi wote wa kazi za kijamii wanapaswa kufahamu kuwa dhuluma ya jinsia ipo na inatishia sana walioathiriwa; kumbana nayo kama tatizo kubwa na la kutishia maisha; na uchukue hatua ... bila kujali kuwepo au kutokuwepo kwa 'ushahidi' wa kutosha.⁵

- ❖ Eleza kwamba tathmini ya dhuluma ya jinsia siyo tu kwa ajili ya kuamua ikiwa dhuluma ya jinsia inajitokeza, ila ni kwa kuelewa vizuri mazingira, mienendo ya vurugu na mbinu zilizopo ili kutambua aina gani ya huduma na shughuli zinazofaa na zinazowezezekana. Zaidi ya hayo, ufahamu mkubwa wa mienendo ya vurugu ni muhimu ili kuhakikisha kuwa huduma za kukabiliana na shughuli za kupunguza hatari - haziwahatarishi waathirika katika madhara zaidi, kama vile kuongezeka kwa mvutano kati ya makundi ya kikabila au ya kidini.
- ❖ Kumbuka kuwa wakati miongozo hii inatambuliwa na kukubaliwa kimataifa, mashirika yasiyo ya kiserikali na mashirika ya kuratibu yatazidi kisisitiza hisabati ili kuhalalisha hatua zao - ili kushughulikia hili, utahitaji kuendelea na utetezi, ukieleza kuwa kuwa hisabati hizi hazifai na hazipatikani bila ya kutoa huduma bora.

⁵ Ibid.

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

- ❖ Ulizia na kujadili: ikiwa tathmini za kuhusu dhuluma ya jinsia hazihitaji kueleza kuwa dhuluma ya jinsia inatokea katika hali uliyopewa, hivyo basi ni nini lengo lao? Tathmini za dhuluma ya jinsia zinakusudia kusaidia vipi?
- ❖ Eleza kuwa badala ya kuthibitisha kuwepo kwa DHULUMA YA JINSIA katika hali fulani, tathmini za haraka za dhuluma ya jinsia zina lengo la kukusanya maelezo zaidi kuhusu yafuatayo:

•Nini kinaendelea?

- Tatizo ni nini na vipaumbele ni vipi?
- Ni aina gani ya vurugu inatokea? Kwa nini kinatokea?
- Je! Wanawake na wasichana wana mahitaji mengine ambayo hayajaafikiwa?
- Ni hatua gani zitaweza kushughulikia tatizo?
- Ni nini kinachofanyika kutatua tatizo na ni nani anaye faa kuwajibika?
- Ni nini na tunapaswa kufanya ili kuimarisha juhudi hizi?
- Tuna uwezo gani wa kutekeleza hatua hizi?
- Ni rasilimali gani zinazopatikana?

- ❖ Waulize washiriki kwa nini wanafikiri inaweza kuwa muhimu kufanya tathmini maalum za dhuluma ya jinsia. Taja yafuatayo:

- Uchunguzi wa hali nyingi za sekta tofauti hukosa mara nyingi kuhusisha jinsia/dhuluma ya jinsia katika mtazamo wa hali tofauti. Wanaowajibikia dhuluma ya jinsia wanahitajika kuhusika na kuwa watetezi ambao ni sehemu ya timu ya uchambuzi wa hali ili kuhakikisha kwamba mtazamo wa jinsia/dhuluma ya jinsia inahusishwa katika maendeleo, utekelezaji na uchambuzi.
- Kwa sababu ya changamoto za dhuluma ya jinsia wakati wa dharura ni muhimu kuwasilisha taarifa za ziada zinazohusu hatari za wanawake na wasichana katika kukabiliana na dhuluma ya jinsia.
- Taarifa bora juu ya usalama na ustawi wa wanawake na wasichana hutoka kwa wanawake na wasichana.
- Zunguka. Ukiwa unazungumza watu wanaopasha habari mbalimbali ili kuleta mtazamo kamili wa hali ilivyo; kwa sababu wanawake na wasichana hawana nafasi katika kufanya maamuzi, wanaokabiliana na dhuluma ya jinsia (na watendaji wote wa kijamii) wanapaswa kufanya jitihada za kuwafikia wanawake na wasichana.

- ❖ Kumbuka kwamba njia hii ni muhimu wakati wa kukusanya habari Kikao hali za dharura zinapoanza kuonekana:
 - Tathmini ya haraka ni muhimu kwa sababu muda ni mfupi na huduma lazima zianzishwe haraka iwezekanavyo.
 - Katika hali ya dharura, utatuzi wa haraka ukihitajika, ina maana kwamba haiwezekani au haifai kufanya uchunguzi wa kina au kukusanya hisabati za awali. Mkazo unapaswa kuwa juu ya tathmini za haraka, ambazo zitatoa habari za kutosha ili kujulisha mbinu muhimu, za kuokoa maisha bila ya kuwakwaza wafanyakazi au wanawake na wasichana. Kufanya tathmini ya haraka itakuwa mchakato unaoendelea kama mazingira yanapoendelea haraka.
 - Masuala ambayo yatasaidia kupata hatua za awali zitachukuliwa.
 - Mwisho, tathmini yoyote inayohusiana na dhuluma ya jinsia inapaswa kuzingatia viwango vya maadili, ambayo utafuatilia katika sehemu inayofuata ya kikao.

MAJADILIANO: Kuzingatia Maadili Wakati Kukusanya Taarifa - Utangulizi wa mapendekezo ya shirikisha la W.H.O – Dakika 10.

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

- ❖ Waulize washiriki kufikiria hali za usalama au maadili zinazohitajika wakati wa kukusanya taarifa kuhusu dhuluma ya jinsia wakati wa mgogoro, na kwa nini zitahitajika.
- ❖ Eleza kwamba swali la awali lililio muhimu, wakati wa kukusanya habari ni ikiwa taarifa inayotakiwa inahitajika. Katika hali fulani, kuna hatari ya kuwa unyanyasaji wa kijinsia inafanywa sana. Katika hali nyingine, hii imesababisha madhara, ambayo yanaweza kuepukwa, kwa wanawake na wasichana, bila kutoa taarifa yoyote mpya au ya ziada kuhusu tatizo.
- ❖ Wakumbushe washiriki kwamba **'wafanyakazi wote wa kazi za kijamii wanapaswa kufahamu kuwa dhuluma ya jinsia hutokea na kutishia watu walioathirika; ishughulikiwe kama shida kubwa na ya kutishia maisha; na kuchukua hatua ... bila kujali uwepo au kutokuwepo kwa 'ushahidi' halisi.** Hii ina maana kwamba hatuhitaji tathmini ili 'kuthibitisha' kwamba dhuluma ya jinsia inatokea katika mazingira yoyote, hivyo ukosefu wa takwimu halisi juu ya kiwango cha kuenea (asilimia ya idadi ya watu ambao wameathirika na unyanyasaji wa kijinsia) sio sababu ya kutosha ya kuanza kukusanya takwimu za unyanyasaji wa kijinsia.

- ❖ Eleza kuwa Shirika la Afya Duniani limeanzisha mapendekezo ya kimaadili na usalama kwa ajili ya kuchunguza, kuandika na kufuatilia hali za dhuluma za kijinsia katika hali ya dharura (ikibainishwa kuwa yalikadiriwa tu katika hali za dhuluma za kimapenzi, sheria hizi zinaweza kutumiwa zaidi kwa dhuluma ya jinsia kwa jumla). Andika kwenye chati - sheria za WHO ambazo zinapaswa kufuatiwa wakati wa kukusanya habari kuhusu vurugu:

Wakati WHO inapendekeza maneno haya, unaweza kuwaelezea kwa njia yoyote yenye maana katika hali yako. Mwongozo unaelezea kwa kina 'sheria' ili kuhakikisha kuwa washiriki wanaelewa umuhimu wake.

1. Faida za kuandika kuhusu unyanyasaji wa kimapenzi lazima ziwe kubwa zaidi kuliko hatari zinazotokana nayo kwa waathirika na jamii.
2. Kukusanya habari lazima kufanyike kwa namna inayozuia hatari kwa waathirika/washiriki, ni njia ya kimaumbile, na huchangia katika tajiriba na mazoea mema.
3. Hakikisha upatikanaji wa huduma zinazofaa kwa msaada wa waathirika kabla ya kuuliza maswali yoyote kuhusu unyanyasaji wa kijinsia katika jamii.
4. Usalama wa waathirika, washiriki, wahusika na timu za kukusanya taarifa ni muhimu na ziwe na njia ya kufuatilia habari na tahadhari katika mipangilio ya nyakati za dharura dharura.
5. Kulinda siri ya waathirika wote, washiriki, na wahusika.
6. Kila mhudumu/mhojiwa/mshiriki lazima apate kibali kabla ya kushiriki katika shughuli za kukusanya takwimu.
7. Wahusika wote wa timu lazima wachaguliwe kwa makini na kupokea mafunzomaalumu na ya kutosha kuhusu msada huu.
8. Sera nyinginezo, jitihada, na ulinzi lazima zianzishwe ikiwa kuna mtoto - yeyote mwenye umri wa chini ya miaka 18 - anapaswa kushiriki katika kukusanya habari.

KUJADILIANA KATIKA KIKUNDI: Uwiano wa kanuni za kukusanya habari na sheria zinazoongoza njia za kukabiliana na dhuluma ya jinsia - 20 min.

- ❖ Wagawanye washiriki katika makundi manne kasha upatie kila kikundi sharia mbili. Ikiwa unataka kikundi kimoja kuzingatia hali ya watoto katika mafunzoyako, waagize kikundi kimoja kuzingatia seria nambari 8 ikiwa sivyo gawa wengine kwa usahihi katoika vikundi ya sheria yai 1 & 2, 3 & 4, 5 & 6, 7 & 8. Wape washiriki dakika 10 ili waeleze jinsi utawala unavyohusiana na Kanuni zinazoongoza mkabiliano na dhuluma ya jinsia (Usalama, heshima, usiri na kutobagua). Waombe kutoa mifano halisi ya jinsi sharia hizi zinasaidia kuzingatia kanuni fulani.
- ❖ Watoe maoni mkutanoni kisha ujadili.

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

- ❖ Ikiwa inahitajika, tumia mambo muhimu yafuatayo kuhusu kuwashirikisha watoto katika kukusanya taarifa:

- Watoto na vijana wanakabiliwa na hatari za maalum za dhuluma ya jinsia. Pamoja na wale ambao tayari wamejadiliwa utangulizi kuhusu hatari zinazohusiana na dhuluma ya jinsia, watoto wengine wanaweza kuwa wameajiriwa kama mitume, na hivyo kuwa wahalifu na/au waathirika wa dhuluma ya jinsia. Majeshi watoto ambao hivi karibuni wamekutana na familia zao wanaweza kubaguliwa, na inaweza kuathiri uwezo wao wa kupata huduma.
- Hata hivyo, ingawa ni muhimu kukusanya habari kuhusu matatizo yanayowakabili watoto, na mahitaji yao na vipaumbele, kuna hatari kubwa zinazohusika katika kuhojiana na watoto, na hasa watoto wadogo - usalama wao unaweza kuwaweka hatarini, huduma za pekee kwa watoto mara nyingi hazipo, na wasaidizi wenye ujuzi huwa hawapatikani.
- Njia nyingine/mbinu zisizowaweka watoto hatarini za kukusanya taarifa zinazohusiana na unyanyasaji wa kijinsia kwa watoto zinaweza kutumika, ikiwa ni pamoja na matumizi ya vyanzo vilivyotumika vya habari (walimu, wafanyakazi wa huduma za jamii, wafanyakazi wa afya, viongozi, makundi ya wazazi husika, vikundi vya wanawake, nk). Mwanzo, unaweza kuwauliza wanawake na wasichana wakubwa (ikiwa unaweza kuwashirikisha katika kukusanya taarifa) kuhusu hatari ambazo wasichana wadogo wanakabiliwa nazo, wapi wanaweza kupata huduma, na vikwazo vinavyowakumba katika kupata huduma hizo.
- Amua umri unaokubalika na unaowafaa watoto wachanga ili kutoa idhini bila kuhusisha wazazi unahitajika kuelewa sheria husika, utamaduni, na mazingira pamoja na tathmini yaliyo ya makini ya kuhusu usalama na mambo mengine katika hali tofauti - kama mwongozo wa jumla, fikiria watoto zaidi miaka 15.

Angalia Kifungu 10 kuhusu rasilimali za ziada za maadili na usalama katika kukusanya taarifa.

Majadiliano ya vikundi: Kutumia sheria za kukusanya taarifa katika hali zetu halisi - dakika 15.

- ❖ Waulize washiriki kuendelea - au kurudia- na makundi yao. Wakumbushe hali iliyotumiwa katika Kikao cha awali (onyesha ubaoni au uhakikishe kuwa washiriki wanazo nakala zao zilizochapishwa).
- ❖ Ambia kila kikundi kufikiri juu ya maswali yafuatayo, zikiwa:
 - o Ni taarifa gani inahitajika?
 - o Je habari inaweza kukusanywa kwa njia ambayo inaheshimu kanuni za kimaadili na za usalama ambao walifanya katika zoezi la mwisho?

MAJADILIANO: Majadiliano & hitimisho –dakika 10.

- ❖ Ambia kila kikundi kutoa maelezo yao kwa ufupi na kujadili kama kuna manufaa ya kuwahusisha wanawake, wasichana na wafanyakazi wako katika hatari zinazotokana na tathmini - na kama tathmini iliendelea, lengo lake litakuwa nini?

KIKAO CHA 5: KUFANYA TATHMINI

Malengo ya Kujifundisha:

- Utangulizi wa aina tofauti za tathmini.
- Kutambua vifaa zozote za tathmini ambazo zitatumiwa katika mazingira tofauti ya dharura.

Vifaa vinavyohitajika: Taa ya kumulika vidokezo, kiwambo, Kiongozo cha Tathmini ya dhuluma ya jinsia (Kifungu 6), kadi za Mazoezi ya Kitabu cha Tathmini (Kifungu 7).

Maandalizi ya Mkufunzi:

- Kagua vidokezo husika.
- Andika vichwa vya masomo ("Nani", "Nia" na "Nini inahitajika") kama nguzo kwenye ukuta, kisha uandike vifaa tofauti za tathmini chini ya ukuta kama ilivyo kwenye jedwali ifuatayo.

- Ikiwa hautumii vidokezo, tengeneza chati ya ukuta jinsi itakavyoelezwa kwenye maelezo ya kikao.
- Tayarisha vidokezo na kadi (za mifano pamoja na ya kubana kwenye ukuta) kwa ajili ya mazoezi ya vifaa vya tathmini (angalia Kifungu 7)

MAJADILIANO: Vifaa vya Tathmini - Utangulizi – dakika 10.

- ❖ Waulize washiriki aina za vifaa ambazo wanatumia kwa sasa katika kukusanya taarifa. Waongoze jatika majadiliano mafupi juu ya vifaa hizi na jinsi vinavyofaa katika mazingira ya dharura.
- ❖ Tanguliza Kiongozo cha Tathmini ya dhuluma ya jinsia, toa sampuli za kila chombo.
- ❖ Wakumbushe washiriki kuhusu hali waliyozingatia katika Kikao cha 2.
- ❖ Wagawanye washiriki katika makundi yafwatayo.
 - Washiriki 4 watafanya utafiti hali ya Usalama
 - Washiriki 9 watachukua jukumu la kuigiza katika kupata ramani ya huduma
 - Washiriki 8 watafanya jukumu la kupata ramani ya watoa huduma katika jamii
 - Washiriki 6 watafanya kazi muhimu ya kuhojiana

Kuna mazoezi manne chini. Mkufunzi anawezaamua aina ya mazoezi ambayo angependa kufanya kwa nyakati tofauti katika Kikao hiki. Ikiwa una wakufunzi wasaidizi angalau wawili, inawezekana kuwa mazoezi yote manne yataambatana kwa kuhakikisha kuwa mkufunzi mmoja atasaidia katika mazoezi ya ukaguzi wa usalama + wa huduma, na mkufunzi mwingine kusaidia katika ramani ya kijamii + mahojiano ya habari muhimu. Mwanzoni, wakufunzi wanapaswa kuuliza makundi yote kusoma mambo yote kwanza. Watakapokuwa wakisoma, wakufunzi wanapaswa kuwaeleza wana kikundi cha la ukaguzi wa usalama na kikundi cha watoa habari maelekezo. Mazoezi haya ni kiasi cha ufafanuzi na watahitaji kumakinika baada ya kuanza. Hii itawafanya wakufunzi kushirikisha zoezi la mipangilio ya huduma na mazoezi ya ramani ya jamii, ambayo ni ngumu zaidi na yanahitaji mwongozo thabiti.

KIKUNDI KIDOGO: Matumizi ya vifaa – Dakika 40.

Zoezi la Ukaguzi wa Usalama

Maandalizi:

- ❖ Toanisha sehemu tofauti za mipangilio kutoka kwenye "Kadi za Utekelezaji wa Usalama".
- ❖ Chapisha sehemu tofauti kwenye ukuta. Changanya. Bila ya mpangilio wowote.

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

Zoezi:

- ❖ Waulize washiriki kwendea kadi moja na kuisoma.
- ❖ Baada ya kusoma kadi wanaweza kujaza chombo cha Usalama wa Usalama linalolingana na habari wanayojifundisha kutoka kadi.
- ❖ Watakwenda kwenye kadi inayofuata na kuendelea kujaza fomu.

Zoezi la Tathmini ya kutoa huduma

Maandalizi:

- ❖ Kata sehemu za majukumu tofauti kutoka kwa " kadi za Mazoezi ya Kitabu cha Tathmini ".
- ❖ Chagua washiriki wawili. Wao watauliza maswali na kujaza fomu ya Tathmini ya Huduma.
- ❖ Wape washiriki wengine kadi na hali ya mtoa huduma. Wanapaswa kusoma ili kuelewa habari wanayohitaji kutoa katika jukumu lao.
- ❖ Wape dakika 10 kusoma.

Zoezi:

Jukumu la kuiga: dakika 30

- ❖ Waulize washiriki wawili kuwa "wakufunzi" kutoka shirika zisizo za serikali.
- ❖ Wao wana wajibu wa kufanya mkutano wa wa kufanya tathmini ya mbinu za kutoa huduma na watoa huduma wengine wa ndani. Wao ndio watakoa fomu wanapoongoza mkutano. Wao watauliza kila "mtoa huduma" maswali ambayo yaawawezesha kukamilisha fomu.
- ❖ Washiriki wengine watashiriki kama "mtoa huduma" kwenye kadi yao.
- ❖ Watatoa taarifa kutoka kwa kadi kama "Wakufunzi" waulize maswali kuhusu huduma zao.

Waeleze washiriki jinsi ya kuchunguza habari. Waambie washiriki ambao wanaongoza mkutano kuwa wanapaswa kuanza na watoa huduma za kisaikolojia kwanza. Hii itawapa "wafanyakazi wa afya" muda mwingi wa kusoma kupitia matukio yao ambayo ni ya muda mrefu.

Tathmini ya ramani ya Jamii

Maandalizi:

- ❖ Kabla ya mafunzoandaa ramani tatu zinazofanana kulingana na hali hiyo.
- ❖ Kata kadi na maelezo kwa makundi kutoka kwa "tathmini ya ramani ya jamii" - ikiwa inafaa, na inawezekana katika hali yako, unaweza kuongeza maelezo zaidi kwa wahusika wako kama ukabila, dini, nk.
- ❖ Tambua vitu (kama vijiti, miamba, vifuniko vya chupa vya rangi sawa, nk) ambazo zinaweza kutumika kuashiria maeneo salama katika eneo la wanawake na wasichana, maeneo yasiyo salama kwa wanawake na wasichana, na maeneo ambayo wanawake na wasichana wataenda kutafuta msaada / usaidizi
- ❖ Waelezee washiriki kuwa katika zoezi halisi za mapangilio ya jamii, mkufunzi atawaomba wana jamii kuchora ramani kabla ya kupitia mchakato huu. Mara nyingi jamii huichora katika vumbi au kwa kutumia vitu kama vijiti, majani, kofia za chupa, nk.
- ❖ Eleza kuwa katika ramani halisi ya jamii, utafanya majadiliano popote iwezekanavyo na makundi tofauti ya wanawake, na wasichana wakubwa.
- ❖ Gawanya kikundi katika makundi zaidi ifuatavyo, kisha kuwapa vitambulisho:
 - Washiriki wawili watakuwa na jukumu la kuwezesha zoezi la kutathmini ramani ya jamii katika jamii
 - Washiriki wawili watafanya kazi za wanawake katika jamii
 - Washiriki wawili watashiriki majukumu ya viongozi wa jamii.
 - Washiriki wawili watashiriki majukumu ya watoa huduma katika jamii
- ❖ Kutokana na vitu ulivyokusanya, waulize "wakufunzi" wawili kutafuta vitu ambavyo wanaweza kutumia kuashiria maeneo salama katika eneo la wanawake na wasichana, maeneo yasiyo

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

salama katika eneo la wanawake na wasichana, na maeneo ambayo wanawake na wasichana wataenda kutafuta msaada / usaidizi. Kwa mfano, wanaweza kutumia vifuniko vya kijani kwa maeneo salama, vifuniko vya chupa nyekundu kwa maeneo salama, na majani kwa maeneo ambayo wanawake na wasichana watachagua kupata msaada / usaidizi. Wanapaswa kuzungumza kwa baina yao kuhusu jinsi wanavyopanga kufanya zoezi la ramani ili kuhakikisha kuwa washiriki wote na wanaweza kuchangia.

- ❖ Wape "wanawake", "viongozi wa jamii", na "watoa huduma" kadi zao zinazohusiana na orodha ambayo wanaweza kufikiri kuwa ni maeneo salama kwa wanawake na wasichana, maeneo yasiyo salama kwa wanawake na wasichana, na maeneo ambayo wanawake na wasichana wataenda kutafuta msaada / usaidizi

Jukumu la kuiga: dakika 30

- ❖ "Wakufunzi" wataauliza "wanawake" kufanya kazi kwenye ramani moja, "viongozi wa jamii" kufanya kazi kwenye ramani nyingine, na "watoa huduma" kufanya kazi kwenye ramani ya tatu. Kwa kila kikundi, watawomba waweke:
 - aina moja ya kitu kwenye maeneo ya ramani ambayo wanawake na wasichana wanahisi salama nayo; (Dakika 5)
 - Kitu kingine ambacho wanawake na wasichana hawahisi salama; na (5 min.)
 - Kitu kingine ambapo wanawake na wasichana wataenda kupata msaada / usaidizi ikiwa walipata madhara. (Dakika 5)
- ❖ "Wanawake", "viongozi wa jamii", na "watoa huduma" wataweka vitu hivi kwenye maeneo kulingana na kadi zao na hali ilivyo
- ❖ Mara baada ya kumaliza, washiriki watawomba vikundi kufanya matembezi na kuwezesha majadiliano ambayo yanabainisha na kuleta tofauti za ramani. (Dakika 20)

Mahojiano na watoa habari

Maandalizi:

- ❖ Gawanya kundi katika jozi
- ❖ Wape kadi kila mshiriki kutoka kwenye "Kadi ya Mahojiano ya Majadiliano na Mtu binafsi". Haya ni matukio ya watoa habari. Iwapo inafaa na inawezekana katika hali yako, unaweza kuongeza maelezo ya ziada kwa wahusika wako, kama ukabila, dini, nk.

Jukumu la kuiga: dakika 30.

- ❖ Washiriki watabadilishana. Mmoja atajaza fomu ya habari muhimu wakati mshiriki mwingine atashiriki kuwa mtoa huduma kama ilivyoonyeshwa kwenye kadi.
- ❖ Mshiriki mmoja anapomaliza kujaza maswali, watabadili majukumu.
- ❖ Wao wataendelea kufanya kazi hadi Kikao cha mazoezi kitaisha.

MKUTANO : Kutoa ripoti & kujadiliana – dakika 25.

- ❖ Waulize wajitolee kutoka kila kikundi ili kujadili maoni yao kuhusu vifaa vya tathmini. Je, walipata shida gani? Nini kilichowashangaza? Na kadhalika.
- ❖ Eleza kwamba wanafaa kuharakisha katika nyakati za kueneza habari za dharura. Njia bora ya kuwa tayari na kuwa na ufanisi katika kufanya tathmini inayohusu dharura ni kufanya mazoezi, mazoezi, mazoezi.
- ❖ Kulingana waliyoyaona katika mazoezi, kuwezesha majadiliano na washiriki kwa madhumuni, faida na vikwazo vya kila kifaa (unaweza kutumia jedwali ifuatayo kama muundo wa kuongoza mjadala, kwa muhtasari).

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

Ukaguzi wa Usalama	Wanawake, wasichana wakubwa. muhimu sana katika jamii ndogo, makambi, au maeneo mengine wazi yaliyotengewa makaazi	Unataka kuamua mahali kuna uwezekano wa maeneo salama kwa wanawake na wasichana	Timu ya ujuzi inapatikana, ina uwezo wa kuchunguza, kukumbuka na baadaye kurekodi
Ramani ya Huduma	Watoa huduma, wanawake, wasichana wakubwa	Unataka kuamua nani anayefanya nini, ni wapi kusaidia wanawake na wasichana	Kuweka na watendaji wengi / watoa huduma Mfumo wa vikundi (au utaratibu wa ratiba ya ngazi uongozi) uliopo na wenye uwezo wa kuunga mkono
Majadiliano ya Makundi ya kuchangia mawazo.	Wanawake, wasichana, wavulana, wanaume. Ilifanyika kwa makundi. Chumba salama, nafasi ya siri	Kuelewa matatizo ambayo wanawake na wasichana wanakabiliwa nayo kama walivyoona kwa makundi mbalimbali ya jamii, na hasa kwa wanawake na wasichana	Timu ya ujuzi inapatikana Washiriki kutoka asili sawa Jamii inaonyesha nia ya kuzungumza Chumba cha kuhoji/kujibu maswali
Mahojiano na watoa habari	Viongozi wa jamii, wanaosimamia kambi, watoa huduma, viongozi wa kikundi cha wanawake/ wasimamizi, watu ambao wanaweza kuwa na taarifa maalum kuhusu hali ya wanawake na wasichana au huduma	Ili kupata ufahamu wa kina wa matatizo ya wanawake, wasichana na waathirika wa dhuluma ya jinsia, wanavyokabiliwa na kuelewa kiwango ambacho huduma fulani zinapatikana katika eneo hilo kusaidia wanawake, wasichana na waathirika wa dhuluma ya jinsia	Huduma zinapatikana Wahojiwa wana ujuzi wa kujibu maswali chumba kwa wahojiwa kujibu maswali
Wahojiwa Waathirika	Waathirika	Swali la kukanganya – haifai kuhojiana na waathirika	-----

- ❖ Eleza umuhimu wa habari za kutenganikuzungusa habari ili kuhakikisha njia mbalimbali. Ni bora kutumia mchanganyiko wa vifaa vya tathmini kwa vile wote wana uwezo na udhaifu.
- ❖ Kumbuka kuwa baadhi ya tathmini (kama vile ramani ya huduma, kwa mfano) lazima ifanyike mara kwa mara ili kubaki sawa - hasa katika mgogoro, ambapo hali inaweza kubadilika haraka na kujirudia.
- ❖ Eleza kuwa vifaa ni vyombo ambavyo vinapaswa kubadilishwa kwa kila hali ya dharura. Kukubali matumizi ya vifaa lazima kuwe na mchakato njia za ushirikiano, zinazohusisha wafanyakazi wa chini wa wanawake, kuhusu mahali ambapo chombo hicho kitatumika. Njia rahisi zaidi ya kukabiliana na vifaa ni kukusanya kundi ndogo la watu na kupitia vifaa pamoja, kutafuta masuala ya lugha, umuhimu, usahihi, changamoto za mazingira, au jambo linalofaa hali hizi (mfano kambi au katika makazi ya kisasa), nini kinaweza kujadiliwa na hatari yoyote ambayo inaweza kuleta, na mchakato wa kutumia vifaa (kwa mfano wakati unaohitajika, mtiririko wa maudhui, nk).

Tazama Kifungu 10 kwa usaidizi zaidi kuhusu kurekebisha vifaa vya tathmini kwenye hali tofauti.

SIKU YA 2

UTANGULIZI WA SIKU

- ❖ Wahusishe washiriki katika mjadala kutambua majadiliano muhimu kutoka siku iliyopita. Hii inaweza kufanyika kwa mtindo wa kutochagua yeyote na washiriki binafsi kutoa kipengele / jibu moja kila mmoja, au unaweza kuuliza mshiriki mmoja kutoa muhtasari mfupi wa mada ya siku na hoja muhimu alizojifundisha.
- ❖ Onyesha maelezo ya jumla ya maudhui ya siku ya 2.
- ❖ Kufanya tathmini za kibinafsi

Siku ya 2	
Muda	Kikao
3:00 – 3:30	Utangulizi wa Siku (pamoja na dakika 10 za kujitunza)
3:30– 4:30	5 – Utangulizi wa mpangilio
4:30– 4:45	Mapumziko ya chai/kahawa
4:45 – 6:00	6 – Kukabiliana na hali ya mfano
6:00 – 7:20	7 - Msaada wa Kisaikolojia
7:20 – 8:20	Chakula cha mchana
8:20 – 9:30	8 – kukabiliana kiasia
9:30 – 9:45	Mapumziko ya chai/kahawa
9:45 – 10:45	9 – Mifumo ya Rufaa
10:45 – 11:00	Hitimisho

KIKAO CHA5: MFANO WA MPANGILIO MALENGO YA KUJIFUNDISHA:

- Kuanzisha Mfumo wa Mpango wa kukabiliana na dharura katika hali za dhuluma ya jinsia na mfumo wa hatua za kukabiliana na dhulumai dhidi ya wanawake na wasichana wakati wa dharura.

Muda: saa 1

Vifaa vinavyohitajika: Taa ya kumulika vidokezo, kiwambo, programu ya kompyuta ya “powerpoint” mpangilio wa mafunzo(ikiwa inawezekana - ikiwa haiwezekani chapisha toleo kubwa la mtindo wa programu, washiriki wanaweza kutazama kwenye vitabu vyao); chati za ukutani zikiwa na hoja kuu za mipangilio, (tazama mfano ufuatao), vikaraasi vya kuandika kumbukumbu.

Maandalizi ya Mkufunzi:

- Kagua vidokezo husika.
- Weka chati za ubaoni na malengo ya mpangilio wamafundisho, kama utakavyoonyeshwa baadaye, na na kunatisha kwenyekwenye ukuta mkubwa. Hakikisha kuwa mpangilio wa mafunzometafsiriwa katika lugha zinazofaa katika eneo lako - hata kama huna tafsiri ya vifaa vyote vya mafundisho, mpangilio wa mafunzoni muhimu.

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

- Chapisha kadi zenye maneno haya, Usalama, heshima, usiri na kutobagua (Kifungu 7) na ushikanishe kwenye ukuta karibu na kila moja, ukiacha nafasi chini. Chapisha kadi za mifano (Kifungu 7).
- Ikiwa hutumii vidokezo, tengeneza chati za ubaoni zinazofaa kama ilivyoielezwa katika maelezo yafuatayo ya kikao.

MAJADILIANO: Utangulizi wa mfano mpangilio wa kukabiliana na dharura zinazohusika na dhuluma ya jinsia - dakika 15.

- ❖ Eleza kwamba sasa utaendelea kuangalia jinsi aina gani ya programu inavyofaa na yenye ufanisi katika kukabiliana na DHULUMA YA JINSIA na kupunguza hatari kwa wanawake na wasichana.
- ❖ Eleza kuwa IRC imeunda mfano wa mipangilio inayohusika na dharura za dhuluma ya jinsia, kwa kuzingatia miaka ya uzoefu katika hali za migogoro na majanga. Mfumo wa programu una msingi wake katika kukabiliana na dhuluma ya jinsia ya dhuluma ya jinsia, lakini hufanya kazi kwa kufuatilia miongozo hiyo ili kutoa mfumo wa hatua halisi. Mengine ya mafunzoyataruhusu washiriki kuchunguza kila nguzo ya mfano kwa undani zaidi.
- ❖ Sasa elezea lengo na madhumuni ya mpangilio wa mafunzo (katika safu mbili za juu za picha inayofuata).

4-8

Washiriki wengine wanaweza kuwa na ujuzi wa muundo au kazi ya mifumo wa kimantiki. Ikiwa ndivyo ilivyo, onyesha kwa ufupi viwango tofauti vya mantiki, na kwamba hizi zinawakilisha 'ikiwa hivi' mtiririko wa kimantiki - k.m. 'Ikiwa tunafikia X, basi Y itatokea'.

Lengo: Wanawake, Wasichana & waathiriwa wa uharibifu na kupewa usaidizi wa kupona na kuchipuka

Lengo 1: Waathiriwa wa dhuluma ya jinsia wanapata usaidizi unaofaa kwa njia salama kwa muda unaofaa					Lengo 2: Wanawake na wasichana wanakabiliwa na hatari za migogoro.				Lengo 3: Sera, mifumo, ufadhili kuwapa kipaumbele wanawake, wasichana na waathiriwa
Matokeo:					Matokeo:				Matokeo:
Waathirika wa dhuluma ya jinsia wanapata kwa usalama, huduma za afya, kulingana na miongozo ya WHO kwa usimamizi wa kesi za ubakaji	Waathirika wa dhuluma ya jinsia wanapata kwa usalama huduma za kupamba na na kesi za dharura za dhuluma	Wanawake, wasichana, na waathirika wa dhuluma ya jinsia wana sehemu salama kwa huduma za kisaikolojia	Waathirika wa dhuluma ya jinsia kwa usalama wanaenwa napata njia za rufaa na wanafaidika na huduma zenye usawa	Jamii inajua huduma gani zinazohusiana na dhuluma ya jinsia zinazopatikana na jinsi ya kuzifikia	Wanawake na wasichana kupata vifaa na msaada wa fedha ili kusaidia kukidhi mahitaji ya haraka.	Mashirika ya kijamii katika sekta zote hutambua na kushughulikia hatari kwa wanawake na wasichana.	Jamii inasaidia wanawake, wasichana, na walioathirika kwa dhuluma ya jinsia na kukuza mitandao na nafasi za wanawake.	Jamii zinafahamu hatari za wanawake na wasichana katika kuendeleza mikakati ya kupunguza hatari hizo.	Matokeo: Watunga sera hufanya kazi ili kuboresha ulinzi wa wanawake na wasichana.

KAZI YA KIKUNDI KIDOGO: Kuujaa mpangilio wa mafunzo– Dakika 25.

- ❖ Wagawanye washiriki katika vikundi vya watu watatu au wanne.
- ❖ Chagua kila kikundi kulingana na malengo ya mpangilio (baadhi ya malengo yanaweza kuchukuliwa na zaidi ya kundi moja), na uwaombe kufikiri kuhusu shughuli muhimu ambazo kundi hilo linaona ni muhimu ili kuhakikisha majibu ya kuzuia dhuluma ya jinsia. Wanapaswa kuandika kila moja ya shughuli wanazochagua kwenye kadi binafsi au kwenye vikaratasi vya kumbukumbu.
- ❖ Wezesha kila shughuli kulingana na matokeo yanayotarajiwa yaliyo kwenye ukuta.
- ❖ washiriki mmoja au wawili kuelezea mojawapo ya shughuli ambazo vikundi vyao viliorodheshwa. Uliza vikundi vingine kusaidia na/au kuongeza shughuli ambazo hazijatajwa.

MAJADILIANO: Tathmini ya Mpangilio mkuu wa mafunzo- dakika 20.

- ❖ Waulize washiriki kurudia mfano wa mipangilio ya kukabiliana na dhuluma ya jinsia katika Kitabu cha Mshiriki (Ukurasa 29).
- ❖ Tathmini kila matokeo ukilinganisha na shughuli muhimu - waombe wajitolee kujifundisha shughuli na kuangalia ikiwa walielewa. Eleza mazungumzo ikiwa shughuli inafaa matokeo ambayo yapo katika mfano huu, au ikiwa yanafaa zaidi mahali pengine, eleza kwa nini. Kumbuka kuwa mfano ni njia tu ya kuandaa mpangilio wa mafundisho, na kwa kweli unaweza kuwiana, shughuli zinaweza kuchangia matokeo mbalimbali.
- ❖ Kumbuka kwamba mpangilio wa wa IRC wa kukabiliana na dhuluma unawalenga wanawake na wasichana. Ingawaje hii haijaonyeshwa kwa kina, shughuli zote za kukabiliana na kupunguza hatari zinapaswa kufikiria wazi hatari, mahitaji, na vipaumbele vya wasichana pamoja na wanawake, na kuchukua hatua za kukabiliana nazo. Vijana wasichana wanaweza kuwa hatarni katika hali za dharura -Maadili yaliyoundwa kwa ajili ya 'vijana' (kwa mfano shughuli za elimu, na wema) huenda zisiwazuia hasa na kwa sababu hiyo zinaweza kujitokeza baadadye.

- Hatari za ziada - kwa mfano, za dhuluma za kmapenzi ili kupata kazi au elimu, au ndoa ya mapema kama wazazi wanajaribu kupunguza mzigo kwa familia au kujaribu kuwalinda binti zao kutoka kwa aina nyingine za vurugu.
- Uhaba wa mifumo ya msaada na vuzuizi vya usaidizia - wasichana wanaweza kujisikia hawawezi kuwasiliana na watu wazima juu ya matatizo yao, hasa kama watahukumiwa (kwa mfano, kama msichana atasema ni dhuluma ya kimapenzi anaweza kuambiwa ni kosa lake).
- Mahitaji na vipaumbele tofauti – Vijana wa kike huwa na hatari fulani za kimwili zaidi ya dhuluma za kimapenzi kutokana na mifumo hafifu, na pia inaweza kuwa na vipaumbele tofauti kulingana na huduma zingine. Kwa mfano, vifaa vya usafi wa hedhi vinaweza kuwa muhimu sana kwa kundi hili la umri.
- Kuongezeka kwa majukumu - Katika dharura, wasichana wanaweza kuwa na kazi zaidi za familia na za nyumbani, kama kukusanya kuni au maji ambayo inawaficha zaidi.
- Ukosefu wa mipangilio thabiti - Shughuli nyingi zinalenga watoto, vijana au watu wazima. Vijana wa kike hawana faida kutokana na shughuli za vijana, ambazo mara nyingi zinaongozwa na wavulana, pia hawasaidiki katika hali za wanawake wazima au huduma za watoto.

☐ Pia, kumbuka kwamba huduma zote na shughuli, ikiwa zikiwa katika dharura, lazima ziwahusishe wanawake na wasichana wenye ulemavu wa kimwili na wa akili, pamoja na walezi wao. Kusaidia wanawake na wasichana wenye ulemavu kuna maana ya kuzingatia usawazishaji wakati wa kuchagua ya huduma (kwa mfano kuna kilima mwinuko au ngazi zinazozuia wanawake

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

wakati wa uhamiaji) na kuzingatia jinsi wanawake na wasichana wenye shida za kuzungumza, kusikia, uhamiaji, matatizo ya akili au ya akili wataweza kufikia huduma na aina gani ya rasilimali zinahitajika. Masuala maalum ya kuwashirikisha watu wenye ulemavu yatajadiliwa katika sehemu husika.

Angalia Kifungu 10 kinachohusu usaidizi wa ziada katika kuwasaidia watoto, wasichana wachanga, wanawake na wasichana wenye ulemavu.

- ❖ Tangukiza mwongozo wa ziada wa kuongoza mipangilio unaojumuishwa katika Kifungu cha 5 - elezea kuwa maudhui haya yameandaliwa ili kutoa taarifa zaidi juu ya shughuli katika mpangilio wa mafundisho, na pia jinsi mashirika yanaweza kusaidia hali hii kutokana na malengo yao.

Inaweza kuwa na manufaa kuweka chati kwenye ukuta na orodha ya makundi ya wanawake na wasichana ambao wanaweza kuwa kwenye hatari zaidi, wanahitaji msaada wa ziada, au ambao mara nyingi hupuuza katika mipangilio - kama vile wasichana wachanga, wanawake wenye ulemavu, nk. Kulingana na muktadha, hii inaweza kujumuisha masuala ya kidini au au masuala mengine ya watu kama vile hali ya kuishi (kwa mfano wakimbizi watakuwa na hatari tofauti na wanahitaji pembejeo tofauti na wakazi wa hali ya utulivu. Unaweza kuongeza orodha kama mafunzoyanaendelea na makundi tofauti yanatajwa, kwa kutumia orodha kama kikumbusho cha kutazamaili kuzingatia makundi haya katika kila kikao / mjadala.

KIKAO CHA 6: KUJADILI MFANO WA WAKATI WA DHARURA

Malengo ya Kujifundisha:

- Elewa njia za kuchukua hatua katika hali za dharura.

Muda: saa 1 dakika 15.

KUMBUKA. Ikiwa una wakufunzi wawili wenye nguvu, kikao hiki kinaweza kuambatana na kikao cha awali kinachohusu kukabiliana na hali, kujadili uhusiano na kufananisha ya maeneo mawili - hii pia itaokoa muda, na kukuachia muda wa ziada wa majadiliano. Ikiwa unaamua kuendesha vikao sambamba, hakikisha kuwa washiriki wengine wametoka katika kila shirika katika kila kikundi. Tumia saa 1 dakika 30 kwa maudhui ya msingi (bila shughuli ya kutafakari) na kila kikundi, kisha ulete vikundi vyote wawili pamoja na kuwasilisha mafunzomuhimu kutoka kikao chao hadi kikundi kingine (dakika 30). Hatimaye, tumia dakika 15 kwa ya wahusika binafsi kutafakari.

Vifaa vinavyohitajika: Taa ya kumulika vidokezo, kiwambo, kitabu cha Msaada wa Kisaikolojia na Usimamizi matukio (Kifungu 7).

Facilitator Preparation:

- Fanya tathmini ya vidokezo.
- Tayarasha karatasi tano zilizoandikwa tathmini, kuandaa, Utendaji wa mpango, kufuatilia na kutathmini na njia ya kutamatisha.

- Ikiwa hutumii vidokezo, tengeneza chati za ubaoni zinazofaa kama ilivyoielezwa katika maelezo yafuatayo ya kikao.

MAJADILIANO: Utangulizi- 15 min.

- ❖ Eleza kuwa kikao hiki hakiwafundishi washiriki jinsi ya kufanya utatuzi wa hali tofauti. Badala yake, ni nia ya washiriki ambao tayari ni watendaji wa utafiti wa hali, lakini wanahitaji maelezo zaidi juu ya jinsi ya kukabiliana na huduma zao katika hali za ya dharura, au kwa watoa huduma ya huduma zisizohusika na kesi ambazo wanahitaji maelezo ya jumla ya mchakato wa kuwa na uwezo wa kutoa taarifa ya ufanisi na kufanya rufaa. Kukabiliana na hali ya dharura ni nidhamu maalumu ambayo wataalamu hupata mafunzomaalum na kusaidiwa kukabiliana na hali hizo. Ikiwa washiriki wako si watendaji wa hali za dharura, hawapaswi kujaribu kuanzisha huduma mpya za Kukabiliana na hali ya dharura. Hii sio tu kwa ufanisi lakini inaweza kuwa na madhara.
- ❖ Waulize washiriki wanayoyaelewa kuhusu Kukabiliana na hali ya dharura. Soma tungo lifuatalo (ukiwa hutumii vidokezo, soma kwa sauti):

Anne ana umri wa miaka 19. Alibakwa na mgeni wakati akiwa msituni kukusanya kuni. Anne alijawa na hofu na kueleza hadithi kwa shangazi yake. Shangazi yake alikuwa amesikia kuhusu shirika linalofanya kazi katika eneo hilo linalowasaidia wasichana "walio na shida." Kwa moyo kuhimizwa na shangazi yake, Anne alienda kwenye ofisi za shirika hilo na akasimulia hadithi yake kwa mfanyikazi anayehusika na dhuluma ya jinsia.

Je, mfanyikazi huyo atafanya nini?

- Chukua mapendekezo machache kutoka kwa washiriki, na kisha utumie hili ili uelezee ufafanuzi wa kukabiliana na hali tofauti:

Kukabiliana na hali ya dharura ni ushirikiano, mchakato mbalimbali zinazoathiri, mipango, vifaa, ratiba, wachunguzi na kutathmini chaguo la huduma ili kukidhi mahitaji ya kibinafsi kwa njia ya mawasiliano na matumizi ya rasilimali zinazopatikana ili kuleta ubora na matokeo mazuri

- Waulize washiriki wote kukumbusha kanuni za kuongoza vita dhidi ya dhuluma ya jinsia, zinatawalia nyakati za kukabiliana na hali:
 - Usalama
 - Heshima
 - Usiri
 - Kutobagua

MAJADILIANO: Hatua za Kukabiliana na hali ya dharura- Dakika 40.

- Toa vipande vya karatasi vilivyoandikwa tathmini, mipango, utekelezaji wa mipango, Ufuatiliaji & Uhakiki, na Hitimisho. Waulize washiriki kushirikiana kwa kuzingatia hatua ya Kukabiliana na hali ya dharura inayowakumba. Waulize washiriki kuelezea mambo muhimu katika kila hatua ili kuhakikisha kuwa kila mtu ana wazo la jumla la mchakato. Tumia maelezo yafuatayo ili kuongoza, ikiwa hayakutajwa na washiriki.

- **Tathmini** - Kwa nini mteja amekujia msaada? Nini kilichotokea? Mteja anaonaje hali hiyo? Nini mahitaji ya mteja? Msaidizi alimpa msaada gani? Sikiliza hadithi ya mteja, kumsaidia kutambua mahitaji yake.
- **Mipango** - Mteja anataka nini ifanyike baadaye? Ili kumsaidia mteja kupanga jinsi ya kukidhi mahitaji hayo na kutatua matatizo, tunatoa taarifa muhimu kuhusu huduma zilizopo. Hatua hii ni pamoja na utambuzi wa hatari na mipango ya usalama unaohusika na hali hizi, ambazo ni muhimu hasa katika mipangilio ya dharura.

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

- utoaji, rufaa kwa huduma zisizopatikana, utetezi kwa niaba ya mteja na kumsaidia katika mchakato wote
- **Kufuatilia na Kupitia** - Kufuatilia ili kuhakikisha mteja anapata msaada na huduma anazohitaji ili kuboresha hali yake na kutatua matatizo yake. Je, hali hiyo ni bora zaidi? Je! Msaada umekuwa na ufanisi?
- **Hitimisho** - Hii kawaida hutokea wakati mahitaji ya mteja yanapatikana na / au mifumo yake ya msaada inafanya kazi

- ❖ Eleza kwamba Kukabiiiana na hali ya dharura ni mchakato wa muda mrefu ambao unaweza kuchukua miezi mingi. Katika dharura, kuna mambo mengi ya Kukabiiiana na hali ya dharura ambazo haziwezi saidia ifaavyo, kutokana na hali ya usalama, uhamiaji, ukosefu wa wafanyakazi, ukosefu wa nafasi za kujitolea, uongezekaji wa kesi / mahitaji makubwa na mambo mengine. Kwa hivyo:

- Unaweza kumwona mwathirika mara moja
- Utatuzi hauwezi kuwa wa kweli au iwezekanavyo
- Mifano ya hali za dharura haziwezi kutokea ndani ya muundo rasmi
- Usafiri au ushiriki inaweza kuwa muhimu sana
- Kipaumbele ihusu mahitaji muhimu au huduma za mhusika.

- ❖ Waulize washiriki kuamua kikundi ambacho hatua zimewekewa kipaumbele katika dharura, na kwa nini.

Jadili tafakari ya washiriki katika mkutano, na uonyeshe hatua tatu za kwanza. Sisitiza umuhimu wa kuhojiana kwa awali/ushirikiano na mtumishi katika mchakato wa Kukabiiiana na hali ya dharura. Hii ndiyo fursa yetu ya kutoa msaada, kutathmini mahitaji yake, kutoa habari na kupanga mpango, na katika baadhi ya matukio kuchukua hatua ya kwanza ya rufaa.

MAJADILIANO: Tathmini & Ongea - dakika 10.

- ❖ *Tathmini na kujadili hatua za hatua katika Mfano wa Mpango wa Majibu ya DHULUMA YA JINSIA kuhusu usimamizi wa kesi.*

Kuwakumbusha washiriki wa mambo muhimu yafuatayo katika usimamizi wa kesi:

- *Mteja ni mwigizaji wa msingi katika usimamizi wa kesi.*
- *Mipango ya utekelezaji hutengenezwa kwa ushirikiano na mteja na inahitaji kutafakari matakwa na uchaguzi wake.*
- *Lengo ni kuwawezesha mteja na kuhakikisha kuwa amehusika katika nyanja zote za kupanga na utoaji huduma.*
- *Huduma zinapaswa kuwa sahihi na kupatikana kwa wanawake na wasichana wote. Hii inajumuisha kuhakikisha kwamba watu wenye ugumu wa kupata huduma wanazipaa kwa usalama, na kuhakikisha, hasa wasiojiweza wa kikabila na kidini. Inaweza kumaanisha uwiano shughuli za kukabiiiana na dhuluma ya jinsia katika huduma zingine au maeneo mengine (kwa mfano vituo vya afya) au kutumia shughuli zingine kutoa hatua za busara za shughuli maalum za dhuluma ya jinsia (kwa mfano shughuli za wanawake kawaida zinawawezesha waathirika Kukabiiiana na hali ya dharura bila kuonyesha tatizo) .*
- *Kwa kufanya kazi na wasichana, ni muhimu kuhakikisha kwamba mawasiliano ni sahihi na kwamba wasichana (na walezi wao) wanaweza kutoa idhini kwa mujibu wa ngazi yao ya maendeleo.*
- *Ili kuhakikisha kuingizwa kwa wanawake na wasichana wenye ulemavu, hakikisha kwamba maeneo yaliyochaguliwa kwa Kukabiiiana na hali ya dharura yanapatikana kwa urahisi na kwamba wafanyakazi wanaelezewa katika masuala ya mawasiliano na ridhaa kuhusiana na ulemavu tofauti.*

❖ *Uliza kukiwa maswali yoyote kisha ujadili.*

Angalia Kifungu 10 kwa usaidizi wa ziada juu ya kufanya kazi na wasichana na waathirika wenye ulemavu.

❖ **TAFAKARI YA KIBINAFSI - hii inamaanisha nini kwangu? – Dakika 10.**

- ❖ Eleza kuwa sasa sisi sote tunaelewa mambo muhimu ya Kukabiiana na hali ya dharura, utaenda kwa kila mmoja wao katika kwa wakati fulani ili kutafakari maana yake katika hali zao binafsi na kwa mashirika yao.
- ❖ Mwulize kila mtu kutumia dakika 5 kujaza fomu inayofaa katika Vitabu vya Washiriki:
 - Je, shirika langu tayari linafanya mbinu za uchunguzi? Ikiwa ndio, ninawezaje kuhakikisha huduma zangu zimefanyika kwa muktadha wa hali halisi za dharura? Ikiwa hapana, ni jukumu langu kuhusiana na uchunguzi (k.m. kama hatua ya kuingilia/mawasiliano, kupeana habari muhimu katika jamii, kufanya uhamisho, kufanya kazi pamoja na mashirika ya Kukabiiana na hali ya dharura au mashirika tofauti, nk)?
 - Ni hatua gani ninazohitaji kuchukuliwa ili kuhakikisha kwamba hii inafanyika?
 - Kuna hatari yoyote kwangu kama mtu binafsi na kwa shirika langu kwa kuchukua hatua hizi? Ninawezaje kuzidhibiti?
- ❖ Wawakumbushe washiriki kwamba kama hawajawahi kuwa wasimamizi katika hali hizi, ambazo wamepata mafunzohusika, basi mafunzohaya hayatakiwi kuwa ya kuanzisha huduma za usaidizi, katika hali ya dharura au vinginevyo.
- ❖ Baada ya dakika 5, waulize washiriki kushirikiana na mtu mwingine kutoka shirika lao na kujizidishia mafunzoinavyohitajika. Ikiwa hakuna mtu mwingine kutoka shirika moja, washiriki wanaweza kushirikiana na mtu tofauti wa shirika lingine. Himiza washiriki kuuliza maswali au kutafuta ufafanuzi kutoka kwako inavyohitajika.

Aina hii ya kutafakari ya kibinafsi siyo ya makundi yote. Ili kuifanya ni muhimu kuhusisha vikundi ambavyo haviipendelei - wakati mwingine, wasiwasi unaweza kuwa matokeo ya washiriki wanaotaka kufundishwa wanachohitaji kufanya, badala ya kujifanyia wenyewe au jinsi watakavyofanya. Ikiwa unajua, au kupata wakati wa mazoezi, kwamba hii haitafanya kazi kwa washiriki wako, unaweza kuruka sehemu za kutafakari kwa kila kikao badala ya kutumia muda mwishoni mwa siku ili kujadili maswali muhimu au kujaza jedwali(angalia ukurasa wa 107 wa Kitabu cha Mshiriki) kuchanganya habari kutoka kila kikao, ambayo itatoa muhtasari muhimu kwa Kikao cha maandalizi ya mafunzoya baadaye.

KIKAO CHA 7: MSAADA WA KISAIKOLOJIA WAKATI WA DHARURA

Malengo ya Mafundisho:

- Kuelewa athari za kisaikolojia ya dhuluma ya jinsia.
- Tambua mbinu za kisaikolojia zinazofaa zaidi ili kuhakikisha majibu mema katika mazingira tofauti ya dharura.

Muda: Saa 1 dakika 20

Kumbuka. Ikiwa una wakufunzi wawili wenye nguvu, kikao hiki kinaweza kuambatana na kikao cha awali juu ya kukabiliana na hali, kujenga na kujadili uhusiano na kufananisha kati ya maeneo mawili - hii pia itaokoa muda, na kukuacha muda wa ziada wa majadiliano. Ikiwa umeamua kuendesha vikao kwa wakati mmoja, hakikisha kuwa washiriki wengine kutoka kila shirika ni wapo kila kikundi. Tumia saa 1 dakika 30 kwa maudhui ya msingi (bila shughuli ya kutafakari) na kila kikundi, kisha ulete vikundi vyote viwili pamoja na kuwasilisha mafunzomuhimu kutoka kikao chao hadi kikundi kingine (dakika 30). Hatimaye, tumia dakika 15 kwa shughuli ya tafakari ya kibinafsi.

Vifaa vinavyohitajika: Taa ya kumulika vidokezo, kiwambo, vitambulisho vya rangi kitabu cha Msaada wa Kisaikolojia na Usimamizi matukio (Kifungu 7).

Matayarisho ya Mkufunzi:

- Kagua vidokezo husika.
- Ikiwa hutumii vidokezo, tengeneza chati za ubaoni zinazofaa kama ilivyoielezwa katika maelezo ya kikao.
 - Andaa maandiko kwa mazoezi ya kiikolojia - kuchagua mmoja wa wanawake au wasichana aliyejadiliwa kama mfano wa kesi katika Kikao cha 2: Wanawake, Wasichana na dhuluma ya jinsia katika hali za dharura, kasha jaza idadi na majina kama inavyotakiwa (kwa mfano ikiwa ni mtoto aliyeathirika, jumuisha wazazi badala ya binti katika familia). (1 Kitambulisho cha samawati - "{jaza jina la mwathiriwa hapa}", Vitambulisho nne vya rangi ya waridi - "Familia": Binti, mjomba, dada, baba, vitambulisho 8 vya rangi ya chungwa - Kikundi cha wakufunzi / wenzao: marafiki 4, majirani 2, wanafunzi wenzao 2, Vitambulisho vya kijani 14 - "Jamii": wafanyakazi 2 wa kisaikolojia, wafanyakazi 2 wa huduma za jamii, viongozi 2 wa jamii, dakikatari, muuguzi, mchungaji, imam, walimu 2, polisi 2). Iwapo inafaa katika muktadha, unaweza kutaja kikabila na/au historia ya kidini ya wahusika, kuhakikisha kuwa makundi tofauti yapo.

- Tayarisha chati za ubao zenye jina la ' usaidizi wa binafsi/ wa moja kwa moja', 'msaada wa kikundi kwa wanawake', 'msaada wa kikundi kwa wasichana', na 'mahusiano na familia'.

ZOEZI: Matokeo ya Mgogoro katika mpangilio wa kiikolojia - dakika 20

- ❖ Eleza kwamba utaenda kufanya zoezi kulingana na hadithi ya {Taja jina la mwathiriwa hapa} ambaye alikuwa mmoja wa mfano uloojadiliwa katika Kikao cha awali cha dhuluma ya jinsia na dharura.
- ❖ Chagua mtu awe mwathiriwa. Mpe kitambulisho chenye jina lake.
- ❖ Waulize washiriki 4 kufanya mduara kuzunguka na kushikilia mikono. Watapewa jina la "Familia".

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

- ❖ Waulize washiriki 8 kufanya mduara kuzunguka "Familia" na kushikilia mikono. Watapewa jina la "makundi ya msaada".
- ❖ Waulize washiriki wengine kufanya mduara kuzunguka "vikundi vya msaada" na kushikilia mikono. Watapata jina la "jamii".

Sehemu ya 1: Jamii yenye afya

- ❖ Mwambie kila mtu aweke mkono juu ya bega ya mtu aliye mbele yake.
- ❖ Eleza kuwa katika jamii yenye afya, kila mviringo wa watu (mtu binafsi, familia, vikundi vya msaada, na jamii) husaidiana. Huu ni msaada wa moja kwa moja ambao mtu hupokea. Kwa mwathirika, msaada huu utamsaidia kupata uaminifu, kujisikia kujiamini kufanya maamuzi kwa ajili yake mwenyewe, na kujisikia kukubalika.

Sehemu ya 2: Nini kinatokea wakati dhuluma ya jinsia inatokea katika hali imara

- ❖ Weka watu katika mduara kama wa awali.
 - ❖ Waambie washiriki kuwa utawagusa baadhi yao kwenye bega zao.
 - ❖ Wakati wanaphisi kuguswa, wanapaswa kuwagalia mwathirika na kutoa maoni ya kukera, na kisha kuondoka kwenye mzunguko.
 - ❖ Husisha washiriki 12-14 hivyo isipokuwa kwa mwathirika na hakikisha kwamba wametoka kwenye mduara yao - familia, marafiki /jamii.
 - ❖ Mwulize kila mtu anayesalia katika mduara kuweka mkono juu ya bega ya mtu aliye mbele yao bila kusonga.
- Jadili:
- Tofauti ni nini kabla ya tukio?
 - Ni wangapi kati yenu wanaoweza kuunganishwa kwa mwathirika moja kwa moja au kwa njia ya moja kwa moja na kugusa mabega ya kila mmoja?
 - Je, mwathirika huyo ana msaada sawa na ule wa awali?
 - Je! Kuna watu ambao mwathirika hana uhusiano nao tena?
- ❖ Kumbuka kwamba kwa sababu ya unyanyapaa kuhusu dhuluma ya jinsia, katika hali ya kawaida huwa atapata usaidizi kwa watu wachache zaidi watakaomsaidia kujenga tena imani yake, kujisikia kukubalika tena na kujua jinsi ya kufanya uchaguzi sahihi kwa ajili yake mwenyewe.

Sehemu ya 3: Nini kinatokea wakati kuna dharura ya kudumu?

- ❖ Muombe kila mtu kujiunga na kikundi katika mduara ambayo walikuwa awali.
 - ❖ Kumbuka kwamba kwa Sehemu ya 3, tutarudia hali ya kabla ya tukio la Marie la dhuluma ya jinsia.
 - ❖ Eleza washiriki kuwa unasema "boom". Hii itawakilisha mgogoro. Baada ya "boom" washiriki wote wanapaswa kuruka hatua 3 katika mwelekeo wowote (kushoto, kulia, mbele, nyuma).
 - ❖ Waambie kila mmoja aweke mkono juu ya bega ya mtu ambaye aligusa awali, ikiwa wanaweza kufanya hivyo bila kusongesha miguu.
- Jadili:
- Ni wangapi kati yenu wanaoweza kuunganishwa na waathirika moja kwa moja?
 - Ni nini kilichobadilika na hii inawakilisha nini?
 - Kama kijana, anao msaada gani sasa karibu naye?
- ❖ Kumbuka kwamba wakati wa dharura, mitandao ya kijamii na mifumo ya usaidizi wa kijamii ambayo mtu hufurahia kueneza, na hufanya kuwa vigumu kwa watu binafsi kupata msaada. Watu ambao mara moja walimtegemea au ambao wangeweza kusaidiwa hawatakuwa tena kwa ajili yake - au katika hali za migogoro ambapo ufuatiliaji wa kikabila, au wa kidini ni sehemu ya mvutano, makundi haya ya jamii yanafanya kuwa chanzo cha mgogoro. Zaidi ya hayo, Marie ni kijana, jambo ambalo litadhuru upatikanaji wake kwenye mitandao ya kijamii. Anaweza kuwa na wasiwasi kufikia watu wazima ambao anafikiri hawaelewi au kwa sababu ya hali yao.

Sehemu ya 4: Nini kinatokea wakati dhuluma ya jinsia inapoonekana wakati wa dharura?

- ❖ Waulize washiriki kubaki walipo kutoka Sehemu ya 3. Kumbuka kuwa Marie amepata tukio la dhuluma ya jinsia.
- ❖ Kama awali, gusa mabega ya washiriki. Wakati wanaposikia kuguswa, wanapaswa kurejea kwa mwathiriwa na kutoa maoni ya kawaida ya kukera ambayo mara nyingi humpa aibu mwwathiriwa, na kisha kuondoka kwenye mduara.
- ❖ Gusa washiriki 12-14 kwa mabega isipokuwa mwathirika na hakikisha kuwa wao ni wa familia, marafiki na jamii pana.
- ❖ Hakikisha kuwa angalau mfanyakazi wa kisaikolojia wa shirika lisilo la serikali, limempa ujumbe dakikatari mmoja/muuguzi, polisi mmoja, mwalimu mmoja, mwanachama mmoja wa familia, kiongozi mmoja wa kidini, na kiongozi mmoja wa jamii.
- ❖ Mwulize kila mtu aliyeachwa kuweka mkono juu ya bega ya mtu ambaye aligusa awali, ikiwa wanaweza kufanya hivyo bila kusongesha miguu.
- ❖ Jadili:
 - Ni wangapi kati yenu wanaoweza kuunganishwa nawaathirika moja kwa moja?
 - Ni nini kilichobadilika na kinamaanisha nini kwako?
- ❖ Kumbuka kwamba wakati wa msiba mkubwa, mifumo ya msaada wa waathirika inakuwa mbali zaidi na huwa imegawanyika. Inakuwa vigumu kwa watu binafsi kupata msaada wa kuponya, kupata kukubalika, na kujisikia kuwa na nguvu. Mwathirika anaweza kujisikia bila usalama na mpweke. Kwa hivyo, ni muhimu kupata njia mpya ya mitandao ya kijamii ili kuwasaidia waathirika kupata msaada. Wakati wa kupanga na kutekeleza usaidizi wa kisaikolojia, ni muhimu kuangalia viwango tofauti vya mfano wa mazingira (viwango vya msaada katika maisha ya mwathirika) badala ya kutaja tu juu ya kibinafsi.

MAJADILIANO: Kuelewa usaidizi wa kisaikolojia katika jamii: Uponyaji, Uwezeshaji na Kukubali – dakika 10.

28

- ❖ Eleza ufafanuzi maana ya usaidizi wa kisaikolojia katika jamii:
Jambo la saikolojia katika jamii linahusu uhusiano wa athari za kisaikolojia na za kijamii katika tukio la kutisha au vurugu kwa mtu binafsi. Madhara ya kisaikolojia na kijamii huwa ni ya dharura daima na zinahusiana.
- ❖ Kumbuka kuwa kuna mara nyingi mjadala kama muda na rasilimali zinapaswa kuzingatiwa kuanza huduma za kisaikolojia wakati wa dharura, wakati watu waliokimbia makazi wana maji, chakula, makazi na mahitaji ya afya. Pia kuna makubaliano kuwa shughuli za kisaikolojia zilizo na manufaa halisi kwa kukabiliana na dharura na kusaidia utoaji wa vifaa vingine vya haraka na huduma.
- ❖ Kwa muhtasari onyesha mchoro wa mfano wa kiikolojia. Kumbuka kuwa mtu binafsi anaungwa mkono na familia zao na marafiki, kwamba mtu binafsi na familia na marafiki wanasaidiwa zaidi na jamii yao ya karibu (majirani, makundi ya jamii, nk) ambao pamoja hutumiwa na jamii kubwa. Kwa kupitia huu uwiano mtu atapata kujihisi kuwa na umoja na kujitegemea.
- ❖ Eleza kuwa wafanye zoezi ambalo linaonyesha mfano wa mazingira na jinsi dhuluma ya jinsia na dharura zinazoathiri usaidizi wa jamii ambazo zinaonekana katika mfano wa kiikolojia.
- ❖ Mara nyingi kuna utata kati ya kukabiiana na hali ya dharura na kutoa msaada wa kisaikolojia. Ikiwa ni lazima, fanya majadiliano mafupi juu ya mahusiano kati ya Kukabiiana na hali ya dharura na msaada wa kisaikolojia. Usimamizi wa dharura, ukifanywa vizuri, unaweza kusaidia ustawi wa kisaikolojia wa waathirika, lakini msaada wa kisaikolojia pia unahusisha mambo mengine mengi. Wakati lengo la Kukabiiana na hali ya dharura ni kutoa msaada wa kisaikolojia, wa kihisia na wa

29

30

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

kurejea kwa mwathiriwa wa dhuluma ya jinsia, majibu mengine ya kisaikolojia yanalenga kuimarisha msaada wa kijamii kwa waathirika na kumsaidia kuimarika tena.

KUFIKIRI KATIKA KIKUNDI: msaada wa kisaikolojia - dakika20.

- ❖ Weka chati nne kwenye maeneo tofauti, zikiwa na hoja 'usaidizi wa watu binafsi', 'msaada wa kikundi na wanawake', 'msaada wa kikundi na wasichana', na 'sehemu salama'. Shirikisha washiriki katika makundi manne na uambie kila mmoja wakiwa kwenye chati ya ukuta, wakiwazia shughuli zote wanazofanya mbazo zinaweza kufaidisha maisha ya kisaikolojia au kijamii katika kila mfumo. Baada ya dakika 5, waombe wasiende kwenye chati iliyofuata na kuongeza kitu chochote ambacho hakipo (dakika 3). Rudia mpaka makundi yote yameelezea kila mfumo.
- ❖ Waulize washiriki katika kutembea karibu na chati tofauti ili kuona kila kitu kilichoongezwa, kisha urejee kwa majadiliano.

MAJADILIANO: Kagua sehemu ya mfumo wa saikolojia ya kijamii - dakika 20.

- ❖ Tathmini shughuli za saikolojia ya kijamii katika mpangilio wa kukabiliana na dharura za jinsia:
 - Tambua/tengeneza nafasi za usalama ambazo wanawake, wasichana na waathirika wanaweza kuupata msaada watakapo, taarifa sahihi kuhusu huduma na rufaa kutoka kwa wafanyakazi waliojitolea / kujitolea. Kuweka nafasi za usalama inaweza kuwa shughuli muhimu katika hali ya kisaikolojia ya kukabiliana dharura. Sehemu za usalama lazima iwe salama kimwili na kusaidia hisia kwa wanawake, wasichana na waathirika; Hata hivyo, hawana haja ya kuwa katika maeneo rasmi ya vituo vya wanawake. Mahali salama yanaweza kuanzishwa katika maeneo yasiyo rasmi na ya muda mfupi - k.m. mahema, vituo vya afya, nyumba ya mshiriki, chini ya mti – eneo linalotambuliwa na wanawake na wasichana kuwa salama na kupatikana kwa urahisi.
 - Hakikisha upatikanaji salama unaweza kumaanisha uwiano mipangilio ya kukabiliana na dhuluma ya jinsia katika huduma zingine au maeneo mengine (kwa mfano vituo vya afya) au kutumia vitu vingine kutoa uhakika wa kupatikana kwa mikakati maalum dhidi ya dhuluma ya jinsia (kwa mfano shughuli za wanawake wa kawaida zinawawezesha waathirika kupata kukabiliana na hali ya dharura bila kuonyesha tatizo).
 - Kutambua vikundi vya wanawake / mitandao ambayo inaweza kutolea waathirika msaada wa kihisia na mahali salama ambazo zinaweza kuzingatia shughuli za jamii.
 - Washauri wafanyakazi/ washirika kisaikolojia.
 - Toa msaada wa kutuliza moyo kwa wanawake na wasichana. Shughuli kama hizo zinaweza kujumuisha: majadiliano na vikao vya kugawana taarifa kwenye mada maalum zinazowahusu wanawake na wasichana (kama afya na usafi wa mazingira, unyanyasaji au huduma za watoto); shughuli za kuongeza ujuzi, ikiwa ni pamoja na kuandika na kuhesabu, elimu ya afya, au masomo ya kushona; na shughuli za burudani kama michezo, sherehe, sanaa na ufundi, au kusimulia hadithi.
 - Shughuli za kisaikolojia zinaweza pia kujumuisha mazoezi ya kufurahisha, kisaikolojia (kuelezea kwa mwathirika matokeo ambayo anaweza kupata kutokana na kudhulumiwa - kwa mfano ishara za kawaida za maumivu, athari za kihisia nk), tafakari, makundi ya maombi, mwingiliano na wajumbe wa familia kuwasaidia kuelewa ni nani aliathirika kwa njia hiyo ili waweze kuwa na uwezo zaidi na wenye usaidizi, nk.
- ❖ Kumbuka kwamba mikakati inapaswa kuzingatiwa kwa mazingira yote ya hali ya usalama - baadhi ya shughuli zinaweza kuwa zisizofaa katika hali za dharura, lakini zinaweza kuanzishwa katika makambi ya wakimbizi, kwa mfano.
- ❖ Kumbuka pia kwamba shughuli zinapaswa kuundwa ili kuhakikisha kwamba waathirika wote wanaweza kkuzipata kwa urahisi. Hii inamaanisha kuhakikisha uwezekano wa waathirika wenye

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

ulemavu, pamoja na kutoa shughuli zinazofaa kwa makundi maalum kama vile wasichana wachanga, na kuhakikisha kuwa sifa kama vile asili ya kikabila na kidini hazizui kupata huduma.

- ❖ Unapokuwa ukizungumzia shughuli hizi, hakikisha kuwa yeyote ambaye hakuwa amehusishwa hapo awali katika zoezi hilo ameongezwa kwenye orodha.
- ❖ Katika majadiliano, rudi kwenye orodha yako na kujadili ni lipi kati ya haya ni (a) inayowezekana na b) inafaa kipaumbele katika dharura. Hii inapaswa kuzingatia mambo kadhaa, ikiwa ni pamoja na mazingira ya usalama, urahisi wa kusaidika na mara ngapi/waathirika wa mara kwa mara wanaweza kufikia maeneo ya huduma, pamoja na sababu nyingine zozote zinazohusiana na muktadha wako.

Wape kitabu cha mMwongozo wa msaada wa kisaikolojia katika jamii (Kifungu 7) - washiriki wanaweza kusoma hizi baadaye.

Tazama Kifungu 10 - na Kitabu cha Mshiriki - kwa rasilimali za ziada za msaada wa kisaikolojia katika jaii, ikiwa ni pamoja na maelezo ya kina ya shughuli.

KUTAFAKARI: Hii inamaanisha nini kwangu? - dakika 10.

- ❖ Eleza kuwa sasa tunaelewa mambo muhimu ya msaada wa kisaikolojia katika hali ya dharura, utaenda kuchukua muda fulani kutafakari maana ya jambo hili kwa kila mmoja wao kama watu binafsi na katika mashirika yao.
- ❖ Mwulize kila mtu kutumia dakika 5 kujaza fomu inayofaa katika Vitabu vya Washiriki:
 - Je, shirika langu hutoa msaada wa kisaikolojia kwa namna fulani?
 - Ikiwa ndiyo, hii itawezaje kubadili mazingira ya dharura?
 - Ikiwa hapana, ni nini jukumu langu kuhusiana na msaada wa kisaikolojia (kwa mfano, shughuli zangu zinaweza kubadilishwa kuwa na faida za kisaikolojia? Je, ninaweza kutumika kama hatua ya kusaidia/kuwasiliana, au kushiriki habari muhimu kwa jamii, kufanya marejeleo, kufanya kazi pamoja na msaada wa kisaikolojia na mashirika, nk)?
 - Je! Hii inaniweka hatarini kama mtu binafsi na/au kwa shirika langu? Vipi kuhusu wanawake na wasichana?
- ❖ Baada ya dakika 5, waulize washiriki kushirikiana na mtu mwingine kutoka shirika lake na kuongeza au kubadilisha kama inavyohitajika. Ikiwa hakuna mtu mwingine kutoka shirika moja, washiriki wanaweza kushirikiana na mtu mwingine wa shirika tofauti na kujadili.
- ❖ Himiza washiriki kuuliza maswali au kutafuta ufafanuzi kutoka kwako ikiwa inahitajika.

KIKAO CHA 8: KUTOA MIKAKATI YA AFYA WAKATI WA DHARURA

Malengo ya Kujiifundisha

- Kutambua vipaumbele vya huduma za afya wakati wa uzinduzi wa mbinu za kukabiliana na dhuluma ya jinsia katika hali za dharura.
- Kufahamu majukumu sahihi ya watendaji katika kukabiliana na dhuluma ya jinsia na afya katika majibu ya afya kwa waathirika walio wazee, vijana na watoto.

Muda: saa 1 dakika 10

Vifaa vinavyohitajika: Taa ya kumulika kwenye ukuta, kuiwambo, chati za ubaoni na kalamu za kutia alama.

Maandalizi ya Mkufunzi

- Kagua vidokezo husika.
- Andika vipindi vya matukio vya dhuluma za kimapenzi hadi miezi 6, na masaa 72, saa 120, wiki 2, wiki 6, miezi 3, miezi 6 na wakati wowote uliowekwa (angalia zoezi lifuatalo). Panga seti mbili za kadi zikiansdikwa mikakati muhimu inayohusiana na dhuluma ya jinsia (angalia Kifungu 7 cha kuweka kadi ya kuchapishwa). Ikiwezekana, zipange zikiwa na rangi tofauti

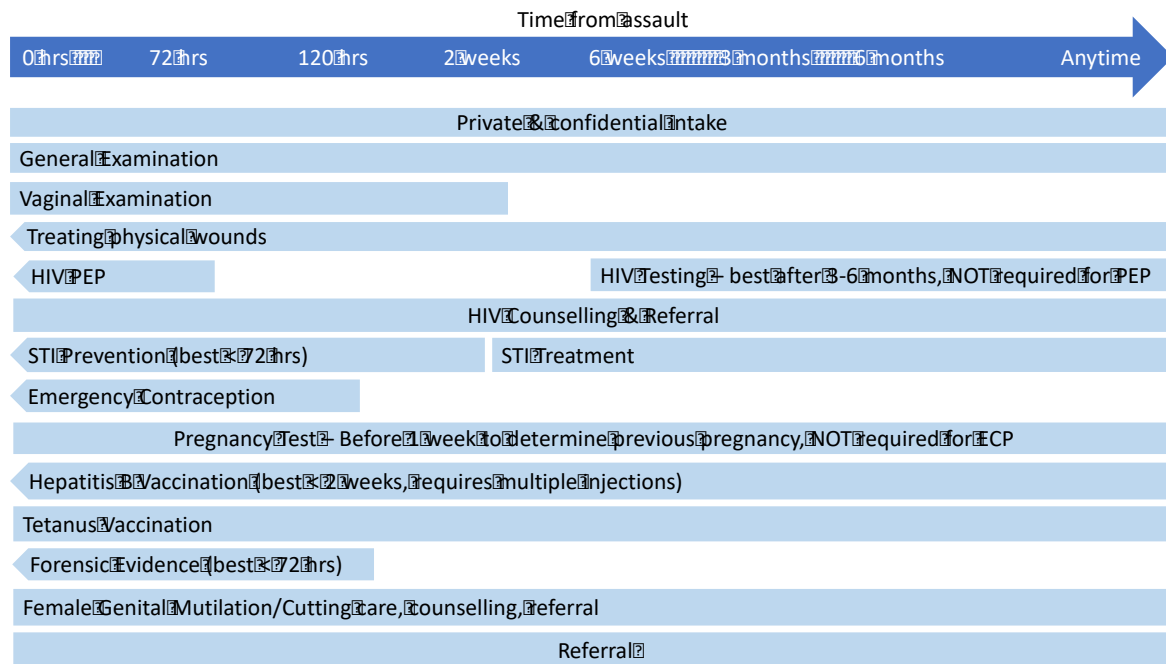
MAJADILIANO: Utangulizi - dakika 5.

- ❖ Eleza kuwa katika Kikao hiki mtafanya kazi pamoja ili mwelewe njia muhimu za huduma za afya kwa waathirika wa dhuluma za kijinsia. Lengo ni la unyanyasaji wa kijinsia lakini pia wanapaswa kuongeza vurugu (iwe katika uhusiano wa kimapenzi au vingine) akilini kwa ajili ya Kikao hiki.
- ❖ Waelezee washiriki kuwa mafunzohaya hayakuundwa ili kuwawezesha kutoa huduma za afya; badala yake yanalenga kuwapa maelezo ya jumla kuhusu hatua muhimu za afya ili waweze kutoa taarifa sahihi na uandikishaji kwa waathirika, na kuwasaidia watoa huduma za afya kwa njia bora zinazowafaa waathirika.
- ❖ Kuongoza majadiliano mafupi ya washiriki wa awali au wa sasa na mifumo ya huduma za afya kwa dhuluma ya jinsia. Je, wamefanya kazi na watoa huduma za afya? Je wanahisi kutosheka na mahitaji ya afya ya waathirika?

ZOEZI LA KIKUNDI KIDOGO: nini na lini? - dakika 20.

- ❖ Weka mpangilio wa nyakati kwenye ukuta, ugawanye washiriki katika makundi mawili, na usambaze seti moja ya kadi inayoelezea hatua za afya kwa kila kikundi. Waulize washiriki kuamua kikundi ambapo hatua tofauti zinapaswa kuongezwa kwenye ratiba. Kwa ujumla, majadiliano kupitia kila moja ya masharti / hatua ili kuwahakikishia washiriki wameelewa kabla ya kuanza zoezi, na kuelezea kwamba baadhi yao hawajui majibu ikiwa hawajafanya kazi kwa karibu na watoa huduma za afya kabla, hivyo wanapaswa kufanya kwa njia bora zaidi waliyofikiria.

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

MKUTANO: Majadiliano - dakika 20

- ❖ Washawishi washiriki kurudi kwenye mkutano wa jumla na kujadili hatua tofauti na wakati ulioamua na kikundi, kufikia, kwa njia ya majadiliano na maelezo, kwa kitu ambacho kinaonekana kama ratiba ya chini. Unaweza pia kuonyesha mstari wa kalenda kwenye slide kama muhtasari wa majadiliano.
 - ❖ Kisha, fanya majadiliano ya jumla juu ya masuala muhimu yafuatayo, waulize washiriki wanachofikiria kuhusu hoja zifuatazo na kuhakikisha kuwa habari muhimu hufichwa kkatika mazungumzo:
 - Tazamia nyuma kuhusu Kanuni za Mwongozo za kukabiliana na dhuluma ya jinsia tunazojadiliana. Itakuwa vipi kanuni hizo kutazamiwa katika huduma za afya?
 - o Mahali pa siri, ili mwathiriwa huwa hasemi kilichotokea mbele ya watu wengine katika eneo la mapokezi / chumba cha kusubiri;
 - o Upatikanaji wa mfanyakazi wa afya ya wanawake, au uwezekano wa mwanachama wa familia au rafiki, kuwapo kwa uchunguzi wowote wa matibabu anayoyataka;
 - o kutoa taarifa juu ya taratibu kabla ya kuwafanyisha wahusika mitihani, kuhakikisha wametunzwa;
 - o Kukusanya ushahidi fiche isipokuwa kama mtetezi anachagua kufichua, na kuzingatia hatari zaidi hili katika mazingira.
 - Watoto wanaweza kupata matibabu sawa na waathirika wazima, lakini kipimo kinahitajika kubadilishwa kulingana na uzito wa hali zao
 - Kupata uja uzito kutokana na dhuluma ya kimapenzi haimaanishi kuwa lazima mimba itaatolewa (ilivyodhibitishwa na Shirika la Afya Duniani) na ni salama kwa wanawake ambao tayari ni wajawazito (kwa hiyo hakuna haja ya kusubiri kupima uwepo wa mimba ili kumeza tembe za kuzuia mimba)
- Kupimwa uwepo wa virusi vinavyosababisha ukimwi haifai hadi angalau wiki 6 baada ya kuwa katika hali inayoambukiza, na kuzuia inafaa kufanywa kabla ya masaa 72 ya kwanza. Huduma za kutibiwa kutoambukizwa virusi vya ukimwi (PEP) ni za usalama, licha ya baadhi ya madhara yanayotokana na matumizi yao, na hivyo ni muhimu kuanza matumizi ya PEP, isipokuwa mhusika akiwa antambua kuwa ana virusi vya ukimwi.

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

- Ushahidi kisiri unafaa kukusanywa tu ikiwa unaweza kutumika katika mazingira na ikiwa mhusika anachagua.
 - Sio jukumu la huduma ya afya au mtaalamu wa dhuluma ya jinsia kuamua ikiwa ubakaji umefanyika. Wataalam wa afya wanaweza kuelezea tu yale waliyoyaona na kutoa maoni yao - iwezekanavyo - kwa kuzingatia majeraha au ushahidi mwingine kuhusu jinsi ya alivyolazimishwa kimapenzi na kiwango cha nguvu zilizotumika. Kugundua ubakaji unahitaji kuelewa kama mwathiriwa hakukubali kufanya ngono, ambayo sio lazima kwanza kutoa huduma, na pili sio jukumu la huduma za afya au wafanyakazi wa dhuluma ya jinsia, ambao wanapaswa kuunga mkono na kumwamini mhusika. Uamuzi kama ni hali ya ubakaji ni jukumu la watendaji wa kisheria / wa mahakama, na inahitaji taarifa za kazi na mfumo wa uchunguzi, ambayo inaweza kuathiriwa katika mazingira ya dharura.
- ❖ Tumia hatua hii ya mwisho ili kuanzisha majadiliano kuhusu hatua zinazoweza katika muktadha wa dharura.
- ❖ Eleza kuwa kuna rasilimali muhimu ambazo zinaweza kuleta habari zaidi, na ueleze kwa ufupi mambo yafuatayo:
- Miongozo ya IASC inatoa maelezo ya kina ya vitendo ambavyo watoa huduma za afya wanapaswa kuchukua katika mpangilio wa miradi (tathmini, uhamasishaji wa rasilimali, utekelezaji, ufuatiliaji & tathmini);
 - Shirika la Usimamizi wa Kliniki ya Waathirikaji wa Rasilimali: kunajisiwa, a Shirika la Afya Ulimwenguni: Huandaa mipangilio ya Kutumiwa na Wakimbizi na wakimbizi wa ndani pamoja na mbinu za matibabu ya waathirika wa dhuluma za kimapenzi, la shirika ya Kimataifa ya Uokoaji: Mfumo wa Mafunzoya utangazaji huonyesha kanuni na vitendo muhimu vya kutoa afya.
 - Mfuko huduma ya chini zaidi ya awali (MISP) kwa wahusika wa Afya ya Uzazi ni kuweka kipaumbele shughuli za kuokoa maisha ambazo zitatekelezwa wakati wa mwanzo wa kila mgogoro wa kijamii. MISP inazuia vifo vingi vya uzazi na kupunguza maradhi, hupunguza maambukizo virusi vya ukimwi, kuzuia na kukabiliana na matokeo ya unyanyasaji wa kijinsia, inajumuisha mipango ya utoaji wa huduma kamili za afya za uzazi.

Angalia Kifungu 10 kwa rasilimali za ziada juu ya majibu ya huduma za afya katika hali za dharura zinazohusika na dhuluma ya jinsia.

MKUTANO: Wajibu na majukumu katika kukabiliana na kutunza afya katika dharura zinazohusika na dhuluma ya jinsia – dakika 15.

- ❖ Wagawanye washiriki katika makundi mawili na kila kikundi kiwe mkabala wa kingine, na wewe katikati. Chagua kikundi kimoja kama "wafanyakazi wa dhuluma ya jinsia" (ikiwa ni pamoja na jujabiliana na hali tofauti, huduma za kisaikolojia, huduma za kijamii, nk), na kingine kama 'wafanyakazi wa afya' (ikiwa ni pamoja na wauguzi, madakikatari - miundo ya serikali au mashirika yasiyo ya serikali). Waulize kutumia dakika moja ya kuwasiliana na wana vikundi kuhusu kile ambacho wanapaswa kuwa katika kutoa huduma za afya kwa waathirika.
- ❖ Jadili kama kikundi. Hakikisha kuwa shughuli zifuatazo zinahusiana na mpango wa dharura ya dhuluma ya jinsia:
- Fanya mipangilio ya huduma za afya zinazohusiana na dhuluma ya jinsia
 - Tetea hatua ili kuboresha shida zilizotambuliwa katika huduma za afya
 - Fanya kazi na watendaji wa afya kutambua na kufundisha hoja za msingi za dhuluma ya jinsia katika vituo vyote vya afya
 - Fanya kazi na watendaji wa afya kutambua nafasi za mkutano, za siri ndani ya vituo vya afya
 - Wafundishe wafanyakazi wa afya na wafanyakazi wasiokuwa wa afya kuhusu kanuni za kukabiliana na dhuluma ya jinsia ili kumwunga mkono mwathiriwa na kutoa rufaa za kusaidia.

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

- ❖ Wafanyakazi wa afya, kwa upande mwingine, wanapaswa kuhakikisha kwamba wafanyakazi wa afya wamefundishwa, kwamba vituo vya afya vinatengenezwa, na kwamba mifumo sahihi ya matibabu inafanyika na kufuatiliwa.
- ❖ Sisitiza kwamba ingawaje wahusika wote kazi za kijamii wanajumuishwa ili kuhakikisha kuwa waathirika wa virusi vya ukimwi wana huduma nzuri na upatikanaji kwa urahisi wa huduma za afya, wafanyakazi wa dhuluma ya jinsia hawapaswi kutoa huduma za afya moja kwa moja, kununulia au kutoa madawa, au kusimamia watumishi wa afya. Wafanyakazi wa afya ndio wanaopaswa kutoa huduma za afya.

Mafunzo katika Dharura

Muda ni muhimu katika dharura. Kuna haja ya kutekeleza lakini mara nyingi wafanyakazi hawana ujuzi muhimu wa kutekeleza huduma zinazofaa. Ni muhimu kuwa urahisi wa kubadilisha akili wakati wa kutayarisha mafundisho. Si lazima yawe mafunzorasmi ya siku 3-5. Kwa mfano, kutenga saa moja kwa wiki ili kuwafundisha watumishi juu ya mada ambayo wamekuwa wanakabiliwa nayo ambayo imewashangaza. Tazama mafunzo kama mchakato unaoendelea ambao umeunganishwa katika msaada wao wa kawaida na usimamizi.

Sisitiza ujuzi wa msingi na kuwahimiza wafanyakazi kutafuta msaada wakati wa kushughulikia hali ngumu. Jumuisha usimamizi na usaidizi wakati wa mkabiliano. Fanya mijadiliano ya kila sikuna wafanya kazi ili kutoa usaidizi unaofaa na hali zilizotambuliwa pamoja na msaada wa kihisia kwa wafanyakazi wanaofanya kazi katika mazingira magumu na yasiyo nasalama.

- ❖ Sisitiza kwamba:
 - Wahusika katika kazi za kijamii wanapaswa kufahamu muda huu muhimu ili kuhakikisha usaidizi wa afya na kwamba taarifa hii itawasaidia kuwapa rufaa waathirika, kwa wakati, kupata huduma za kuokoa maisha.
- Ni kwa sababu ya muda uliopangwa ndipo mahitaji ya afya ya waathirika hupewa kipaumbele wakati wa dharura. Hitaji la kupata haki ya kisheria haipaswi kamwe kumzuia mwathirika kupata mpangilio kamili wa huduma za afya.

Tafakari: Hii inamaanisha nini kwangu?- Dakika 10

- ❖ Eleza kuwa sasa tunaelewa mambo muhimu ya huduma za afya katika hali ya dharura, utaendelea kutumia wakati fulani kutafakari nini maana yake kwa kila mmoja wao kama watu binafsi na katika mashirika yao.
- ❖ Uliza kila mtu kutumia dakika 5 kujaza fomu inayofaa katika Vitabu vya Washiriki:
 - Je, shirika langu tayari limeingiliana na mifumo ya huduma za afya kwa namna fulani?
 - Ikiwa ndiyo ndiyo, ninawezaje kuhakikisha huduma zangu zimefanyika katika hali za dharura?
 - Ikiwa hapana, ni nini jukumu langu kuhusiana na huduma za afya (k.m. Je, ninaweza kutumika kama kituo/ kiunganishi cha kuingilia, au kushiriki habari muhimu kwa jamii, kufanya rufaa, kufanya kazi pamoja na mashirika ya afya, nk)?
 - Kuna hatari yoyote kwangu kama mtu binafsi na/au kwa shirika langu? Vipi kuhusu wanawake na wasichana?
- ❖ Baada ya dakika 5, waulize washiriki kushirikiana na mtu mwingine kutoka shirika lake na kuhusisha kama inavyohitajika. Ikiwa hakuna mtu mwingine kutoka shirika moja, washiriki wanaweza kushirikiana na mtu mwingine na kujadili. Himiza washiriki kuuliza maswali au kutafuta ufafanuzi kutoka kwako kama inavyohitajika.
- ❖ Himiza washiriki kuuliza maswali au kutafuta ufafanuzi kutoka kwako kama inahitajika.

SESSION 9: MIPANGILIO YA RUFAA

Malengo ya kujifundisha:

- Jadili umuhimu wa mifumo ya uhamisho iliyo wazi, iliyosaidiwa vizuri katika mazingira ya dharura.
- Kuelewa nafasi ya washiriki ndani ya mfumo wa rufaa

Muda: saa 1

Vifaa vinavyohitajika: taa ya kumulika ubaoni, kiwambo, chati ukuta, mkanda, vijikaratasi vya kumbukumbu

Maandalizi ya Mkufunzi:

- Kagua vidokezo husika.
- Chapisha (Kifungu 7 - chapisha katika pande zote mbili za karatasi ikiwezekana) au uandike sifa za wahusika kwenye vikaratasi (pamoja na tabia iliyoandikwa kwa herufi kubwa kwa upande mmoja na maelezo yao/maandishi yaliyoandikwa kwa upande mwingine ili waweze kuisoma wakiwa wameiweka upande ulio na hoja kuu mbele yao).
- Tayarisha chati moja na picha za huduma katika mduara, karibu na picha ya mwanamke (angalia mfano hapa chini).
- Panga chati tofauti kwa kila huduma (mbili kwa huduma). Panga kila seti ya chati za huduma za kibinafsi katika maeneo mawili tofauti (k.m. chati moja ya afya, moja kwa ajili ya kisaikolojia, moja ya usalama, moja ya kisheria, nk nje na moja kwa upande wa ndani na nje au za kufanana). Gawa kila chati katika sehemu mbili ukiandika 'vikwazo' katika upande mmoja na 'mambo ya kuunga mkono' kwa upande mwingine.
- Ikiwa hutumii vidokezo, tengeneza chati za ubaoni zinazofaa kama ilivyoielezwa katika maelezo yafwatayo ya kikao.

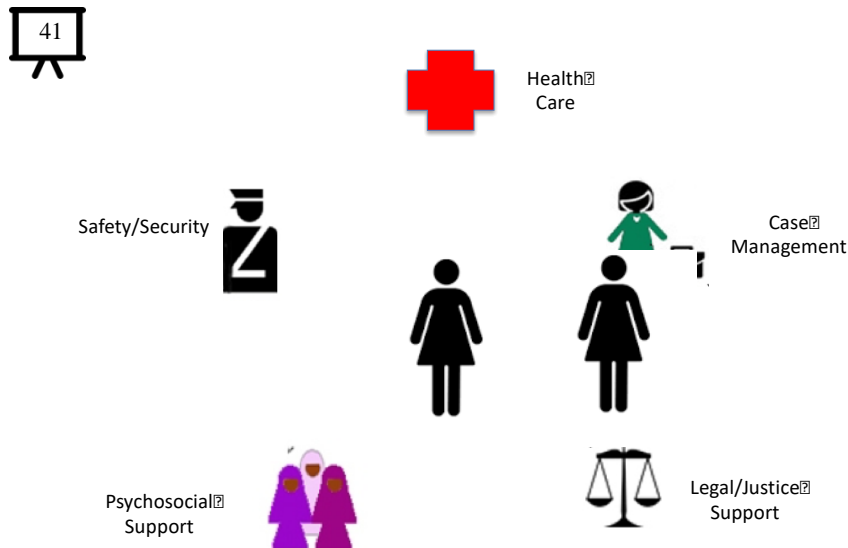
ZOEZI: Kuzunguka – dakika 10.

- ❖ Itishia watu 10 waliojitolea kutoka kwa washiriki. Shirikisha habari za sifa na majina kwa kila aliyejitolea. Waambie kufuata maagizo kwenye kipande cha karatasi. Ikibidi, saidia katika mchakato wa waathirika kuzunguka wakielekea watendaji tofauti.
- ❖ Muulize mwathiriwa jinsi alivyoona mpangilio.
- ❖ Waulize washiriki wengine (wasio waigizaji) waliyoyaona. Eleza matatizo, hususan kubainisha kwamba mwathiriwa hakupokea msaada wowote wa kweli, na kwamba amelazimika kusema aliyoyapitia, na mara nyingi, na kusababisha uwezekano wa kuumiza zaidi.

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

MAJADILIANO: Mazungumzo & Utangulizi wa Mifumo ya Rufaa - dakika 5.

- ❖ Weka chati kwenye ukuta ikiwa na picha za huduma (afya, kisaikolojia, uokoaji, kisheria, nk) katika mviringo, na picha ya mwanamke na/au msichana katikati (kama ilivyo hapo chini).

- ❖ Tanguliza mpangilio wa mfumo wa rufaa:
Mfumo rufaa ni mchakato wa uwiano huduma kwa njia ambayo waathirika wanaweza kupata huduma kwa urahisi, usalama na kwa siri. Mfumo wa rufaa bora unapaswa kuwa ni pamoja na watoa huduma wa dhuluma ya jinsia wenye mafundisho, na inapaswa kuwezesha upatikanaji wa huduma kwa waathirika **bila ya haja ya kurejea hadithi yao mara nyingi. Mwachirika atapata uzoefu fulani wa shida kila wakati anaelezea hadithi yake - lengo letu ni kuepuka shida iwezekanavyo wakati wa kuhakikisha utoaji wa huduma bora.**
- ❖ Eleza mifumo ya rufaa:
 - Ratibu utoaji wa huduma na kuwezesha upatikanaji wa huduma kwa waathirika.
 - Boresha upatikanaji wa huduma kwa ubora kwa waathirika wa dhuluma ya jinsia.
 - Toa msaada kuhakikisha kwamba waathirika ni washiriki wanaohusika katika kufafanua mahitaji yao na kuamua ni chaguo gani zinazofaa zaidi mahitaji hayo.
- ❖ Chukua maswali yoyote kutoka kwa washiriki na kujadili.

MAFUNZO YA HALI YA KAZI: Vikwazo vya Mfumo wa Unaotumika wa rufaa – Dakika 20.

- ❖ Wagawanye washiriki katika vikundi viwili, na washiriki kila mmoja kwenye maeneo ambayo kuna chati za ubaoni kwa kila aina ya huduma. Ndani ya kila kikundi, wagawanye zaidi ili washiriki angalau 2 waweze kuanza kila chati. Waombe kufikiri juu ya maelezo ya baada ya (wazo moja kwa kila maegesho) mambo ambayo yanaweza kuzuia mfumo wa rufaa kutumika (Jambo ambalo lingezuia huduma za kufanya kazi pamoja, na kuzuia waathirika kutoka kupata huduma kamili ya huduma) na vitu ambavyo vitasaidia mfumo wa kurejea kufanya kazi vizuri, na hivyo wahakikishe waathirika wanaweza kupata huduma kamilifu kwa usalama, kwa ufanisi na kwa siri. Wape dakika 3 kuandika mambo mengi iwezekanavyo, kisha piga makofi au kupigia filimbi ili kuonyesha

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

kwamba wanapaswa kuhamia kwenye chati/huduma inayofuata, wakiongeza kitu chochote ambacho hakipo (bila kurudia).

- ❖ Waulize washiriki kuzingatia makundi yote ya waathirika katika majadiliano yao - k.m. watoto, wasichana wachanga, waathirika wenye ulemavu, waathirika wa tofauti za kidini na kikabila, nk.

MKUTANO: Mazungumzo & Uwasilisho - dakika 15.

- ❖ Leta vikundi pamoja na mjadili.
- ❖ Kama kikundi, jadili vikwazo na mambo ya kuwezesha yaliyotambuliwa. Je! Mapendekezo kutoka kwa kundi la pili ni vikwazo vilivyotambuliwa kikundi cha kwanza?
- ❖ Eleza kanuni na vitendo muhimu vinavyohusika katika mifumo ya rufaa.

Kanuni:

- Hakikisha kanuni za kukabiliana na dhuluma ya jinsia zifuatwa. Kwa mfano, hakikisha kuwa taarifa za kibinafsi zinashirikiwa tu kwa idhini ya mwathiriwa na kwa kumpa msaada wa wa huduma. Anzisha mifumo ili kuhakikisha kuwa taarifa za waathirika hazipatikani kwa wengine.
- Usichukue hatua bila ruhusa ya mwathiriwa. Kuheshimu matakwa na uchaguzi wa mwathirika ni muhimu katika kutoa mifumo ya rufaa. Kuwa na hoja nyingi za kusaidia kwenye mfumo wa huduma, pia saidia kuhakikisha kuwa mwathiriwa anaweza kupata huduma na msaada wakati na jinsi anavyochagua.
- Weka kpaumbele usalama wa waathirika. Hii ni pamoja na kuhakikisha kuwa watu wenye shida kufikia wanapata huduma zinazofaa kwa usalama. Inaweza kumaanisha kuhusisha shughuli za dhuluma ya jinsia katika huduma zingine au maeneo mengine (kwa mfano vituo vya afya) au kutumia shughuli zingine kutoa hatua ya busara kwa shughuli maalum za dhuluma ya jinsia (kwa mfano shughuli za wanawake za kawaida zinawawezesha waathirika Kukabiiiana na hali ya dharura bila kuonyesha kwamba kuna shida) .
- Idadi ya watu inayoifahamu hali hiyo iwe kwa kiwango cha chini.
- Wape sehemu iliyo salama na ya siri.
- Mlezi mwenye kuaminiwa lazima awe pamoja na mtetezi aliye chini ya umri wa miaka 18.
- Hakuna kulazimisha mtu yeyote, kumshawishi au kumshikishia mwathiriwa huyo kutoa taarifa.

Mambo muhimu ya kutenda:

- Mara kwa mara huhusisha wanawake na wasichana, jamii, na watoa huduma ili kutathmini, kuboresha, na kubadilisha njia ya rufaa, inavyohitajika.
- Watendaji wa dhuluma ya jinsia wanahitaji kuelimisha na kuhamasisha sekta nyingine kuhusu majukumu yao.
- Kuwasiliana na miili ya uwiano na vikundi vya kazi ili kujadili masuala na maswala yanayotokea.

- ❖ Tathmini ya matendo ya muhimu katika Mfumo wa kukabiiiana na DHULUMA YA JINSIA kwa kutoa rufaa:

- Fanya ramani ya huduma zilizopo kwa waathirika wa dhuluma ya jinsia.
- Endeleza njia za rufaa zinazofaa kwa mazingira, na hoja zinazolingana na mahitaji ya waathirika tofauti (yaani, watoto, vijana, watu wazima, waathirika wenye ulemavu, nk).
- Sambaza habari juu ya njia za rufaa kati ya watoa huduma na hojaza msingi za dhuluma ya jinsia.

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

- Anzisha na/au tetea mikutano ya kila mara kati ya watoa huduma.
- Ruhusu nyingine zipate habari kuhusiana na njia za rufaa na kanuni za kukabiliana na dhuluma ya jinsia.

TAFAKARI: hii inamaanisha nini kwangu? - dakika 10.

- ❖ Mwulize kila mtu kutumia dakika 5 kujaza fomu inayofaa katika Vitabu vya Washiriki:
 - Je shirika langu tayari limeingiliana na mfumo wa rufaa wa dhuluma ya jinsia kwa namna fulani? vipi?
 - Ikiwa hapana, nitaweza kutumika kama hatua ya kusaidia? Naweza kutoa taarifa kwa waathirika? Lazima nipate kuhusishwa na mashirika mengine?
 - Ni hatari gani kwangu kama mtu binafsi na/au kwa shirika langu? Vipi kuhusu wanawake na wasichana?
- ❖ Baada ya dakika 5, waulize washiriki kushirikiana na mtu mwingine kutoka shirika lake na kuongeza au kubadilisha ikiwa itahitajika. Ikiwa hakuna mtu mwingine wa kutoka shirika moja, washiriki wanaweza kushirikiana na mtu mwingine wa shirika nyingine na kujadili.
- ❖ Himiza washiriki kuuliza maswali au kutafuta ufafanuzi kutoka kwako kama inahitajika.

SIKU YA 3

UTANGULIZI WA SIKU

- ❖ Waulize washiriki katika mkutano kutambua majadiliano muhimu kutoka siku iliyopita. Hii inaweza kufanyika kwa mtindo wowote na washiriki binafsi wakitoa majibu mmoja baada ya mwingin, au unaweza kuuliza mshiriki mmoja kutoa muhtasari mfupi wa mada ya siku na hoja muhimu za kujifundisha.
- ❖ Eleza mtazamo wa Siku ya 3.
- ❖ Endesha shughuli za mbinu za kujitegemea.

Siku ya 3	
Muda	Kikao
3:00 – 3:15	Utangulizi wa Siku
3:15 – 4:45	10 – Huduma kwa jamii
4:45 – 5:00	Mapumziko ya chai/kahawa
5:00 – 7:10	11 - Kupunguza Hatari
7:10 – 8:30	Chakula cha mchana (ikiwa ni pamoja dakika 20 za kuimarisha nguvu)
8:30 – 9:30	12 – Kukabiliana na hali nyingine za unyanyasaji wa kijinsia kaika nyakati za dharura
9:30 – 9:45	Mapumziko ya chai/kahawa
9:45 – 10:45	13 – Utunzaji wa habari na uwazi
10:45 – 11:00	Hitimisho

KIKAO CHA10: HUDUMA KWA JAMII

Malengo ya Kujiifundisha:

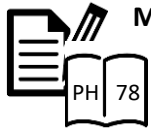
- Jadili ujumbe muhimu na mifumo ya huduma ya jamii wakati unahamasisha jamii habari kuhusu dhuluma ya jinsia katika nyakati za dharura.

Muda: saa 1 dakika 30

Vifaa vinavyohitajika: Kifaa cha kuangaza ukuta, kiwambo, chokoleti au visawekama zawadi.

Maandalizi ya Mkufunzi:

Kagua vidokezo husika.

Ikiwa hutumii vidokezo, tengeneza chati za ubaoni zinazofaa kama ilivyoielezwa katika maelezo yafwatayo ya kikao.

MKUTANO: Utangulizi wa Huduma kwa jamii/ Hamasisho katika wakati wa dharura - dakika 10.

- ❖ Waulize washiriki - ni nini lengo la kufikia jamii / kuhamasisha jamii kwa dharura? Eleza kuwa katika hali ya dharura, kutoa habari kwa jamii sio kuhusu kubadilisha kanuni za jamii au kuzuia vurugu zaidi duniani kote. Kutoa habari katika muktadha huu ni kuhusu kuhakikisha upatikanaji wa huduma za haraka na kwa usalama iwezekanavyo.
- ❖ Jadili umuhimu wa huduma kwa jamii- hata huduma bora hazina maana ikiwa jamii - na hasa wanawake na wasichana - haijilikani jinsi ya kuifikia Huduma kwa jamii pia ni muhimu katika kusaidia jitihada za kupunguza hatari.
- ❖ Tathmini Mfano wa mipangilio ya kuhamasisha jamii. Watapata mbinu za kuhamasisha jamii katika nguzo ya "Upatikanaji wa Huduma za Uokoaji" na pia katika "Nguzo ya Kupunguza Hatari" ya Mfano wa Programu.

KUFIKIRIA KATIKA KIKUNDI: kutafuta njia sahihi za kuhudumia jamii - dakika 20.

- ❖ Waulize washiriki kuunda vikundi na wenzao wa kutoka kwa shirika lao, na tafakari majibu kwa maswali yafuatayo:
 1. Ni njia gani tofauti za kuhudumia jamii kwa njia ambazo unatumia / zilitumiwa katika kazi yako?
 2. Je, ni ujumbe gani muhimu unaozingatia katika kuhudumia jamii yako?
- ❖ Waulize washiriki kutazama mjadala wa kutayarasha orodha zao. Unda orodha moja ya kikundi ama vikundi vinavyowasilisha matokeo yao ya kutafakari.

MKUTANO: Njia za kuweka kipaumbele & ujumbe katika hali za dharura - dakika 20.

- ❖ Sambaza vitambulisho sita kwa kila mshiriki (tatu za kila rangi mbili au maumbo) na uwaombe kutumia alama moja ya rangi/sura ili kutambua njia za jamii za kipaumbele na nyingine ili kutambua ujumbe wa kipaumbele katika mazingira ya dharura. Wanaweza kuweka kitambulisho kimoja kwa kila mmoja au kadhaa kwa mmoja ikiwa wanataka kuonyesha umuhimu wake katika jamii.
- ❖ Jadili matokeo kama kundi. Eleza habari muhimu zifuatazo:

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

Dhuluma ya kimapenzi - Wakati wa dharura, unyanyasaji wa kijinsia huenea zaidi na unaweza kusaidiwa kwa haraka ili kuokoa maisha hasa ikiwa kuna uwezo wa kufikia kliniki ya afya yenye mafunzoya kukabiliana na unyanyasaji wa mapenzi katika muda unaofaa.

- Upatikanaji wa huduma (hususan huduma za afya za kuokoa maisha) - Waathiriwa wanahitaji kujua wapi kupata msaada. Aidha, huduma - hasa huduma za afya – zinafaa kutatuliwa kwa muda mfupi.
- Shughuli ambazo zinaweza kusaidia kupunguza hatari ya wanawake na wasichana waliodhulumiwa kimapenzi -Thibitisha njia ambazo jamii inaweza kuhamasisha na kuzuia hatari zinazohusika na dhuluma ya jinsia

❖ Eleza njia muhimu za kutoa huduma za kijamii:

- Kutumia vipaza sauti
- Usambazaji wa habari, elimu, mawasiliano , vifaa, mabango na majarida
- Mikutano (watu 15-50) au majadiliano ya kikundi kidogo (watu 5-10) - ikiwa ni pamoja na kueneza habari katika shughuli nyingine, kama vile usambazaji wa vifaa au chakula
- Mtandao wa kijamii
- Tuvuti (k.m. www.refugee.info)

❖ Ongoza majadiliano mafupi juu ya usalama:

- o Usalama wa wanawake na wasichana unaowasiliana nao - watu hupoteza uaminifu wakati wa migogoro, na familia haziwezi kufahamu ikiwa mwanamke huzungumza na mtu asiyemfahamu, hasa ikiwa ni wafanyakazi wa kiume. Kuzungumza na mgeni wakati mwingine kunaweza kusababisha ufungwa au unyanyasaji wa kimwili.
- o Usalama wa Wafanyikazi - wakati unyanyasaji wa kijinsia inatumiwa kama silaha ya kuwadhalilisha watu, wanaokiuka haki hawawezi kukubali majadiliano kuhusu dhuluma ya jinsia.
- o Tabia za kitamaduni za kuleta aina tofauti za dhuluma ya jinsia
- o Katika hali nyingi za dharura, wanaume hawataruhusu wanawake kukutana pamoja au kujihamasisha. Ni muhimu kuzingatia na kuhakikisha usalama wa wanawake na wasichana wakati wa kuamua juu ya ujumbe na njia za kubadilishana habari katika jamii. Ongea na wanawake na wasichana!

MKUTANO: Mazoezi ya Utoaji wa huduma bora katikaJamii – Dakika 40.

- ❖ Eleza sifa muhimu za kutoa ujumbe katika jamii.
Waulize washiriki kutoa mifano halisi ya kila sifa zilizo hapa chini:

- **Uwazi**- Kutunza mpangilio na maana ya ujumbe.
- **Rahisi** kusoma / kusikia / kuelewa, - picha zinapaswa kusema, zenye maana kubwa na za maana ya kitamaduni; maneno yaliyotumika ni makubwa na ya kawaida. Tumia lugha ya kawaida ambayo kila mtu anaelewa.
- **Inafwatilia matendo** - ujumbe unaosaidia jamii / wanawake na wasichana / waathirika kujua nini cha kufanya ili kusaidiana wenyewe
- **Maalum** –Ina maelezo na kuelekeza.
- **Ina usaidizi** - kuonyesha hatua nzuri na mtazamo. Haiegemei. Maonyesho mabaya hayafanyi kazi. Watu mara nyingi hawajioni kama shida zenyewe, na hakuna mtu anapenda kuhubiriwa. Ni bora kutengeneza tabia nzuri ambazo zinaweza kufuatwa.
- **Ni maalum**, picha za unyanyasaji dhidi ya wanawake na wasichana hazipaswi kutumika katika ujumbe wa mawasiliano ya jamii. Kuonyesha picha za unyanyasaji kunaweza kuimarisha vurugu hii, na inaweza pia kuwa kivuli cha hatari kwa waathirika wa vurugu.

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

- **Mada** yanapaswa kujulisha jamii kuhusu huduma za kukabiliana na dhuluma ya jinsia na vitendo vya kupunguza hatari.
- **Ujumbe** unapaswa kuundwa ili kufikia watu wengi iwezekanavyo. Kuzingatia kiwango cha jumla cha kusoma na kuandika.
- **Ujumbe** unapaswa pia kuhusisha wengi iwezekanavyo. Inapowezekana, hakikisha kuwa makundi tofauti ya wanawake na wasichana - ikiwa ni pamoja na vikundi vyote vya umri, viwango vyote vya uwezo, kikabila, nk - huonyeshwa katika picha za kuhudumia jamii. Tumia ujumbe wa kuhudumia jamii ili kuonyesha kuwa huduma maalum zinapatikana kwa makundi husika pia.
- **Daima** fikiria usalama wa wafanyakazi na wanawake na wasichana. Ujumbe fulani utaonekanaje kwa wanachama tofauti wa jamii au vikundi vyenye silaha, na hii ina maana gani kwako, au kwa wanawake na wasichana?

- ❖ Wagawanye washiriki katika vikundi vitatu. Wape toleo la mifano (Kifungu 7) na uombe vikundi kupima kila bango kwa kutumia kiwango cha 1-3 (1 ni maskini, 2 ni wastani, 3 ni nzuri) kwa kuzingatia mchanganyiko wa sifa hapo juu.
- ❖ Rudi kwenye mjadala na kujadili.

Ingawa mifano vilivyoonyeshwa ni vifaa vya picha (bango, vipeperushi na mabango kuu) matendo sawa juu ya ujumbe hupewa vyombo vya habari vingine vinavyotumiwa kwa ufahamu, iwe ni katika ukumbi wa michezo, redio, vipeperushi, TV, ujumbe wa maandishi, nk.

- ❖ Eleza njia tofauti za kusambaza habari, ikiwa ni pamoja na tovuti (k.m. www.refugee.info), vyombo vya habari vya kijamii, na programu za simu. Hizi zitakuwa muhimu hasa katika maeneo yenye upatikanaji zaidi wa teknolojia. Aina za ujumbe, urefu na muundo zitahitaji kubadilishwa kufuatana na vyombo vya habari tofauti - k.m. Ujumbe uliosambazwa kwenye Twitter utahitajika kuwa mfupi na wa msingi wa maandishi, ilhali vipeperushi vitakuwa na maelezo zaidi ya kuona.

- ❖ Eleza kuwa kwa kuwa kwa vile inaweza kuwa vigumu kutambua ujumbe maalum unayohitaji wakati wa mgogoro, unaweza kuandaa vifaa vya kujishughulisha kabla, upange picha ukiacha nafasi ya kuandika ujumbe. Onyesha mfano kutoka kwa mabango yaliyo tupu.
- ❖ Eleza kuwa ingawaje ni bora kuwa na picha ambazo ni za kiutamaduni sawa katika jamii, wakati wa dharura ni sawa kutumia picha zinazotoa taarifa sahihi hata kama haziwakilishi jamii iliyoathirika (zingatia miiko ya utamaduni). Hali itakapokuwa thabiti utapata muda mwingi wa kufanya uwakilishi sahihi wa jamii, utakuwa na muda wa kuboresha ujumbe; hata hivyo, wakati kudumu kwa hali ya dharura ni bora kuhakikisha taarifa njema inashirikiwa hata ikiwa haionekani kuwa sahihi.
- ❖ Unapoamua jinsi ya kugawana habari katika huduma za jamii, kukumbuka vikwazo ambavyo wanawake na wasichana wanaweza kukabiliana navyo katika kupata habari - kwa mfano, wanawake na wasichana wapo katika maeneo ambayo vyombo vya habari vinaweza kuwapata? Ni muhimu kutumia njia mbalimbali na kuzingatia jinsi wanawake na wasichana wanaweza kupata habari bora zaidi.
- ❖ Usalama ni kipengele muhimu cha kuzingatia katika kuunda ujumbe na njia za kuhamasisha jamii. Katika baadhi ya matukio, inaweza vyema kupanga ujumbe wako ili kuzungumza na makundi madogo ya wanawake badala ya kufanya kampeni za jamii za ufahamu wa jamii. Katika hali nyingine, kinyume kinaweza kuwa kweli. Utazungumzia hili na timu za wafanyakazi na wanawake na wasichana ili kuhakikisha hakuna hatari za ziada zinazojitokeza.

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

KUMBUKA kwamba njia hii ya kusambaza ujumbe inapendekeza njia ambazo wanawake na wasichana wanaweza kupunguza hatari za dhuluma ya jinsia wanazokabiliana nazo. Haipaswi kamwe kutumiwa kupendekeza kwamba ilikuwa kosa la mwathiriwa ikamfanya kupigwa au kubakwa kwa kukosa kufwata mapendekezo haya. Mtu anayehusika na ubakaji daima ni mkandamizaji.

KIKAO CHA 11: Kupunguza hatari kwa wanawake na wasichana wakati wa dharura

Malengo ya Kujifundisha:

- Chunguza njia za kupunguza hatari na kuwapa mahitaji ya msingi wanawake na wasichana katika hali za dharura.

Muda: Masaa 2 dakika 10

Vifaa vinavyohitajika: Chombo cha kumulika ukutani, kiwambo.

Maandalizi ya Mkufunzi:

- Kagua vidokezo husika.
 - Jifundishe kuhusu mifumo ya utoaji taarifa na mahitaji katika hali husika kabla ya Kikao hiki. Unaweza kuuliza timu za jamii husika, au kuwasiliana na nguzo ndogo ya kijamii inayohusiana na dhuluma ya jinsia au kikundi cha kufanya kazi / mbinu ya kupangilia ili kujua jinsi matukio yanapaswa kuhesabiwa na nini mpangilio wa uchunguzi/majibu yanayoonekana. Weka habari hii kwenye Kidokezo cha 19.
 - Hakikisha kwamba washiriki wote wana ufahamu wa mazingira. Fanya maelezo kwa kila kikundi.
 - Chapisha au uandaa kadi zinazoambatana na hatari na mkakati husika (angalia Kifungu 7).

Kufikiria katika kikundi kidogo: hatari kwa wanawake na wasichana katika dharura – Dakika 40.

- ❖ Eleza kuwa katika Kikao hiki utazingatia hatari ambazo wanawake na wasichana wanakabiliwa nazo katika mazingira ya dharura, pamoja na hatari zinazohusika katika kupata msaada wa kijamii. fundisho hili ni kupunguza hatari za wasichana na wasichana katika hali ya dharura/baada ya dharura, na kulinda wale ambao tayari wamepitia vurugu kutokana na madhara zaidi.
- ❖ Wagawanye washiriki katika vikundi walivyokuwa katika Kikao cha 2: Wanawake, Wasichana katika hali za dharura zinazohusiana na dhuluma za kijinsia, na kuwakumbusha mifano ya hali za wanawake na wasichana waliyotengeneza. Waulize washiriki kufikiri juu ya hali ya dharura ambayo wamekuwa wakitumia tangu mwanzo wa mafundisho, na kuangalia ramani iliyojumuishwa, na kutumia dakika chache kusoma maelezo ya kina ya habari husika (hii ni habari sawa na ile iliyotumiwa wakati wa kikao cha mazoezi ya tathmini siku ya 1).
- ❖ Eleza kila kikundi kupitia taarifa na kutambua hatari ambazo mfano walio nao unaonyesha na jinsi ya kukabiliana na hali hizo. Wanapaswa kupanga hatari hizo katika mojawapo ya makundi manne yafuatayo.

1. Nafasi ya kuishi & mpangilio wa kambi

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

2. Mahitaji yasiyosawazishwa
3. utoaji wa huduma
4. Kusambaza habari & Kushiriki

Kabla ya hatua hii, jaribu kupima kiwango cha ujuzi na uzoefu wa washiriki wako katika 'mfumo wa kijamii. Ikiwa wanafahamu sekta tofauti, kama vile Maji na Usafi (WASH), makazi, nk basi kikundi itakuwa sawa, jinsi kikundi kilivyoorodhesha. Ikiwa, hata hivyo, baadhi ya washiriki wana uzoefu mdogo katika mfumo huu, jaribu kuwaweka katika vikundi na wengine ambao wana uzoefu zaidi. Hii inaweza kumaanisha kuwachanganya katika makundi tofauti kuliko yale yaliyotumika kwa 'wanawake, wasichana & dhuluma ya jinsia katika kikao cha hali za dharura.'

- ❖ Katika mkutano (kuweka vikundi vikao pamoja), fanya vipande vya kadi vya rangi tofauti kwa kila kikundi ili kuwakilisha kikundi cha umri. Soma habari zinazohusu vikunfi, ukiomba vikundi kuongeza kadi zao kila wakati wanaposikia hatari waliyoiua. Ikiwa inahitajika na una wakati, uliza kikundi kuelezea hatari jinsi inavyojulikana (na hasa kama makundi hayakubaliani). Hakikisha zifuatazo zinajitokeza, ikiwa ni pamoja na hatari fulani kwa kila kikundi cha umri:

Mpangilio	Hatari katika Hali
Nafasi ya kuishi & mpangilio wa kambi.	<ul style="list-style-type: none"> - Ukosefu wa mwangaza - makao ya wageni na familia nyingi zinazoishi pamoja hutoa ulinzi dhidi ya unyanyasaji wa kijinsia - maeneo mengine ya kuishi ni karibu na mto na kichaka - vyoo vipo mbali na maeneo ya kuishi, na karibu na maeneo ya kichaka - vyoo vilivyotengenezwa kwa plastiki, havina kufuli, na haviyatengwa kwa wanaume na wanawake - baadhi ya mabwawa ya maji yapo katika maeneo ya pekee - Watoto wengine wanapaswa kupitia maeneo ya misitu na soko (ambako wanaume huwa walevi) kwenda shuleni - Sehemu za malazi zilizojaa, karibu na baa mahali wanaume huwa wanalewa
Mahitaji yasiyosawazishwa	<ul style="list-style-type: none"> - ukosefu wa kuni inamaanisha wanawake na wasichana wanahitaji kusafiri umbali mrefu na kupitia maeneo yasiyo salama - ukosefu wa vifaa vya kuogelea humaanisha watu huoga katika mto, pia husababisha wasiwasi wa usafi - Mabwawa ya maji hayatoshi kumaanisha wanawake na wasichana wanapaswa kusubiri kwa muda mrefu, wakikabiliwa na mashambulizi ya kimwili kutoka kwa wavulana wanaowavamia - ukosefu wa vifaa vya usafi wa hedhi, na kusababisha wanawake na wasichana kujificha mbali na makazi wakati wa hedhi na kuwa na hatari ya kushambuliwa.
Utoaji wa huduma	<ul style="list-style-type: none"> - Kuchanganyikiwa, na wanaume walio karibu na milango ya ukumbi wanaweza kuwa hatari kwa wanawake. - Wafanyakazi wa usambazaji ni wanaume wote, hawajajifundisha vizuri - Wengi wa watoa huduma za afya ni wanaume, na husababisha hatari ya unyanyasaji. - Ofisi ya mashirika ya kutoa usaidizi wa kisaikolojia ziko karibu na soko, ambako mara nyingi wanaume hupatikana wakilewa. - usalama unaotolewa na jeshi la serikali, wasichana wengi huonekana wakienda kwenye makambi, na kusababisha hatari ya kunyanyaswa

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

	<ul style="list-style-type: none"> - Ukosefu wa polisi katika sehemu mpya za kambi, kuwepo kwa polisi wachache usiku - vikundi vyenye silaha vikiruhusiwa kwenye kambi - Ukosefu wa utaratibu wa maoni/malalamiko
Kusambaza Habari na Kushiriki	<ul style="list-style-type: none"> - kukosekana kwa mashauriano husababisha vyoo vilivyo mbali na makazi ya wanawake huleta hatari wakati wa kusafiri, mabwawa yasiyo na maji ya kutosha, ukosefu wa vifaa vya kuoga na vifaa vya usafi wa hedhi, nk. - ukosefu wa mashauriano juu ya aina mgawo husababisha hatari za wanawake na wasichana kulazimika kushiriki katika ukahaba ili kuongeza chakula, kwa kuwa ni wajibu wao kulisha familia zao - ukosefu wa habari kuhusu huduma zinazopaswa kutolewa kwa njia ya bure kwanawake na wasichana wanapoathiriwa na a unyanyasaji wa kijinsia na pamoja na kunyanyaswa na watoa huduma

Kufikiria katika kikundi: Kulinganisha Mikakati ya Kuunguza Hatari – Dakika 30.

- ❖ Sasa, wagawanye washiriki katika makundi manne, na usambaze seti ya kadi zinazofanana kwa kila kikundi (Kifungu 7), pamoja na kadi zisizo na maandishi. Kila kikundi kinapaswa kufananisha mikakati ya uwezo na hatari ambazo watashughulikia, kukumbuka kwamba baadhi ya mikakati inaweza kushughulikia hatari nyingi (wanaweza kuzitenga kwa kuchora mistari kwa kila mmoja). Makundi yanaweza pia kuandika mikakati ya ziada kwenye kadi tupu na kuzilinganisha inavyofaa.

- ❖ Tembea ukitazamia picha zao na kujadili - tumia jedwali ifuatayo, inavyofaa.

Mpangilio	Hatari katika Hali	Mikakati ya uwezekano
Nafasi ya kuishi & mpangilio wa kambi.i	<ul style="list-style-type: none"> - Ukosefu wa taa - makao ya wageni na familia nyingi zinazoishi pamoja hutoa ulinzi dhidi ya unyanyasaji wa kijinsia - maeneo mengine ya kuishi ni karibu na mto na kichaka - vyoo vipo mbali na maeneo ya kuishi, na karibu na maeneo ya kichaka - vyoo vilivyotengenezwa kwa plastiki, havina kufuli, na havijatengwa kwa wanaume na wanawake - baadhi ya mabwawa ya maji yapo katika maeneo ya pekee - Watoto wengine wanapaswa kupitia maeneo ya misitu na soko (ambako wanaume huwa walevi) kwenda shuleni - Sehemu za malazi zilizojaa, karibu na baa mahali wanaume huwa wanalewa 	<ul style="list-style-type: none"> - Kufanya ukaguzi wa mara kwa mara wa usalama; - Kusambaza taa; - usambazaji taa za nguvu za jua; - makao, vyoo na bafu zilizowekwa na milango na kufuli; - Nyumba zinazoongozwa na wanawake walio karibu / katikati ya kambi / jamii; - Kuweka huduma, ikiwa ni pamoja na zile maalum za dhuluma ya jinsia, inayoongozwa na majadiliano na tathmini ya hatari kwa wanawake na wasichana - Timu / makundi ya usalama au jamii (za doria) zingatia kuwa makundi ya kukusanya habari/kufanya doria lazima yasiwe na silaha wakati wowote iwezekanavyo - wanaume wenye bunduki, bila kujali kundi zao, nguo, au ushirikiano, wanaweza kuwa hatari kwa wanawake na wasichana; - Vikundi vya kufanya doria/kuteka maji na kuni

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

<p>Mahitaji yasiyosawazishwa</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ukosefu wa kuni inamaanisha wanawake na wasichana wanahitaji kusafiri umbali mrefu na kupitia maeneo yasiyo salama - ukosefu wa vifaa vya kuogelea humaanisha watu huoga katika mto, pia husababisha wasiwasi wa usafi - Mabwawa ya maji hayatoshi kumaanisha wanawake na wasichana wanapaswa kusubiri kwa muda mrefu, wakikabiliwa na mashambulizi ya kimwili kutoka kwa wavulana wanaowavamia - ukosefu wa vifaa vya usafi wa hedhi, na kusababisha wanawake na wasichana kujificha mbali na makazi wakati wa hedhi na kuwa na hatari ya kushambuliwa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Chombo cha usafi na usambazaji wa kulingana na majadiliano na wanawake na wasichana; - kadi ya mgawo kwa viongozi wa kike wa nyumba; - usambazaji wa mafuta au majiko yanayofaa; - msaada wa kifedha ukifanywa kwa kutumia risiti; - Kanuni za kufanya kazi kwa wafanyakazi ambao wako wazi kuhusu dhuluma ya kimapenzi.
<p>Utoaji wa huduma</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Kuchanganyikiwa, na wanaume walio karibu na milango ya ukumbi wanaweza kuwa hatari kwa wanawake. - Wafanyakazi wa usambazaji ni wanaume wote, hawajajifundisha vizuri - Wengi wa watoa huduma za afya ni wanaume, na husababisha hatari ya unyanyasaji. - Ofisi ya mashirika ya kutoa usaidizi wa kisaikolojia ziko karibu na soko, ambako mara nyingi wanaume hupatikana wakilewa. - usalama unaotolewa na jeshi la serikali, wasichana wengi huonekana wakienda kwenye makambi, na kusababisha hatari ya kunyanyaswa - Ukosefu wa polisi katika sehemu mpya za kambi, kuwepo kwa polisi wachache usiku - vikundi vyenye silaha vikiruhusiwa kwenye kambi - Ukosefu wa utaratibu wa maoni/malalamiko 	<ul style="list-style-type: none"> - Hakikisha uwepo wa wafanyakazi wa kike katika usambazaji - Vituo vya usambazaji vilivyoandaliwa, itifaki maalum kwa watu walio katika mazingira magumu kama watu wenye ulemavu, nyumba zinazoongozwa na watoto, wazee, wanawake wajawazito/wanaonyonyesha, Mama wa pekee. - Kanuni za mafunzokwa wafanyakazi wa usambazaji ambazo ni wazi kuhusu dhuluma za kijinsia, mifumo ya taarifa za siri adhabu nzito kwa ukiukaji - Ufuatiliaj, kubuni na utekelezaji wa shughuli ili kuhakikisha kusiwe na madhara; - Hakikisha huduma za ubora na mifumo ya rufaa ili kuepukadhuluma za kujirudia.
<p>Kusambaza Habari na Kushiriki</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kukosekana kwa mashauriano husababisha vyoo vilivyo mbali na makazi ya wanawake huleta hatari wakati wa kusafiri, mabwawa yasiyo na maji ya kutosha, ukosefu wa vifaa vya kuoga na vifaa vya usafi wa hedhi, nk. 	<ul style="list-style-type: none"> - wanawake kushiriki katika mazungumzo na maamuzi - Weka utaratibu rahisi kupata wa kutoa habari za siri - Mafunzoya kuongeza uwezo wa viongozi wa jamii au kamati za kambi, kuhakikisha makundi ya

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

	<ul style="list-style-type: none"> - ukosefu wa mashauriano juu ya aina mgawo husababisha hatari za wanawake na wasichana kulazimika kushiriki katika ukahaba ili kuongeza chakula, kwa kuwa ni wajibu wao kulisha familia zao - ukosefu wa habari kuhusu huduma zinazopaswa kutolewa kwa njia ya bure kwanawake na wasichana wanapoathiriwa na a unyanyasaji wa kijinsia na pamoja na kunyanyaswa na watoa huduma 	<p>wanawake na viongozi wanahusishwa katika mchakato wa kufikia jamii</p> <ul style="list-style-type: none"> - mikutano ya jamii na wafanyakazi wa sekta ya usalama
--	--	--

Pata maelezo kuhusu mifumo ya utoaji taarifa na mahitaji katika mazingira husika kabla ya Kikao hiki. Unaweza kuuliza timu za jamii, au kuwasiliana na nguzo ndogozinazohusika na dhuluma ya jinsia au kikundi cha wafanya kazi / uendeshaji ili kujua jinsi matukio yanapaswa kuhesabiwa na jinsi mchakato wa uchunguzi / majibu unavyoonekana.

MKUTANO: Dhuluma ya Kimapenzi- dakika 30

- ❖ Eleza hoja za mjadala uliopita kuhusu unyanyasaji wa kijinsia, elezea kuwa mara nyingi wanawake na wasichana wanakabiliwa na hatari kutokana na mashirika, shughuli na watu binafsi wanaohitaji kuwaunga mkono na kuwalinda.
- ❖ Waulize washiriki ikiwa wamesikia unyanyasaji wa kijinsia. Waulize wajitolee kuelezea maana ya neno hili. Tangaza ufafanuzi wafuatayo:

Unyanyasaji wa kijinsia ni kubadilishana pesa, makao, chakula au bidhaa nyingine kwa ajili ya ngono au fadhili za kimapenzi kutoka kwa mtu aliye katika mazingira magumu.

Unyanyasaji wa kijinsia ni kutishia au kulazimisha mtu kushiriki mapenzi au kutoa fadhili za kimapenzi kwa hali ya kulazimishwa.

Ikiwa inaonekana kwamba mwathiriwa alikubaliana na tendo la kimapenzi, ni muhimu kukumbuka kuwa idhini ya kweli haipo iila kuna chaguo mbadala; mtu yeyote anayeelewa chaguo zake au hana chaguzi nyingine, hawezi kuwa alisema alikubaliana na habari kwa kitendo.

- ❖ Jadili umuhimu wa kutambua unyanyasaji wa kijinsia na wahusika wa kazi za kijamii na mchakato wa kujibu na kuzuia magonjwa ya zinaa, kwa kutumia maswali yafuatayo:

- Je! Unajua jinsi ya kuripoti kesi?
- Je! kUna mfumo wa wanawake na wasichana kwa siri ya kutoa ripoti, au matatizo mengine yoyote yanayohusika na hatua?

- ❖ Eleza na ujadili utaratibu sahihi wa utoaji wa habari katika jamii, ukionyesha hoja muhimu zifuatazo:

- Unapoona au kusikia kitu ambacho kinakufanya ufikiri kunaweza kuwa na hali ya dhuluma, unapaswa kutoa ripoti hiyo, hata kama huna uhakika au hauna ushahidi. Sio jukumu lako kuchunguza au kuthibitisha kesi kabla ya kuripoti. Bila shaka, unapaswa kutoa ripoti tu kwa imani nzuri.
- Unapaswa kutoa ripoti kwa mhusika yeyote wa kijamii au mkufunzi wako. Usizungumze juu ya mashaka au madai yoyote na wenzake au marafiki.

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

- Hakikisha kwamba mtu yeyote aliyepitia unyanyasaji wa kijinsia ana uwezo wa kupata huduma zinazofaa.

Angalia mbinu za ziada za kuzuia dhuluma ya kimapenzi katika kifungu cha 10.

Mkutano: Muhtasari - dakika 15

- ❖ Eleza shughuli za kupunguza hatari zinazoweza kupatikana kwenye Mpangilio wa kukabiliana dharura zinazohusisha dhuluma ya jinsia. Hamasisha mbinu za kupunguza hatari kama kipaumbele cha maisha na cha haraka katika dharura.
- ❖ Eleza kuwa wakati wa dharura, sababu za hatari zinaendelea kubadilika - kwa hivyo ni muhimu kutathmini hatari hizo mara kwa mara. Idadi ya ufuatiliaji wako unategemea jinsi mazingira yanavyobadilika. Mwanzo wakati hali hiyo inabadilika mara kwa mara inaweza kuwa muhimu kufuatilia hatari mara mbili kwa wiki, lakini kama hali inazidi kuimarika, hatari za ufuatiliaji mara moja kwa mwezi zinaweza kutosha. Unaweza kutumia vifaa ambavyo tayari vimetengwa, kama vile ukaguzi wa usalama na chombo cha ramani ya jamii, kutathmini hatari na kutambua majibu ya uwezo.
- ❖ Kumbuka kuwa kushughulikia hatari ambazo wanawake na wasichana wanakabiliwa nazo na kuweka hatua za kupunguza hatari hizo ni wajibu wa watendaji wote wa kijamii, mamlaka na wanajamii. Mara nyingi ni muhimu kutetea hali pamoja na watendaji wengine wa kijamii, mamlaka na wanachama wa jamii ambao wana stadi maalum ya kushughulikia hatari fulani za kuchukua hatua (utetezi utazingatiwa siku ya 4).
- ❖ Eleza kwamba inaweza kuwa mzigo kufanya kazi ya kupunguza hatari, kwa sababu mara nyingi hatuwezi kuzuia vurugu kutokea katika dharura; Hata hivyo, tunaweza kuweka hatua za kupunguza hatari ambazo wanawake na wasichana wanakabiliwa nazo. Kumbuka kwamba sio suala la kupata au kukosa - kupunguza yoyote hatari ni bora kuliko kukosa hatua yoyote.
- ❖ Wanawake na wasichana ni chanzo bora cha habari kuhusu hatari ambazo zinawakabili. Hata hivyo, kwa sababu ya hali yao ya kijamii, kuelewa wasiwasi wao inaweza kuwa ngumu. Ni muhimu kuwa na ufanisi wakati wa kuwauliza wanawake na wasichana kuhusu sababu za hatari - ni muhimu pia kuwa na mifumo ya maoni, ambayo wanawake na wasichana wanaweza kuwa na uwazi wa kutoa maoni ya siri, au kutoa maoni juu ya ubora wa huduma wanazopokea.
- ❖ Uliza na ujadili maswali yoyote.

TAFAKARI: Hii inamaanisha nini kwangu? – Dakika 15.

- ❖ Eleza kuwa kwa vile kuna hatari kwa wanawake na wasichana, kunaweza kuwa na hatari kwako kama shirika au mtu binafsi.
- ❖ Waombe washiriki kutumia muda wa dakika 10 wakizingatia maswali yafuatayo, ukibainisha majibu yao katika meza ya kutafakari (kwenye safu ya mkono wa kulia):
 - Je, mabadiliko ya dharura yatakuwa na mabadiliko katika shughuli zako katika maisha yako binafsi au ya kitaaluma?
 - Je, kazi yako itakuweka hatarini katika mazingira ya dharura?
 - Ni mikakati gani ambayo wewe au shirika lako linahitaji kuchukua ili kushughulikia jambo hili?
- ❖ Baada ya dakika 5, waulize washiriki kushirikiana na mtu mwingine kutoka shirika lao na kujadili. Ikiwa hakuna mtu mwingine kutoka shirika moja, washiriki wanaweza kushirikiana na mtu mwingine na kujadili.
- ❖ Waeleze wahusika kuuliza maswali au maelezo zaidi wanavyoweza

KIKAO CHA 12: KUKABILIANA NA AINA NYINGINE ZA DHULUMA YA JINSIA KATIKA DHARURA

Malengo ya Kujifundisha:

- Kuelewa majibu mbalimbali katika hali tofauti za dhuluma za kijinsia zinazoletwa na hali za dharura

Muda: saa 1

Vifaa vinavyohitajika: Chombo cha kuangaza, kiwambo, chati, kalamu za alama, mkanda.

Maandalizi ya Mkufunzi:

- Kagua vidokezo husika.
- Ikiwa hutumii vidokezo, tengeneza chati za ubaoni zinazofaa kama ilivyoielezwa katika maelezo yafuatayo ya kikao.

Mkutano: Utangulizi & kufikiria kwa pamoja – Dakika 10.

- ❖ Eleza kwamba ingawa umekuwa unazingatia njia za kukabiliana na unyanyasaji wa kijinsia katika dharura hadi sasa, ni kweli kwamba unyanyasaji wa kijinsia sio aina pekee ya unyanyasaji ambao upo, kabla au wakati wa migogoro. Halu za dharura huzidisha aina zote za vurugu kwa sababu mbalimbali.
- ❖ Waulize washiriki kugeuka kwa mtu kando yao na kutumia muda wa dakika 5 kutafakari njia ambazo dharura zinaweza kuwafanya wanawake na wasichana wawe katika mazingira magumu zaidi za unyanyasaji wa aina mbalimbali.
- ❖ Omba mifano michache kutoka kwa kikundi, kisha uonyeshe yafwatayo.
 - *Ndoa ya mapema/ ya kulazimishwa: shida za kiuchumi zinaweza kusababisha familia kuwalazimisha binti zao kuolewa mapema ndipo asiwe mzigo wa kifedha kwa familia (kumbuka kwamba hii si sawa kwa wavulana). Familia nyingi pia zitajaribu 'kulinda' binti zao kutoka kwa aina nyingine za vurugu kwa kuwaoza.*
 - *Ukeketwaji: Familia ambazo zinalenga sana kuhakikisha kuwa binti zao wataweza kupata wanaume wanaweza kuhakikisha kuwa mazoezi kama vile ukeketwaji na kuambatana na tamaduni, huonekana kuwa sifa nzuri msichana/mwanamke akiwa nao.*
 - *Dhuluma za kinyumbani/za kutokana na mpenzi: Dhuluma kutokana na mpenzi karibu huongoza matukio mengi ya dhuluma za kimapenzi, ya kimwili na kiuchumi, ya kihisia / kisaikolojia. Aina zote za dhuluma za mpenzi wa karibu zinaweza kuongezeka katika matatizo, wakati ambapo wanaume wanaweza kutumia viwango vya juu vya shida kama sababu za kuonyesha hasira zao na kuchanganyikiwa kwa wake zao (kumbuka kuwa hii siyo sababu ya unyanyasaji, ambao bado ni chaguo kwa upande wa mhalifu). Wanawake wanaweza pia kupoteza mbinu za kijamii na mifumo ya kukabiliana matatizo, na kuwadhuru pakubwa.*

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

- *Kukandamizwa kimapenzi: Wakati mipangilio ya kiuchumi huathirika, shida za kiuchumi huwakumba wanawake na wasichana hasa katika hatari za kukandamizwa watu binafsi walio katika nafasi za juu. Watu kama hao wanaweza kulazimisha wanawake na wasichana kutoa fadhili za kimapenzi badala ya bidhaa, huduma, au upatikanaji wa fursa kama ajira. Watu hawa wanaweza kujumuisha wataalamu wa kibinadamu (angalia Kikao cha 11 juu ya Kupunguza hatari zinazohusika na suala hili).*
- ❖ *Hakikisha kuwa washiriki wamefikira aina fulani za vurugu zinazotokea katika mazingira yao maalum - hii ni hatua nzuri katika mafunzoili kuzingatia mazingira ya dharura. Kuwakumbusha washiriki kuwa aina nyingi za vurugu, ikiwa ni pamoja na vurugu za mpenzi, zinaweza kujumuisha - au kkuonyesha hali ya – dhuluma ya kijinsia. Kwa mfano, ingawa tunatumia nenoo ndoa ya mapema/ ya kulazimisha kuzungumza juu ya jambo la wasichana wakilazimishwa kuingia ndoa na wanaume wazee, moja ya aina muhimu za dhuluma ambayo hujitokeza katika hali hiyo ni ile ya kubakwa.*

KAZI YA VIKUNDI VIDOGO: jinsi gani juhudi zetu zitaonekana tofauti kw kukabiliana na aina hizi tofauti za vurugu? - dakika 20.

- ❖ Wagawanye washiriki katika vikundi, kulingana na idadi ya aina kuu za vurugu zinajulikana katika zoezi la kufikiria kwa pamoja (yaani, unataka kuzingatia ndoa ya mapema/ ya kulazimishwa na **IPV**, wagawanye washiriki katika makundi manne ambapo makundi mawili yanazingatia kila suala. Ukiwa una aina nyingi za vurugu zinazopaswa kushughulikiwa, unaweza kuzidi kugawa makundi).
- ❖ Eleza kila kikundi kujibu maswali yafuatayo kuhusu suala lao / aina ya vurugu:
 1. Kuna hatari tofauti kwa waathirika wa aina hizi za vurugu?
 2. Huduma za kukabiliana na vurugu ambazo tumejadiliana (kukabiliana na hali, msaada wa kisaikolojia, huduma za afya) zinahitajika kubadilika ilitupate kukabiliana vyema dhidi ya vurugu?
 3. Je, kuna sehemu nyingine za kuzingatiwa katika kutoa huduma hizi?
 4. Ni hatua gani nyingine zinazohitajika ili kukabiliana na dhuluma hizi na/ au kupunguza hatari ya unyanyasaji zaidi kwa waathirika?
- ❖ Hamasisha makundi kutafakari kwa makini mazingira yao wenyewe kwa ajili ya zoezi hili. Kumbuka kuwa, kwa makundi mengi mbinu za kukabiliana zitasaidia 'kufafanua' aina zote za vurugu. Ikiwa hili linaweza kuwa suala katika kikundi chako, fanya sharia ya 'kuzuia hamasisho' - yaani, kuhamasisha hakuwezi kuwa jibu mbinu mwafaka wa kukabiliana na matatizo husika (kwa kuwa tunajua kuwa katika kuhamasisha lazima utoe huduma zote lakini hakuhusishi kuingilia kati ambako kunaweza kubadilisha hali ya wanawake na wasichana).

Mkutano: Tathmini naku Jadili - dakika 20.

- ❖ Waulize washiriki kueleza kwa ufupi majibu yao, jaribu kurudia hoja ambazo tayari zimeshirikiwa.
- ❖ Eleza mambo yafuatayo:
 - Masuala kama ndoa ya mapema / ya kulazimishwa ni ngumu kushughulikia, hata katika mazingira thabiti ambapo programu imeanzishwa na inaweza kufanya kazi kwa muda mrefu. Hivyo basi, ni muhimu kutambua kwamba hayawezi 'kutatuliwa' daima - hasa katika dharura. Lengo letu mara nyingi ni kupunguza madhara kwa haraka au kuzuia madhara zaidi.
 - Kupunguza matokeo ya ghafla: Ingawa inaweza kuonekana kuwa ndoa mapema na ya kulazimishwa ni masuala tofauti sana ya dhulumu ya kijinsia inayoongozwa ba mhusika mwenye silaha, kwa mfano, matokeo yanaweza kuonekana sawa. Wasichana ambao wanalazimika kuolewa katika umri mdogo wanaweza kupata shida ya kimwili kutokana na

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

kujamiiana na wanahitaji huduma za afya. Waathirika wa dhuluma za mpenzi wanahitaji msaada wa kisaikolojia ili kuokolewa kutokana na mapito yao. Kukabiliana na shida, msaada wa kisaikolojia na huduma za afya ni muhimu sana kwa ajili ya matukio ya ndoa mapema au IPV kama aina nyingine za unyanyasaji wa kijinsia. Tofauti ni jinsi waathirika hawa wanavyoweza au hawawezi kufikia huduma - katika mazingira ya ndoa ya mapema/ya kulazimishwa, msichana ataweza kupata huduma kwa urahisi, au mumewe atamzuia kufanya hivyo? Tunawezaje kuboresha maelezo anayopata, na jinsi ya kupata maelezo haya?

- Kuzuia madhara zaidi: Kipengee kingine muhimu wakati wa kukabiliana na masuala haya ni kuchukua hatua za kuepuka maumivu zaidi kwa waathirika, ikiwa ni pamoja na kujaribu kupunguza hatari za ghafla (unawezaje kumsaidia mwathiriwa kujitunza, kuna mahali ambapo anaweza kwenda au watu ambao wanaweza kumsaidia) na kwa kutambua watu ambao wanaweza kumtetea (kwa mfano viongozi wa jamii wanaweza kufanya kazi na familia yake ili kujaribu kuchelewesha ndoa, je kuna njia fulani ambayo familia inaweza kupata rasilimali za kiuchumi ambazo zitapunguza haja ya kumwoza mapema binti yao, nk). Katika hali ya dhuluma na mpenzi wa karibu, moja ya mambo muhimu ya kutambua ni kwamba mwathiriwa anaweza kuishi katika hali kunyanyaswa akijitia hatarini zaidi. Ni muhimu kumsaidia kutambua na kukabiliana na hali hii.
 - Katika hali ya unyanyasaji wa kijinsia, kuzuia madhara zaidi pia inahusisha kutoa taarifa ya mhalifu kwa njia sahihi za taarifa (Angalia Kikao cha 11 juu ya Kupunguza Hatari kwa maelezo zaidi juu ya hili).
 - Masuala kama ndoa ya mapema yanahusiana sana na kanuni za kijamii na za kidini, ambazo zinafanya kuwa vigumu kukabiliana. Katika hali ya dharura, hatuna wakati au rasilimali za kushughulikia mabadiliko ya kanuni za kijamii kwa kiwango kikubwa; Hata hivyo, tunaweza kushirikiana na viongozi wa kidini na jamii ili kujaribu kuboresha hali za watu binafsi, na kujaribu kupunguza hatari kwa wanawake na wasichana zaidi.
 - Kutambua mipaka yetu: Mojawapo ya mambo muhimu hapa ni kwamba katika kesi hizi vurugu hujitokeza, na kwa hivyo mwathiriwa ataona shida hata wakati anapokea huduma. Ni muhimu kutambua kwamba mbinu za kukabiliana na dhuluma ya jinsia haziwezi kusaidia inavyohitajika, hasa katika hatua ya dharura - hii inamaanisha kwamba kesi inaweza kuwa kubwa sana na inahitaji kufahamu kesi za uzito na huduma ya kuokoa maisha inavyowezekana, na pia kukabiliana na hali ngumu zaidi ambazo haziwezekani wakati wa dharura (ingawa hii bila shaka itategemea mazingira na hatua ya dharura). Hii ni vigumu kuthibiti wakati tunapokutana na waathirika, kwa sababu tunataka kuwafanyia mambo ya kuwapendeza. Ni muhimu kutambua kwamba hatuwezi 'kutatua' tatizo hilo, lakini hata tendo ndogo la kusikiliza na kuamini mwathiriwai wakati atashiriki mapito yake anaweza kuwa na athari muhimu katika maisha yake. Acha uongozwe na kile mtetezi anataka na anahitaji kutoka kwako.
- ❖ Eleza kuwa utatumia muda ukijadili kukabiliana na kupunguza hatari katika siku ya 3 na utetezi katika siku ya 4 - zote mbili zitashughulikia hoja hizi tena.

Tafakari: hii inamaanisha nini kwangu? - dakika 10

- ❖ Eleza kwamba utakwenda kuutumia muda kutafakari juu ya maana ya habari hii kwa kila mmoja wao kama watu binafsi na kwa mashirika yao.
- ❖ Mwulize kila mtu kurudi kwenye jedwali waliyojaza baada ya kila kikao, na kutumia dakika 10 kurudi kwenye kila sehemu zilizokamilishwa na kuongeza mawazo yoyote, vipaumbele au vitendo vilivyojitokeza katika majadiliano ya kifungu hiki ili kutoa msaada kwa waathirika wa aina nyingine za dhuluma ya jinsia.
- ❖ Baada ya dakika 5, waulize washiriki kushirikiana na mtu mwingine kutoka shirika lake na kuongeza au kubadilisha inavyofaa. Ikiwa hakuna mtu mwingine kutoka shirika moja, washiriki

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

wanaweza kushirikiana na mtu mwingine wa kikundi kingine na kujadili. Wahimiza washiriki kuuliza maswali au kutafuta ufafanuzi kutoka kwako wawezavyo.

KIKAO CHA 13: USIMAMIZI WA HABARI NA KUSHIRIKIANA

Malengo ya Kujifundisha:

- Kuwakumbusha washiriki jinsi ya kuweka, kutunza, kutoa, na kulinda takwimu za dhuluma ya jinsia katika mazingira ya dharura.

Muda: saa 1

Kumbuka. Ikiwa una muda mdogo, kikao hiki kinaweza kupunguzwa kwa hoja chache muhimu na kuunganishwa na kikao cha Usimamizi wa Uchunguzi siku ya 2, au kikao cha mipangilio ya rufaa mwanzoni mwa Siku 3. Katika hali hii, tumia vidokezo 37-39 kuongoza majadiliano mafupi juu ya kanuni za kushiriki taarifa za dhuluma ya jinsia.

Vifaa vinavyohitajika: Kifaa cha kuangaza ukuta, kiwambo, chokoleti au visawe kama zawadi.

Maandalizi ya Mkufunzi:

- Kagua vidokezo husika.
- Andika matendo mema yanayotumika, nakili kwenye karatasi za mazoezi bora na pia kwenye tarakilishi mazoezi bora, jinsi ilivyo katika mpangilio ufwatao. Funika kila moja kwa karatasi tofauti, inayoondolewa, ili washiriki waweze kuona.

- Ikiwa hutumii vidokezo, tengeneza chati za ubaoni zinazofaa kama ilivyoielezwa katika maelezo yafwatayo ya kikao.

MJADALA WA MKUTANO: Utangulizi - dakika 5.

- ❖ Uliza kikundi kufikiria nyuma katika kikao cha miongozo ya maadili ya tathmini zinazohusiana na dhuluma ya jinsia (miongozo ya W.H.O). Waulize washiriki wachukue dakika 2 kujadiliana na mtu mwingine aliye karibu naye kuhusu mapendekezo nane kutoka kwa miongozo ili kuona wangapi wanaweza kukumbuka. Baada ya muda huo, uliza kama kuna kundi lolote linalotaka kutoa majibu yao - toa tuzo kwa jozi lolote ambalo linaweza kufanikisha mapendekezo yote, au kwa jozi linaloweza kutaja zaidi. Jaza mapungufu yoyote.
- ❖ Waelezee washiriki kuwa kanuni hizi zinabakia kutumika baada ya awamu ya tathmini - zote zinatumiwa kwa kila aina ya ukusanyaji wa habari. Kusanya mawazo kadhaa juu ya njia tofauti ambazo tunaweza kukusanya habari kuhusu dhuluma ya jinsia, mbali na tathmini (yaani kutoka kwa watoa huduma, kwa nakala ngumu (karatasi) au fomu ya kielektroniki.

ZOEZI LA MAJADILIANO: Matendo bora ya jumla – Dakika 20.

- ❖ Rejea kwenye chati tatu za mazoezi bora ya jumla, mazoea bora, nakala bora, nakala bora za tarakilishi. Weka timu mbili za watu 5 kila moja. Kila mtu anapaswa kufikiria matendo bora (kutoka kwenye orodha yoyote ya orodha hizo tatu). Ikiwa wanapata kwa uhakika, mazoezi bora hufunuliwa (ondoa karatasi uliyofunika) na mtu mwingine kutoka kwa timu ambaye atafikiria mazoezi mengine bora. Ikiwa wamekosea, nafasi hupita kwa timu nyingine. Endelea kwa njia hii mpaka matendo yote bora yamefunuliwa.

Matendo bora ya jumla katika usimamizi wa habari:

- Huduma zinapaswa kuwa mahali pa kwanza
- Siri za waathirika zinapaswa kulindwa

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

- Fomu za kujiandikisha hazifai kuonyeshwa watu
- Mikataba ya kusambaza habari inapaswa kuanzishwa
- Habari zilizopangwa na kuchambuliwa zinapaswa kusambazwa na mashirika ya kutekeleza usaidizi
- Takwimu zinafaa kuhifadhiwa salama

Nakala za kuchapishwa

- Zichapishwe ikiwa ni lazima.
- Tumia mfumo wa maneno ya siri
- Wasomaji wanawajibikia usiri wa maandishi
- Haribu nyenzo zote zilizochapishwa wakati hauhitaji tena.
- Hifadhi nyenzo zilizochapishwa kwenye chombo kilicho salama (Kabati iliyofungwa au chombo kilichofungwa - au sanduku la plastiki katika chumba kilichofungwa)

Nakala za tarakilishi

- Epuka kutumia barua pepe
- Hifadhi takwimu kwenye kompyuta moja.
- Hifadhi nakala mbadala.
- Dhibiti upatikanaji wa habari.
- Tumia mfumo wa usiri wa takwimu.

MKUTANO: Tathmini ya kanuni muhimu za kusiamia na kushiriki habari - dakika 20.

-
- ❖ Tukirejelea majadiliano ya masuala ya jumla kuhusu usambazaji wa takwimu na ushirikiano wa habari. Wahusika tofauti kutoka kwa waathirika, mashirika yasiyo ya kiserikali, mashirika ya Umoja wa Mataifa, Serikali na wafadhili wana malengo tofauti na upatikanaji wa taarifa wanazozitaka. Hii inafanya habari ya kushiriki habari kuwa ngumu. Huu ni wakati mzuri wa kuwauliza kurudia majibu ya kusimamia dhuluma ya jinsia. Eleza haja ya kulinda usiri na utukufu wa waathirika.
 - ❖ Wasilisha kanuni za msingi za kusambaza habari kwa dhuluma ya jinsia:
 - Habari za kisiri kuhusu waathirika ni ya waathirika. Ni mapito yake, utafanya anavyotaka. Matumizi yoyote ya habari hizi yanapaswa kuwa na makubaliano yao ya wazi na kwa maslahi yao.
 - Maelezo ya jumla (ya pamoja, yaliyotengwa) yanafaa katika kubuni huduma na kujua ikiwa zinafanya kazi kwa usalama na kwa ufanisi. Hata hivyo, kushirikiana na matumizi ya takwimu hii inaweza kusababisha hatari kwa waathirika ikiwa haifanywi kwa usahihi. Kwa hivyo, waathirika wanapaswa pia kuwa na chaguo la kutoa habari zao zinachangia takwimu hizi zote, na taarifa zote zinatakiwa kutumika tu kulingana na taratibu za ushirikiano wa habari na kwa maslahi bora ya waathirika.
 - ❖ Tumia hii kama fursa kwa washiriki kushirikiana mapito nwa changamoto ambazo wamepata katika uhifadhi wa takwimu wakati hali ya usalama inazidi kudhoofika nyanjani, na suluhisho ambazo wamepata ili kuweka habari salama. Hii pia ni fursa nzuri ya kujadili uzoefu wowote ambao wamekuwa na mazungumzo kuhusu changamoto zao- na wafadhili au mashirika mengine - ambayo habari inapaswa kuhusisha. Ikiwa inahitajika, tumia maswali yafuatayo ili kukuza majadiliano:
 - Je, wafadhili wanapaswa kupata maelezo ya kibinafsi kuhusu waathirika wa virusi vya ukimwi ikiwa wanafadhili huduma, na mchakato wa kukusanya takwimu? (Hapana - hakuna shirika au wafadhili, bila kujali huduma wanazofadhili, wanapaswa kuwa na upatikanaji wa takwimu za mtu binafsi isipokuwa ikiwa inahitajika kwa kutoa huduma ambayo Yule mwathirika amechagua na kukubali kushiriki habari zake (habari za kikundi kuhusu idadi ya waathirika wanaoungwa mkono, aina za huduma zinazotolewa na zinaweza kutolewa zaidi ya

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

wahudumu wa huduma za moja kwa moja ili kuunga mkono utetezi na uamuzi wa sera, lakini hii inapaswa kuongozwa na makubaliano ya ushirikiano wa habari. Tazama sehemu ya rasilimali kwa maelezo zaidi juu ya jambo hili).

- Je, wewe au shirika lako lina haki ya kukataa kushiriki takwimu kuhusu waathirika? Katika hali gani? (Kwa hakika siri ya mwathiriwa ni masuala ya msingi - ikiwa unafikiri kuwa wapo kwenye hatari unaweza kukataa kushiriki habari zao, hata na mashirika ya kimataifa yasiyo ya serikali au wafadhili. Kama huna hakika, tafuta msaada kabla kutoa habari).
- ❖ Eleza kuwa maswali yafuatayo yanapaswa kuulizwa ili kukataza watendaji wote kuwa kanuni za kuongoza dhuluma ya jinsia na hasa heshima kwa usalama, usiri, na utukufu wa waathirika lazima iwe muhimu kwa uamuzi wa kila mtu anayekusanya taarifa kuhusu dhuluma ya jinsia na wanapouliza habari kuhusu dhuluma ya jinsia.
 - Habari zitatumikaje? (Kutetea, au kuboresha huduma kwa waathirika, kuboresha ulinzi wa wanawake na wasichana? Siyo kwa kutoa taarifa, kwa sababu wafadhili wanataka kujua)
 - Ni nani atakayepata takwimu? (Idadi ndogo ya watu iwezekanavyo; watu waliochaguliwa)
 - Nani ataiona? (Ni wale tu ambao wanahitaji kutumia takwimu kwa madhumuni maalum yaliyotajwa hapo juu)
 - Je, taarifa hiyo itaelezwa na kwa nani?
 - Takwimu itashughulikiwa kwa kusudi gani?
 - Ni nani atakayefaidika na kushiriki takwimu, na wakati gani? (Waathirika, wanawake na wasichana - kwa mfano si ule muda pendekezo limeidhinishwa)

Ikiwa maswali haya hayawezi kujibiwa kwa kuridhisha, habari haipaswi kugawanywa. Wakumbushe washiriki kwamba hutoa takwimu nyeti ya dhuluma ya jinsia (kwa makusudi au bila ya kukusudia) kwa namna ambayo siyo kamilifu matokeo yote yanayotokana yanaweza kuharibu maadili na kuwaweka waathirika, jamii na wafanyakazi wa mipango kwa hatari.

MKUTANO: Ni nini hufanyika wakati wa kudhoofika kwa hali za takwimu? – dakika 15.

- ❖ Tathmini matendo bora zaidi ya kuweka habari za hali za dharura. Wagawanye wahusika vikundi viwili na uache kila kikundi kijadiliane kwa dakika 10 kuhusu mbinu za kutunza au kutupila habari ikiwa hali ya kutunza imedhoofika au itawabidi kutoroka. Ikiwa vikundi hivi vitatumia nakala za kuchapishwa au za tarakilishi, unaweza kugawa hoja moja kwa kila kikundi. Rudia mkutano na uongoze majadiliano.

Angalia Kifungu 10 kuhusu rasilimali za ziada juu ya usimamizi wa habari na mifumo ya kugawana habari.

KUTAFAKARI: hii inamaanisha nini kwangu? - kazi ya nyumbani.

- ❖ Waulize washiriki kujibu maswali ya tafakari na / au jedwali katika kazi za nyumbani za kitabu cha washiriki kabla ya kikao cha kesho.

- Je, shirika langu tayari linakusanya, kupokea au kutumia takwimu ya waathirika wa dhuluma ya jinsia?
- Ni nini kinachohitaji kubadilishwa kuhusu ukusanyaji, usimamizi, matumizi au kushirikiana habari katika hali ya dharura?

- Je! Hii inaweka hatari yoyote kwangu kama mtu binafsi na/au kwa shirika langu kwa kuchukua hatua hizi? Na je kuhusu wanawake na wasichana?

SIKU YA 4

UTANGULIZI WA SIKU

- ❖ Waulize washiriki katika mkutano kutambua majadiliano muhimu kutoka siku iliyopita. Hii inaweza kufanyika kwa mtindo wowote na washiriki binafsi wakitoa kipengee/jibu moja kila mmoja, au unaweza kuuliza mshiriki mmoja kutoa muhtasari mfupi wa mada ya siku na hoja muhimu za kujifundisha.
- ❖ Eleza mtazamo wa Siku ya 4.
- ❖ Fanya mazoezi ya kujitegemea.

Siku ya 4	
Muda	Kikao
3:00 – 3:30	Utangulizi wa Siku (ikiwa ni pamoja na dakika 15 za kuimarisha nguvu)
3:30 – 5:00	14 – Uwiano na utetezi
5:00 – 5:15	Mapumziko ya chai/kahawa
5:15 – 7:35	15 – Uandalizi wa nyakati za dharura
7:35 – 9:00	Mapumziko ya chakula cha mchana (ikiwa ni pamoja na mia 25 kujiimarisha nguvu)
8:30 – 9:30	16 - Hitimisho

KIKAO CHA 14: UWIANO & UTETEZI

Malengo ya Kujifundisha:

- Kuelewa jinsi ya kuimarisha rasilimali na msaada kwa wanawake na wasichana na mikakati ya dhuluma ya jinsia katika dharura.
- Kuelewa umuhimu wa uratibu bora na jinsi ya kuhusisha na mifumo husika

Muda: saa 1 dakika 30

Kumbuka: Ikiwa una muda wa ziada, panua kikao hiki kutumia muda zaidi wa kufanya mikakati ya utetezi - yaani chagua suala na ufuate mchakato wa utetezi tangu mwanzo hadi mwisho.

Vifaa vinavyohitajika: Kifaa cha kuangaza ukuta, kiwambo, chati, kalamu za kuweka alama, mkanda.

Maandalizi ya Mkufunzi:

- Kagua vidokezo husika.
 - Ikiwa hutumii vidokezo, tengeneza chati za ubaoni zinazofaa kama ilivyoelezwa katika maelezo yafwatayo ya kikao.
- Andika maswali ya kuratibu na utetezi kwenye chati.

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

- Karibisha, ikiwa inawezekana, mtu anayehusika katika mfumo wa uratibu wa kijamii katika muktadha wako (k.m. kutoka Kundi la Ulinzi, kikundi cha kikundi cha dhuluma ya jinsia / kikundi cha kazi sawia) ili kutoa maoni na kujibu maswali. Hii itatofanyika wakati wa mjadala wa mkutano na maoni, au unaweza kupanga upya kikao ili kuambatana.

MKUTANO: Utangulizi kuhusu uwiano - dakika 5.

- ❖ Eleza kuwa kikao hiki kitajadili baadhi ya changamoto katika kuratibu na kutetea mipango na vitendo vinavyoweza kushughulikia unyanyasaji wa kijinsia katika nyakati za dharura.
- ❖ Wezesha majadiliano mafupi katika mjadala kuhusu neno "uwiano" maana yake katika mazingira ya kijamii - na hasa hatua za dhuluma ya jinsia. Panga mapendekezo fulani, ikiwa ni muhimu katika kujadili ufafanuzi rahisi na ujibu maswali yoyote:

Uwiano unahusu makundi, mifumo au taratibu ambazo zinawandaa watendaji wa kijamii na hatua ili kuhakikisha kuwa msaada hutolewa kwa njia ya ufanisi na yenye ubora. Hii inajumuisha mipangilio ya ramani, mipangilio katika mikakati, kusimamia habari, kuhamasisha rasilimali, kuhakikisha uwajibikaji, kuepuka kurudia na kujaza mapengo.

MJADALA WA KIKUNDI KIDOGO: kuelewa uratibu- dakika 15.

- Wagawe wanafunzi katika vikundi vitatu – jaribu uwe na mchanganyiko ya mashirika yaliyo na tajiriba nay ale ambayo hayana tahiriba katika kila kikunde. Waelezee kuwa watachukua dakika 15 wakijibu maswali yafwatayo..

1. Ni aina gani ya makundi ya uratibu / mifumo / mbinu zipo katika muktadha wako?
2. Unafanya jukumu gani? Je, unafanya chochote kuchangia msaada wa wanawake na wasichana ndani/kwa njia ya mifumo hii ya uratibu?
3. Changamoto unayopata ni nini?

MAONI YA JUMLA NA MJADALA- Dakika 20.

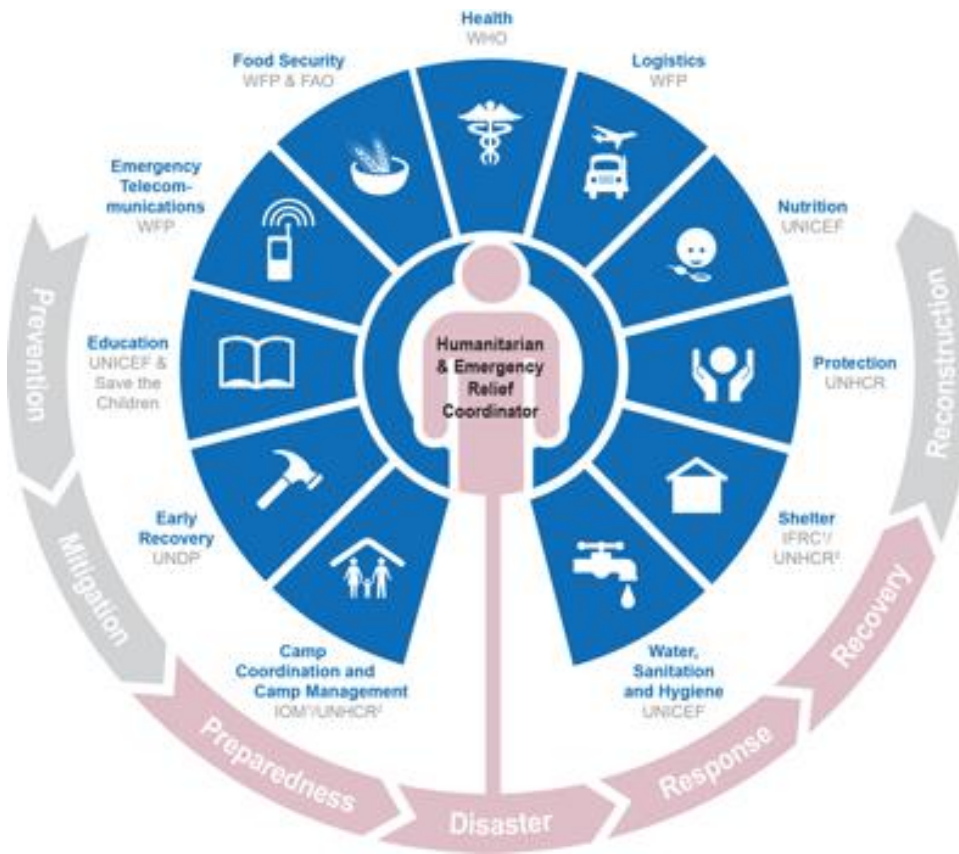
- ❖ Rudi kwenye mkutano mkuu kwa kushirikiana na kufanya majadiliano. Tumia hoja zifuatazo ikiwa hazikujitokeza wakati wa maoni na majadiliano.

- Mipangilio inaweza, na inapaswa kutokea katika ngazi zote - kutoka mbinu rasmi na hadi kwa zisizo rasmi, za jamii hadi taifa na kimataifa.
- Katika hali fulani, mifumo rasmi ya 'vikundi' inafanya kazi (tazama picha chini). Makundi haya ni makundi rasmi ya watendaji wa kijamii (Yote ya shirika la Umoja wa Mataifa na mashirika yasiyo ya Umoja wa Mataifa) katika kila sehemu ya hatua za kijamii (kwa mfano maji na usafi wa mazingira, afya, ulinzi, lishe, nk. Vichwa vya kila nguzo, na majukumu yao, ni kusawazisha kazi za kukabiliana na dhuluma ya jinsia ikitibiwa kwa njia ya makundi ya ulinzi au vikundi vidogo ndani ya makundi haya yanayokabiliana na dhuluma ya jinsia au vikundi vya kazi za kukabiliana na dhuluma ya jinsia katika kiwango cha kimataifa, uhibitaji wa dhuluma ya jinsia unasababishwa na kile kinachojulikana kama eneo la kuwajibika dhuluma ya jinsia, ndani kikundi cha ulinzi wa mataifa.
- Mpangilio rasmi wa uendeshaji kama vile mfumo wa nguzo ni muhimu na inapaswa kupewa taarifa ya tathmini yako, shughuli na mipango ili waweze kuelewa na kuratibu mapungufu katika programu. Hata hivyo, mifumo hii rasmi haipatikani mara nyingi katika jamii, na viwango vya juu - na ufanisi bado unahitaji kutokea katika viwango hivyo. Hata ambapo miili

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

rasmi ya uratibu haipo, 'uratibu' wenyewe bado unaweza kutokea - mashirika katika eneo moja yanaweza bado kukutana ili kuunganisha mikutano kati ya kila moja.

- Mipangilio ya uendeshaaji inaweza kukuwezesha kuelewa kinachotokea na mahali ilipotokea, ambapo pengo yapo na shirika lako linaweza kuingilia kati kwa ufanisi zaidi. Pia inakusaidia kuepuka kufanya kile ambacho wengine wanafanyai. Mifumo ya uunganishaji ni jukwaa nzuri ya kueneza masuala ambayo unataka mashirika mengine kushughulikia - kwa mfano, ikiwa mashirika hayashughuliki mahitaji ya wanawake na wasichana, au unapoona mapungufu katika uwanja ambao unahitaji kushughulikiwa.

Kiwango cha maelezo uliyoelezea kuhusu utaratibu ratiba utahitajika ili kufananisha washiriki wako na ujuzi wao katika ushirikiano uliopita na mifumo hii. Ikiwa maelezo haya hayatolewa katika dodoso ambayo washiriki wamejaza kabla ya mafundisho, jaribu kupima kabla ya Kikao hiki. Inaweza pia kuwasaidia kuhusisha watu kutoka kwa utaratibu jamii husika, ikiwa mfumo unatofautiana kidogo katika kila eneo.

Angalia Kifungu 10 kwa rasilimali za ziada juu ya mifumo ya uratibu wa kijamii.

majadiliano ya jumla: Utangulizi wa utetezi - dakika 5.

- ❖ Tumia jukumu la utetezi wa mifumo ya uratibu iliyotolewa katika majadiliano yaliyopita ili kusaidia katika kipengele kifuatacho cha utetezi. Waulize washiriki wanayoelewa wakati unasema 'uhamasishaji', na kuchukua mawazo na mifano. Ikiwa haijitokezi wakati wa mazungumzo, utajadili ufafanuzi ufuatao:

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

- ❖ Matumizi ya makusudi na ya kimkakati ya habari - kwa watu binafsi au makundi ya watu - kuleta mabadiliko. Kazi ya utetezi inajumuisha mikakati ya kuwashawishi waamuzi na sera, kubadilisha mitazamo, mahusiano ya uwezo, mahusiano ya kijamii na utendaji wa taasisi ili kuboresha hali kwa makundi ya watu wanaokumbwa na matatizo sawa.
- ❖ Eleza kwamba unaweza kufanya utetezi ili kuboresha ustawi wa wanawake na wasichana. Hii inaweza kumaanisha huduma zinazohusiana na dhuluma ya jinsia, kuboresha ulinzi kwa wanawake na wasichana, au kuongoza katika mabadiliko katika sera au sheria za ngazi za kitaifa au kimataifa. Utetezi unahusisha kutambua watunga sera (nani ambaye ana uwezo wa kufanya mabadiliko yaliyotakiwa?) Na kuongeza hoja (nini cha kufanya ili waamuzi waweze kufanya mabadiliko?) Na kuweka mikakati ya kuathiri haya maneno. Utetezi unaweza kuanzia zilizo rahisi na ngumu na za ndani kutoka kwa jamii hadi kimataifa.

MJADALA WA KIKUNDI KIDOGO: kuelewa utetezi - dakika 15.

- ❖ Wagawanye washiriki katika vikundi vitatu - jaribu kuwa na mchanganyiko wa mashirika yasiyo na uzoefu zaidi katika kila kikundi. Gawa kila kikundi chati na maswali yafuatayo.

1. Je sasa unafanya utetezi? Vipi? Je, unasisitizia nani?
2. Ni aina gani ya mabadiliko unajaribu kufikia?
3. Changamoto gani unapata?

MAONI YA JUMLA NA MAJADILIANO – Dakika 20.

- ❖ Rudi kwenye mkutano mkuu wa kushirikiana na majadiliano. Tumia pointi zifuatazo ikiwa hazijitokeza wakati wa maoni na majadiliano.

- Inaonekana kuwa vigumu, lakini haifai kuwa. Utetezi unamaanisha kujaribu kufanya mabadiliko, na kutafuta watu ambao wanaweza kukusaidia kufanya mabadiliko hayo.
- Hebu fikiria juu ya suala maalum na jinsi tunavyoweza kuitetea. Hebu tuchague mojawapo ya hatari ulizozitambua katika kikao cha kupunguza hatari na fikiria jinsi utetezi unaweza kuonekana suluhisho la suala hilo. (Ifuatayo ni mfano - tengeneza kulingana na maudhui ya kikao cha kupunguza hatari). Hebu sema kwamba katika muktadha wako, wanawake na wasichana katika makambi ya wakimbizi wa ndani wana hatari ya unyanyasaji wa kijinsia wanapokwenda kwenye choo, kwa sababu vyoo vipo mbali na nyumba kwenye kambi. Je, ni mabadiliko gani tunataka kuona katika hali hii?
- Sasa, chagua lengo lako. Nani anaweza kufanya mabadiliko tunayotaka kuona? Nani anaweza kuwa mshirika kwako (mtu mwenye nguvu na ambaye anajali angalau juu ya masuala ya wanawake na wasichana)? * Hakikisha kwamba mjadala huu unajumuisha jinsi utaratibu wa kuratibu unavyofanya kama fursa ya utetezi.
- Sasa, ni mabadiliko gani tunayotaka (yaani, ni nini ujumbe wa utetezi)? Sema kwa uwazi na kwa ufupi unachohitaji. (Kwa mfano, badala ya kusema 'vyoo lazima viwe salama kwa wanawake na wasichana', ujumbe wako unaweza kuwa - vyoo lazima vijengwe ndani ya makazi ya familia, au katika umbali wa hatua fulani kutoka kwa nyumba, nk)
- Eleza kuwa katika mazingira ya dharura, utetezi mara nyingi (ingawa sio daima) unatokea kupitia njia za uwiano. Pamoja na mawasiliano rasmi na maombi, mawasiliano ya kibinafsi na isiyo rasmi husaidia. Kwa mfano, unaweza kuuliza mkuu wa mfumo wa ushirikiano siku moja kabla ya mkutano ikiwa angependa kutanguliza hoja zako kwa kikundi ikiwa unaona hazitaskizwa inavyofaa.

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

- Kuwa tayari kusisitiza - baadhi ya mabadiliko ni rahisi, wengine hawana. Timiza mazungumzo ya kibinafsi baada ya kufanya maombi ya utetezi, na kuendelea kujaribu.
- Zingatia hatari zinazohusika katika kazi ya utetezi - kwako kama mtu binafsi, shirika lako, nk. Fikiria juu ya jinsi utalinda usalama wako mwenyewe na wa wanawake na wasichana katika jamii - utashiriki taarifa kupitia mashirika mengine au utakuwa ukifanya kwa njia ya moja kwa moja? Je! Utajiwekaje salama?
- Haupaswi kutumia muda 'kuthibitisha' kwamba dhuluma ya jinsia ipo - kama ilivyoelekezwa na miongozo ya dhuluma ya jinsia ya kimataifa, watendaji wote wa kijamii wanapaswa kuwa hii ndiyo hali na kufanya matendo yao. Waongoze watu katika miongozo.

KUTAFAKARI NA MAJADILIANO: Nini tofauti katika hali za dharura? - dakika 10.

- ❖ Funga mjadala kwa kuwauliza washiriki nini kitakuwa tofauti katika uwiano na utetezi katika dharura kutokana na kile wanachofanya. Wangefanya nini tofauti? Je! Mabadiliko yatazingatiwa? Je! Hatari itakuwa nini? Fanya mapendekezo na kujadili (Onyesha, mifumo ya makundi dhidi ya mifumo mingine ya uratibu, idadi ya mikutano, mtazamo wa masuala yaliyotajwa katika mikutano ya ushirikiano inaweza kushughulikia masuala zaidi ya kuendeleza uhai, nk). Unaweza kutumia mfano wa programu ili kuonyesha hatua muhimu.
- ❖ Waulize washiriki kuzingatia majibu/mawazo yao katika sehemu ya Uhusiano na jedwali zatathmini zao. Ikiwa huna muda kabla ya mwisho wa mafundisho, wape washiriki kama kazi ya nyumbani.

KIKAO CHA 15: KUJITAYARISHA KWA HALI ZA DHARURA

Malengo ya Kujifundisha:

- Kuelewa kusudi la utayarishaji na kazi ambazo zinaweza kuboresha utayarishaji
- Kuelewa mipango ya ufanisi. Jitayarishe kutumia Karatasi ya Kazi za ziada za Mpangilio.

Muda: Masaa 2 dakika 15

NB. Ikiwa una muda wa ziada, unaweza kugawanya Kikao hiki kuwa mbili na kutumia muda mwingi wa kuendeleza matukio ya dharura (mipangilio ya dharura) na kuandaa mipangilio kamili ya maandalizi.

Vifaa vinavyohitajika: Kifaa cha kuangaza ukuta, kiwambo, chati, kalamu za alama (rangi nyingi), mkanda, vitambulisho.

Maandalizi ya Mkufunzi:

- Kagua vidokezo husika.
- Andaa vipande vya karatasi zenye maandishi ya kazi husika (ujiri na mafunzoya kazi), Usafiri, Ununuzi na Uhifadhi, Fedha, Mawasiliano, Usalama / Nyumba za Wafanyakazi na kuziweka katika kofia/mfuko/chombo sawia.
- Ikiwa hutumii vidokezo, tengeneza chati za ubaoni zinazofaa kama ilivyoelezwa katika maelezo yafwatayo ya kikao.

MKUTANO: Utangulizi wa kujiandaa katika hali za dharura – dakika 10.

- ❖ Waulize washiriki wanayoelewa wakati tunasema neno 'kujiandaa'. Chukua mawazo ya washiriki.

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

- ❖ Eleza kwamba kuzingatia na kupanga mipangilio ya kile kitakachotakiwa kufanyika wakati wa dharura inatuwezesha kuwa tayari kukabiliana kujipa uwezi wa haraka kukabiliana wakati hali zinapobadilika haraka. Ni katika kuwa na ufanisi na kupanga mipango inayoweza kutokea. Kuwa tayari hutusaidia kuhakikisha kuwa usaidizi wa dharura huanza mara moja na utoaji wa huduma ni wa kiwango bora zaidi.
- ❖ Eleza kwamba wakati dharura hutokea, watu wanaweza kusumbuliwa akili, kufanyishwa kazi zaidi, kuathiriwa na migogoro au majanga - ikiwa ni pamoja na kujeruhiwa, wanalazimishwa kukimbia nyumba zao, au kuwa na familia, marafiki au majirani walioathirika - na, kwa ujumla, kukosa kufikiria kwa kina kuhusu kile kinachohiweza kutokea. Kwa hiyo, ni muhimu kufikiri kupitia maswali haya mapema - basi, ikiwa dharura hutokea, huenda ukahitajika kukabiliana na majibu yako lakini utakuwa na angalau mfumo unaofaa.

Zoezi la kikundi: Zoezi la Kujitayarisha katika hali za dharura - saa 1 dakika 30.

- ❖ Wagawanye wahusika katika vikundi. Waulize Waorodheshe, kwenye chati, kazi wanazofanya.
- ❖ Mara watakapokuwa wamejaza orodha, wape vitambulisho katika vikundi vyao, kisha waeleze kuweka vitambulisho hivi karibu na kila jambo ambalo wanaweza kufanya katika nyakati za dharura (wanapaswa kuwa na wazo hili kutokana na shughuli za tafakari walizofanya wakati wa mafunzo). Wanapokuwa wakijadiliana katika vikundi, wasaidie kutambua yale yatakwawapasa kufanya katika hali za dharura – kwa mfano, ikiwa mashirika yanatumia mbinu ongozi, itawapasa kutambua mbinu hizi kama shughuli zitakazowafaa katika hali za dharura, ila mbinu hizi zitakubaliwa ili zitumike na wote (kwa mfano, kuwa makini katika hatua tatu za kwanza).
- ❖ Baada ya kutambua shughuli ambazo zinaweza kufanyika katika nyakati za dharura, waulize kuchagua moja ya shughuli zitakazotumika katika sehemu itakayofuata.
- ❖ Waulize washiriki kufikiria mifano uliyokuwa ukiitumia awali wakati wa mafunzo (au labda wanaweza kufikiria mifano yao ya hali awali za dharura). Eleza kwamba utatumia hali hii kuchunguza hatua za kujiandaa ambazo zitawasaidia kujibu kwa haraka na kwa ufanisi janga linapotokea.
- ❖ Sehemu ya 1: Eleza kuwa ungependa wajiandae kana kwamba mbinu walizozitambua zitahitajika kutekelezwa katika hali ya dharura. Waulize kuunda jedwali kama ilivyo hapo chini.

Shughuli iliyopo	Ni nini kinachofaa kubadilishwa (jinsi hali itakavyokuwa katika hali za dharura)	Rasilimali zilizo	Rasilimali zinazohitajika	Anayewajibika na Wakati utakaohitajika
		a) Wafanyakazi (idadi ya chini zaidi, majukumu yao) b) Vifaa	c) Wafanyakazi (idadi ya chini zaidi, majukumu yao) d) Vifaa	(Kupata/kuandaa rasilimali zilizotajwa awali)

- ❖ Sehemu ya 2: Kisha, tembelea kila kikundi na uwaeleze kuchagua mambo mawili husika/mbinu kutoka kwa kofia. Wanapaswa kutumia mbinu kama za awali katika chaguzi hizi.
- ❖ Sehemu ya 3: Sasa, waulize kuchambua hatari husika katika shughuli walizochagua, wakikumbuka kipindi cha upunguzaji wa hatari, wakijibu maswali yafuatayo:

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

- Je, ni hatari gani wanawake, wasichana, na manusura hasa wanakabiliwa nayo katika mbinu hizi wakiwa kwenye hali za dharura?
- Je, ni hatari gani wafanyakazi wanaweza kukabiliana nayo katika kutekeleza shughuli hii wakati wa dharura?
- Ni mikakati gani ambayo inaweza kusaidia kupunguza hatari hizi?

- ❖ Sehemu ya 4: Waambie washiriki watembelee mipango hii ya kujiandaa waliyoeleza katika vikundi waeleze kasha wajaadiliane.

MKUTANO: Kuelezeana mifano ya mbinu za kujitayarisha, vifaa na vitendo- dakika 30 .

- ❖ Eleza mbinu za kujitayarisha ambazo kundi lakol inaweza kufanya kazini:

Usalama na Ustawi wa wafanyikazi

- Mipangilio ya usalama imeandikwa
- Vifaa vya mawasiliano vimenunuliwa
- Ratiba ya mawasiliano imetimilishwa
- Mawasiliano na majukumu ya majukumu yaliyoandaliwa
- Wafanyakazi husika katika "timu ya kukabiiana na hali za dharura" wametambuliwa na majukumu yao kuelezwa.
- Ratiba ya wafanyakazi imeandaliwa ili kukidhi mahitaji wakati wa hali za dharura.

Mipangilio

- Vifaa vya kupasha habari viwe tayari na vikiwemo hojaji na fomu za kujaza habari.
 - Vifaa vya kutumika baada ya tukio la kunajisiwa au vya kuhakikisha usafi viwe ready katika sehemu zifaazo.
 - Ramani inayohusu huduma za kukabiiana na unyanyasaji wa kijinsia ziwe tayari.
 - Mbinu za kutunza takwimu na kuhakikisha usiri ziwe zimewekwa tayari.
 - Wafanyikazi wawe wamefundishwa kuhusu jinsi ya kukabiiana na unyanyasaji wa kijinsia.
- ❖ Eleza kuwa kikao hiki kinazingatia maandalizi ya kukabiiana na hali ya dharura. Hata hivyo, washiriki wanapaswa kuchukua muda kuendeleza mipangilio ya kukabiiana na hali za dharura (mipango ya kujitayarisha dhidi ya hali za dharura kulingana na matukio maalum ambayo hujitokeza). Yaliyomo na rasilimali za ziada za kusaidia mchakato huu zinaweza kupatikana katika Kitabu cha Mshiriki, pamoja na vifaa watakavyojifundisha baadaye.
 - ❖ Eleza kwamba mabadiliko ya programu za dharura (na nje ya programu za dharura baada ya tukio la mgogoro kuonekana) ni kipengele muhimu cha kufanya mipangilio. Hii inajumuisha mambo husika ya mipangilio - k.m. jinsi fedha, wafanyikazi na miundo halisi zitahitaji kubadilishwa ili kuruhusu kuendelea kwa mipangilio ya kukabiiana na hali za dharura, pamoja na kuzingatia mikakati ya njia za kutoka baada ya kuthibiti hali, kwa vile usaidizi wa fedha za dharura huwa ni mdogo na wa kudumu muda mfupi. Kwa mfano, kuanzisha programu kubwa, ya hali tata za dharura wakati kuna fedha za kukithi miezi miwili tu bila kuzingatia hatua zinazohusika zinazoweza kusaidia katika kukuza matarajio ya wafanyakazi na wafadhili huwa hazisawaqzishwi.
 - ❖ Eleza kuwa wakati wa dharura, muda na rasilimali huwa hazitoshi ilhali vipaumbele vinapaswa kuendelezwa. Usimamizi mkuu wa programu huamua jambo la kupatia kipaumbele, wakati, na rasilimali husika. Wasimamizi wa sekta tofauti pia hutarajiwa kuzipatia kipaumbele yale watakayoyashughulikia kwa ajili ya programu zao za dharura na jinsi ya kuyashughulikia. Ikiwa hawajahimizwa kwa masuala ya jinsia na dhuluma ya jinsia kabla ya dharura (hiyo basi huwa hawaoni mchango wao wa kuunga mkono mahitaji ya wanawake na wasichana na njia za kukabiliana na dhuluma ya jinsia), hawawezi kuiona kama kipaumbele wakati hali za dharura hujitokeza. Kwa hivyo, ni muhimu kuwahusisha kabla ya hali hizo za dharura kujitokeza, ikiwa unawataka kushughulikia masuala ya dhuluma ya jinsia tangu mwanzo.

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

❖ Tanguzua vifaa vifuatavyo vya maandalizi, vitumike kama rasilimali za ziada:

- Kigezo cha Mpango – Kigezo cha mipangilio kilichoratibiwa kimeundwa ili kuunga mkono kutafakari kwako wakati wa mafunzo juu ya vitendo ambavyo vinawezekana kwako na shirika lako katika hali za dharura, kulingana na hatua pamoja na uwezo uliopo.
- Kuendelea kwa matukio - Mwongozo wa kutambua matukio zaidi katika mazingira yako. Maswali ya kuongoza matukio yako yanajumuishwa kwenye sehemu ya pili ya Jedwali la Kigezo cha Kuandaa mipangilio.
- Ramani ya kusambaza habari na majukumu ya watu walio muhimu katika hali za dharura - Hii ni ramani rahisi ambayo inasema nani wanapaswa kuwasiliana na nani na nini majukumu yao wakati mgogoro unatokea. Inahakikisha kwamba njia za mawasiliano zipo wazi na kwamba watu wanajua nini cha kufanya wakati zinahitajika.
- Kitambulisho orodha ya Vifaa vya kukabiliana na hali za Dharura - Hii ni orodha ya vifaa ambayo timu zinazokabiliana na hali hizi zitahitaji ili kusaidia katika hali ya mgogoro. Inabainisha aina na wingi wa vifaa vinavyohitajika huku aliyewajibika akiwa amezitayarisha kuwa nao wamejaa na tayari.

MKUTANO: Maoni, Muhtasari na Hitimisho – Dakika 10.

❖ Fanya muhtasari wa mambo muhimu ya kikao, ukielezea yafuatayo:

- Shughuli za kujiandaa zina umuhimu sana wakati zipo imara, na ni mtu aliyepewa wajibu wa kuangalia mipangilio wa kukabiliana na hali tofauti.
- Kujiandaa hakufai kuwa kwa ghafla. Gawa kazi; fanya kazi moja au mbili kwa wiki baada ya muda fulani. Ni vyema kuwa angalau tayari kuliko kutochukua tahadhari zozote kwa sababu uliendelea kuepuka zote ndogo kwa kusema kuwa ni "shughuli za kujiandaa".
- Kumbuka kwamba unahitaji kuamua wapi nguvu zako zipo shirika na kama watu binafsi kuamua nini utafanya katika dharura.

KIKAO CHA 16: HITIMISHO

Malengo ya Mafundisho:

- Tathmini na muhtasari wa mafunzoni na kuchukua hatua zinazofuata.

Muda:

saa 1

Vifaa vinavyohitajika: Chati ya maandishi ya maegezo, chati ya shughuli za wiki, chokoleti na sawia za kutumia kama zawadi, vyeti, mpira mdogo au kitu cha kutumia kwa shughuli za kuhitimisha.

Maandalizi ya Mkufunzi:

- Pitia chati ya maegezo, rasilimali za ziada za chanzo ambazo zinaweza kuwa za msaada kwa washiriki, kama kuna maswali ambayo hayakuweza kujibiwa wakati yalipoulizwa.
- Panga chati za ubaoni zilizotumika kwenye wiki ndani ya chumba cha mafundisho.

MAJADILIANO: Muhtasari na Maswali – Dakika 30

❖ kupitia upya chati za ubaoni zilizopo kwenye ukuta.

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

- ❖ Wagawanye washiriki katika makundi madogo na uwape kila mmoja pakiti zikiwemo pakiti za muundo wa ajenda ambazo hazijajazwa, majina ya kikao na maudhui ya kikao (yaliyomo yakiwa yamefichwa kwa kuacha yawe sehemu ya chini ya karatasi ili washiriki wasiweze kuanza mapema).
- ❖ Eleza kuwa haya ni mashindano ya kuona nani anayeweza kurekebisha maelezo ya mafunzokwa kasi zaidi. Washiriki wanapaswa kuweka maelezo yao pamoja, kisha wanyanyue mikono ili wakufunzi wasahihishe waliyofanya. Kikundi kinachopata jibu sahihi katika muda mfupi kitapokea zawadi.
- ❖ Zifuatazo ni orodha sahihi ya vikao na maelezo yanayoambatana nayo (Hakikisha umeandika upya jambo hili ukiwa umebadilisha maudhui ya mafundisho):

Kikao	Vipengele muhimu
Siku ya 1	
Wanawake, Wasichana, na unyanyasaji wa kijinsia katika dhiki	<ul style="list-style-type: none"> • Ufafanuzi wa dhuluma ya jinsia na hali za dharura • Sifa za majanga na hali ya migogoro • Athari za hali za dharura kwa wanawake na wasichana • Dharura za kudumu na za muda mfupi • Matokeo ya dhuluma ya jinsia
Tathmini - Utangulizi na vigezo katika jamii	<ul style="list-style-type: none"> • Madhumuni ya tathmini ya haraka katika dharura inayotokana na dhuluma ya jinsia. • Uthibitishaji wa maadili husika katika tathmini za dharura zinazosababishwa na dhuluma ya jinsia. • Watoto na ukusanyaji wa habari
Tathmini - Vifaa & Mazoezi	<ul style="list-style-type: none"> • Kitengo cha uhakiki wa ER na P (ukaguzi wa usalama, chombo cha majadiliano katika vikundi vya kukusanya habari, mwongozo wa ramani ya jamii, chombo cha mahojiano, chombo cha mapangilio ya huduma) • Faida na vikwazo vya vifaa tofauti
Sikju ya 2	
Kuanzisha Mfano wa Programu	<ul style="list-style-type: none"> • Kusudi la Mipangilio ya kukabiiana na hali za dhuluma za kijinsia ya shirika la kimataifa la ukuoaji IRC • Nia na maudhui ya matokeo ya programu. • Vijana wa kike katika programu za ER & P • Waathirika walemavu mipangilio za ER & P • Kanuni za mipangilio ya kukabiiana na dharura zinazohusika na dhuluma ya jinsia • Ushirikiano kutoa usaidizi kwa wanawake, wasichana na waathirika
Udhibiti wa hali	<ul style="list-style-type: none"> • Hatua muhimu za kukabiiana na hali za dharura
Msaada wa Kisaikolojia	<ul style="list-style-type: none"> • Tofauti kati ya Kukabiiana na hali ya dharurana msaada wa kisaikolojia • Kusudi la msaada wa kisaikolojia • Uwezeshaji wa shughuli za kisaikolojia
Usaidizi wa kiafya	<ul style="list-style-type: none"> • Miongozo muhimu inayoelezea hatua za afya (MISP, miongozo ya IASC yinayohusu dhuluma ya jinsia katika katika usaidizi wa shirika za kijamii, Mipangilio ya shirika la WHO katika hali za kunajisiwa, Mipangilio ya shirika la kimataifa la ukuoaji kuhusu waathirika walionajisiwa) • Mifumo muhimu usaidizi wa kiafya na muda wa kuwasaidia waathirika wa dhuluma ya jinsia

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

Mifumo ya Rufaa	<ul style="list-style-type: none"> • Kusudi na umuhimu wa mifumo ya rufaa • Vikwazo vya mifumo bora za rufaa
Siku ya 3	
Utumishi katika jamii	<ul style="list-style-type: none"> • Kusudi la kutumikia jamii • Hoja muhimu • Kuunda habari za kusaidia (kwa kutumia njia za kuleta vurugu) • Njia za kutumikia jamii • Usalama katika kutumikia jamii
Kupunguza Hatari	<ul style="list-style-type: none"> • Ufafanuzi na madhumuni ya kazi ya kupunguza hatari • Aina za hatari kwa wanawake na wasichana • Mikakati ya kukabiliana na hatari • Kanuni za kupunguza hatari • Kuzuia dhuluma za kijinsia • Epuka kuzua hatari
Kukabiliana na mbinu nyinginezo za dhuluma ya jinsia katika hali za dharura	<ul style="list-style-type: none"> • Aina tofauti za dhuluma ya jinsia ambazo zinaweza kuongezeka katikanyakati za dharura • Mikakati ya kushughulikia aina hizi za vurugu • Mipaka ya mtoa huduma katika hali za dharura ya kudumu.
Usimamizi wa habari & Ushirikiano wa habari	<ul style="list-style-type: none"> • Kusudi la kusambaza habari • Mazoezi bora katika usimamizi wa habari na kusambaza habari • Uhifadhi wa takwimu / uharibifu wa takwimu katika dharura
Siku ya 4	
Uwiano na utetezi	<ul style="list-style-type: none"> • Ufafanuzi wa uwiano na utetezi • Mambo muhimu ya uwiano na utetezi kwa programu za dhuluma ya jinsia katika nyakati za dharura
Maandalizi ya kukabiliana na hali za dharura	<ul style="list-style-type: none"> • Kusudi na ufafanuzi wa maandalizi ya hali za dharura • Mazoezi ya kufanya mipangilio • Tathmini ya vifaa vya maandalizi

- ❖ Tathmini na kujadili maswali yoyote katika chati za maegezo. Eleza ikiwa kuna maswali ambayo hayawezi kujibiwa wakati wa mafunzohaya, na ueleze rasilimali za ziada, iwezekanavyo. Waulize washiriki ikiwa wanayo maswali au wasiwasi wowote, kasha ujadili.

MAZOEZI YA JUMLA: Swali la mwisho! – Dakika 20..

- ❖ Waelezee washiriki kuwa, kama zoezi la mwisho kabla ya kutamatisha mafunzoutawapa jaribio la kupima kuelewa kwao wa mada mbalimbali yaliyohusishwa katika mafundisho.
- ❖ Wagawanye washiriki katika makundi ya watu 4, na ueleze kila kikundi kuchagua kelele ya wanyama kutumia kama sauti yao ya kuwa tayari kujibu. Jaribu sauti ya kila kikundi inayoonyesha wako tayari kujibu swali.
- ❖ Soma maswali yafuatayo. Kikundi cha kwanza cha kufanya sauti ya 'mnyama wao' kina sekunde 5 ili kujibu swali. Ikiwa wanajibu kwa makosa, au kushindwa kujibu muda ukiwaishia, nafasi hupita kwa kikundi kifuatacho kilichofanya kelele yao (ikiwa hakuna mtu mwingine, ulizia swali tena na utoe fursa kwa timu zote ili kujibu - isipokuwa kikundi ambacho tayari kimeanguka katika swali hilo). Wape alama mbili kwa jibu sahihi kikamilifu na alama 1 kwa jibu lenye sahihi kwa njia moja au nyingine, katika hali hii unaweza kutoa fursa kwa kikundi kingine kupata alama moja ya ziada kwa kukamilisha jibu lililotolewa.
 - o Ni nini maana ya unyanyasaji wa kijinsia? (Usitafute maneno halisi katika majibu – tuza alama ikiwa jibu lina neno madhara/vurugu (na hasa za kimwili, kihisia, kimapenzi, nk), idhini, na majukumu ya kijinsia / matarajio ya kijamii kwa wanaume na wanawake.)

UNYANYASAJI WA KIJINSIA: Kujitayarisha na kukabiliana na hali za dharura

- o Taja njia tatu ambazo wanawake na wasichana huishi katika mazingira magumu.
 - o Taja mapendekezo nne kati ya nane ya maadili za kutafuta takwimu za unyanyasaji wa kijinsia.
 - o Ni hatua gani za kipaumbele za Kukabiiiana na hali ya dharura?
 - o Shirika lisio la kiserikali linaloitwa (itaja jina) ni wataalamu wa kutoa huduma katika jamii na kutoa hamasisho katika jamii husika. Awali halijawahi kukabiiiana na hali ya dharura. Wakati hali za dharura linapotokea, linapaswa kuanza kutoa huduma za hali za dharura kwa waathirika wa dhuluma ya jinsia? Kwanini linafaa /halifai?
 - o Taja aina tatu za msaada wa kisaikolojia katika jamii.
 - o Taja mbinu tatu za kupumzika au kujitunza.
 - o Taja njia mbili za kutoa huduma za afya kwa waathirika wa dhuluma za kijinsia, na kipindi cha muda ambao huduma hizo zinapaswa kutolewa ili kuwa na ufanisi.
 - o Taja vifaa viwili ambavyo zinaweza kutumika katika tathmini za dhuluma ya jinsia katika dharura.
 - o Mfumo wa Udhhibiti makundi ni nini?
 - o Utetezi ni nini?
 - o Maandalizi ya kukabiiiana na hali za dharura yanamaanisha nini?
 - o Taja njia mbili muhimu ambazo tunaweza kushiriki habari kuhusu huduma za dhuluma ya jinsia katika hali za dharura.
 - o Taja mikakati mitatu muhimu ya kupunguza hatari/ya kushughulika/ya kuchukua hatua.
 - o Ni nini maana ya mfumo wa rufaakwa nini ni muhimu?
- ❖ Jumuisha alama na uwape zawadi kikundi kitakacho shinda na kile kitakachokuwa cha pili. Tumia majibu yoyote yasiyo sahihi kama fursa ya kujadili mada na kuhakikisha mada imeeleweka.

MKUTANO: Hitimisho & Vyeti - 10 min.

- ❖ Ikiwa unatoa vyeti, fanya hivyo kwa wakati huu ulio mwafaka. Zoezi lifuatalo ni njia mwafaka wa washiriki kuonyesha shukrani zao kwa kila mmoja wao: Weka vyeti sehemu iliyonakiliwa ikiangalia, zikiwa katika hali ya mviringo kisha uwaombe washiriki kusimama mbele ya cheti chochote. Chagua mshiriki mmoja kuanza kwa kuchukua cheti mbele yake huku akiingia katikati ya mduara na kusoma jina anayetuzwa cheti. Anayetuzwa anapaswa kusimama katikati ya mduara na kupokea cheti chao, akimshukuru anayemtua (mtu wa kwanza anarudi mahali pake katika mduara). Kisha kmwulize mtu ambaye alipokea cheti chake ili asome jina ambalo liko kwenye cheti kilichokuwa mbele yake, na kuiwasilisha kwa mpokeaji ajaye, huku akiingia katikati ya mduara. Rudia hadi uhakikishe kuwa kila mtu ana cheti.
- ❖ Shukuru kila mtu kwa kushirikia mafundisho.
- ❖ Ikiwa una muda, unaweza kufanya shughuli za kutamatia: rushia mshiriki mmoja mpira na kuwaambia waseme neno moja juu ya kile ambacho amepata katika mafunzokisha mrushie mpira mshiriki mwingine. Ikiwa bado una wakati, endelea na shughuli kwa mara ya pili ambapo unawauliza washiriki wataje neno moja kuhusu jinsi wanavyohisi katika tamati ya mafundisho.
- ❖ Maliza somo kwa kuonyesha mipango yoyote ya kuwasiliana na washiriki, ukiwakumbusha wapi wanaweza kupata rasilimali za ziada za msaada (tazama Kifungu 10).

MAREJEO

Ili kupata urahisi wa matumizi, kila akifungun hupatikana katika sehemu tofauti katika toleo la mafundisho.

Kifungu 1: Ajenda ya mshiriki

Kifungu 2: Agenda ya mkufunzi

Kifungu 3: Maelezo ya vyanzo

Kifungu 4: Hali

Kifungu 5: Mfumo wa programu za dhuluma ya jinsia (pamoja na mwongozo wa ziada)

Kifungu 6: Kitabu cha Tathmini (pamoja na mwongozo wa jinsi ya kukabiliana)

Kifungu 7: Vifaa vya kikao / vijitabu.

- Kikao cha 2 - Kadi za ufafanuzi wa dhuluma ya jinsia
- Kikao cha 3 – Kadi za kanuni za mwongozo wa dhuluma ya jinsia
- Kikao cha 5 – Kadi za mazoezi ya tathmini ya mazoezi ya kukabiliana na hali za dharura
- Kikao cha 7 – Mwongozo wa njia za kukabiliana na hali tofauti na usaidizi wa kisaikolojia

katika jamii

- Kikao cha 8 - Kadi za usaidizi wa afya
- Kikao cha 9 – Kadi za kuzingatia tabia
- Kikao cha 10 - Vifaa vya Utoaji wa huduma za Jamii
- Kikao cha 11 – Maelezo ya jinsi ya kupunguza hatari
- Kikao cha 11 - Maelezo vikundi vya jamii
- Kikao cha 11 - Kadi za kuonyesha jinsi ya kupunguza hatari

Kifungu cha 8: Fomu za vigezo

- Kigezo cha njia za kujitayarisha (pamoja na mwongozo jinsi hali hujitokeza)
- Kigezo cha mipangilio ya mawasiliano & Wajibu pamoja na mifano.
- Kigezo cha Orodha ya njia za rufaa na mifano

Kifungu 9: Vidokezo

Kifungu 10: Rasilimali za ziada

- Dhuluma ya jinsia
- Dharura na viwango vya mahitaji ya kijamii.
- Kukabiliana na hali za mifano & Msaada wa Kisaikolojia wa kijamii
- Usaidizi wa kiafya yanayohusu dhuluma za kimapenzi
- Kuzuia unyanyasaji wa kimapenzi
- Kuhusisha walemavu
- Mahali salama
- Ufuatiliaji & Tathmini /Usimamizi wa Habari & Kushiriki habari.